

Національний природний парк "Голосіївський"
Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Онищенко В.А., Прядко О.І., Вірченко В.М.,
Арап Р.Я., Орлов О.О., Дацюк В.В.

Судинні рослини і мохоподібні національного природного парку "Голосіївський"

УДК 502.75 (477)
ББК 28.691.89

Онищенко В.А., Прядко О.І., Вірченко В.М., Арап Р.Я., Орлов О.О., Дацюк В.В. Судинні рослини і мохоподібні національного природного парку "Голосіївський". – Київ: Альтерпрес, 2016. – 94 с.

Onyshchenko V.A., Pryadko O.I., Virchenko V.M., Arap R.Ya, Orlov O.O., Datsiuk V.V. Vascular plants and bryophytes of Holosiivskiyi national nature park. – Kyiv: Alterpress, 2016. – 94 p.

У книзі наведено анотовані списки видів судинних рослин і мохоподібних, виявлених на території Голосіївського національного природного парку (м. Київ, Україна). Вони включають 752 види судинних рослин спонтанної флори (аборигенних та адвентивних), 160 культурних видів без природного відновлення, 155 видів мохоподібних. Здійснено кількісну оцінку частоти трапляння видів судинних рослин для кожної з чотирьох основних ділянок парку та для основних груп ценозів. Особлива увага приділяється інформації про види з Червоної книги України (2009), Додатку I Бернської конвенції, Червоної книги мохоподібних Європи (1995) та Переліку видів, що запропоновані для охорони в м. Києві.

The lists of species of vascular plants and bryophytes registered in Holosiivskiyi National Nature Park (Kyiv, Ukraine) are provided. They include 752 species of vascular plants of the spontaneous flora (both native and alien ones), 160 cultivated species without natural regeneration, and 155 species of bryophytes. The quantitative estimation of vascular plants species frequency in each of the four main parts of the park and in main groups of plant communities is performed. Special attention is paid to the species listed in the Red Data Book of Ukraine (2009), Appendix I of the Bern Convention, Red Data Book of European Bryophytes (1995), and the List of species protected in Kyiv.

*Рекомендовано до друку вченою радою Інституту
ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України*

Затверджено на НТР НПП "Голосіївський"

під редакцією
д.б.н. В.А.Онищенко

Рецензенти:
д.б.н., проф., чл.-кор. НАН України С.Л. Мосякін
д.б.н., проф. С.Ю. Попович

Зміст

Коротка характеристика території (<i>В.А. Онищенко, О.І. Прядко</i>).....	4
Судинні рослини (<i>В.А. Онищенко, О.І. Прядко, Р.Я. Арап, О.О. Орлов, В.В. Дацюк</i>)	5
Історія вивчення флори судинних рослин	5
Анотований список судинних рослин	7
Раритетна компонента флори судинних рослин.....	58
Мохоподібні (<i>В.М. Вірченко, О.І. Прядко, В.А. Онищенко</i>)	66
Флористично цінні ділянки поблизу території парку (<i>О.І. Прядко, В.А. Онищенко</i>)	85
Список літератури	87

Коротка характеристика території

НПП "Голосіївський" знаходиться в місті Києві. Загальна площа становить 10 986,9 га. Він складається з п'яти основних ізольованих ділянок: ур. Теремки (90,3 га), Голосіївський ліс (922,5 га), ур. Бичок (53,0 га), південна ділянка (3458,6 га), Святошинсько-Біличанський ліс (6462,6 га). Наведені у цій книзі флористичні списки стосуються лише перших чотирьох ділянок загальною площею 4524,3 га. Святошинсько-Біличанський ліс станом на січень 2016 р. залишається маловивченим.

Ур. Теремки, ур. Бичок, Гоосіївський ліс і південна (Конча-Заспівська) ділянки знаходяться в північній частині лісостепової зони на правому березі Дніпра.

Ур. Теремки – плакорна ділянка з переважанням вологого та свіжого дубового (з *Quercus robur*) лісу, бл. 5% займають мезофільні луки

Ур. Бичок розташоване в заплаві Дніпра. Територія зайнята переважно дубовим (з *Quercus robur*) лісом, часто зі значною участю *Ulmus minor*. Є мезофільні лучні ділянки.

Голосіївський ліс, який ми розглядаємо разом з Голосіївським парком ім. Максима Рильського, – плакорна ділянка з численними балками і ярами. Тут переважають свіжі грабово-дубові (*Carpinus betulus*, *Quercus robur*) ліси, в трав'яному ярусі яких домінують *Aegopodium podagraria*, *Impatiens parviflora*, *Lamium galeobdolon*, *Carex pilosa*, навесні – *Anemone ranunculoides*, *Ficaria verna*. Всього є три яружно-балкові системи, осями яких є струмки Горіхуватський (в парку ім. Рильського), Голосіївський (в центрі Голосіївського лісу), Китаївський (в східній частині Голосіївського лісу). На кожному струмку в межах парку є по 5 ставів. На збережених від затоплення ділянках долин збереглися ліси *Alnus glutinosa*, в т. ч. заболочені. В Голосіївському парку ім. Максима Рильського є багато інтродуцентів.

В південній частині Голосіївського НПП найбільшу площу займають соснові (з *Pinus sylvestris*) ліси на надзаплавній терасі Дніпра, в комплексі з дубово-сосновими, дубовими (*Quercus robur*) і березовими (*Betula pendula*). В трав'яному ярусі переважають *Calamagrostis epigeios*, *Calamagrostis arundinacea*, *Convallaria majalis*. Значну площу займає долина р. Віти, в межах якої знаходяться широколистяні ліси різного ступеня зволоження – від свіжих до заболочених. В їх деревостані переважають *Fraxinus excelsior*, *Alnus glutinosa*, *Quercus robur*, *Tilia cordata*, *Acer campestre*, *Acer platanoides*. Поширені також чагарникові болота (з *Salix cinerea*) та трав'яні болота з домінуванням *Carex riparia*, *Carex*

acutiformis і *Phragmites australis*. Є численні водойми, з яких найбільша – оз. Шапарня площею 37 га.

Судинні рослини

Історія вивчення флори судинних рослин

Вивчення флори, території, що увійшла до складу парку, проводилось ще в XIX ст. (В.В. Монтезор, А.С. Рогович, І.Ф. Шмальгаузен та ін.). Флористичні дані, що стосуються цієї території, є в статті М.М. Бортняка (1975). Спеціальне вивчення рослинного світу Голосіївського лісу почалось у 60-ті роки, коли розроблявся детальний проект Голосіївського лісопарку (Родичкин та ін., 1985). Рослинність Голосіївського лісу висвітлюється в статтях В.М. Любченка та І.М. Падун (1985), В.М. Любченка (1986), В.М. Любченка та В.М. Вірченка (2007), Б.Є. Якубенка та І.М. Григори (2007). В декількох статтях характеризуються рослинність і флора ставків Голосіївського лісу (Дубина та ін., 2002, 2005; Зуб та ін., 2007; Царенко та ін., 2007). Окремі відомості про флору водойм є в узагальнюючих роботах по вивченню водойм Києва (Зуб, Савицький, 1998; Оляницька, Богацька, 2005). Є статті по рослинності заказника "Лісники" (Дідух, Чумак, 1992; Дідух та ін., 1994; Фіцайло, 1997). Інформація про рослинний світ території регіонального ландшафтного парку "Голосіївський" міститься в статті В.А. Онищенко (2008). В окремих публікаціях даються результати вивчення популяцій рідкісних видів (Парнікоза, 2001; Шевченко, Парнікоза, 2006; Парнікоза, Шевченко, 2007). Адвентивні види Голосіївського лісу розглядаються в статті Р.І. Бурди (2007). Деякі дані по адвентивних видах парку наводяться в статтях, присвячених адвентивним видам Києва (Мосякін, 1992, 1996; Мосякін, Яворська, 2001; Багацька, 2008).

Після створення НПП "Голосіївський" (2007) розпочався новий етап у вивченні флори і рослинності як окремих ділянок, так і парку в цілому. Низка статей стосується поширення у парку судинних рослин, занесених до Червоної книги України, міжнародних червоних списків, переліку видів, що охороняються у м. Києві (Прядко та ін., 2008, 2012, 2013 а, 2014 в, г, е; Прядко, Арап, 2010 б, в, 2011, 2012 в, 2013 а, б, 2014 а, б; Арап, 2010; Онищенко, 2010; Парнікоза, 2011) і адвентивних видів (Лушпа, 2009; Вакаренко, Прядко, 2011; Цилюрик, Урдяков, 2012).

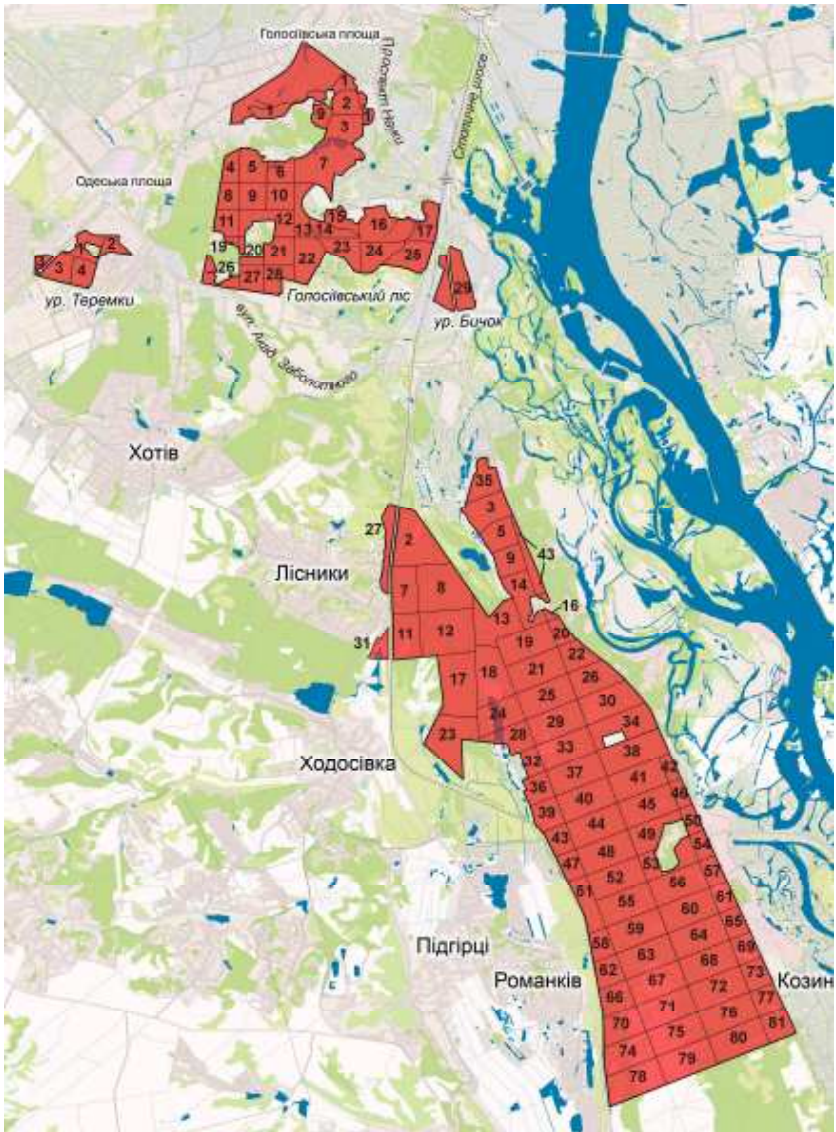

Рис. 1. Розташування ділянок Голосіївського НПП (без Святошинсько-Біличанського лісу)

Ряд статей присвячено сучасному стану та особливостям рослинного покриву парку, як всієї території, так і окремих його ділянок (Прядко, Арап, 2009, 2010 а; Прядко та ін., 2013 в). В статтях В.А.Онищенко дається інтерпретація рослинності парку за флористичною класифікацією та подається 178 повних геоботанічних описів (Онищенко, 2011, 2013 а, б, 2016), у складі яких наведено 422 види судинних рослин. В низці робіт розглядається флора окремих типів рослинності (Прядко, Арап, 2012 а, б, г; Прядко та ін., 2013 б; Прядко та ін., 2014 а, б, д; Романець, 2012). Список видів природної флори Голосіївського лісу (330 видів) наводиться у статті І.Ю.Парнікози та Ю.В.Гречишкіної (2010). Огляд рослинності та флори парку наводиться в розділі про Голосіївський НПП монографії "Фіторізноманіття заповідників і національних природних парків. Ч. 2. Національні природні парки" (Онищенко та ін., 2012).

Анотований список судинних рослин

Результати узагальнення власних даних авторів і, меншою мірою, літературних даних щодо спонтанної флори вищих судинних рослин Голосіївського НПП (ділянок Теремки, Бичок, Голосіївський ліс і Південна) наведено в табл. 2. Всього до таблиці включено 752 види.

Інформація подається окремо для кожної з чотирьох ділянок. Для кожної з них зроблена оцінка частоти трапляння виду. Методика не є традиційною і потребує пояснень. Частота оцінювалася як частка випадково розміщених квадратів розміром 10 × 10 м з наявністю виду від загальної кількості таких квадратів. Загальна кількість квадратів приблизно до рівнює $100 \times S$, де S – площа території, для якої робиться оцінка, виражена у гектарах. Точна кількість квадратів дещо більша, оскільки квадрати, через які проходить межа території, включають площі за межами території, що інвентаризується. Число, наведене в таблиці, є цілою частиною числа, що оцінюється формулою

$$C = \log_{10}(N_{sp} / N_{tot}) + 7 ,$$

де, N_{sp} – кількість квадратів з даним видом, N_{tot} – загальна кількість квадратів.

Постійності, які виражаються балами 5 і 6, у нас мають вищу точність оцінки, тому кожен з цих класів поданий у вигляді двох підкласів, що позначаються літерами а і b. Відповідність частот трапляння видів у відсотках прийнятим нами балам наведена в табл. 1.

Таблиця 1. Відповідність між класами постійності і часткою квадратів з наявністю виду

Частка квадратів	Бал
$\geq 31,62\% - < 100\%$	6b
$\geq 10\% - < 31,62\%$	6a
$\geq 3,162\% - < 10\%$	5b
$\geq 1\% - < 3,162\%$	5a
$\geq 0,1\% - < 1\%$	4
$\geq 0,01\% - < 0,1\%$	3
$\geq 0,001\% - < 0,01\%$	2
$\geq 0,0001\% - < 0,001\%$	1

Мінімально можлива для конкретної території частота трапляння залежить від площі території і, меншою мірою, форми. В межах Голосіївського НПП для Південної ділянки вона становить 1 бал, для Голосіївського лісу – 2 бали, для ур. Теремки і ур. Бичок – 3 бали. Це значення, які отримуються при наявності виду лише в одному квадраті. Одному квадрату відповідає поширення виду, коли він займає площу, якою можна знехтувати. Якщо вид заповнює квадрат 10 × 10 м, то він наявний в чотирьох випадково розміщених квадратах. Якщо щільна популяція виду має витягнуту форму, частота трапляння є більшою. Так, популяція 1 × 100 м заповнює бл. 13 квадратів.

Описаний метод формалізації даних про частоту трапляння зменшує суб'єктивність оцінок і дозволяє уніфікувати підходи, що використовуються в дослідженнях такого типу. При інвентаризації територій більшої площі з метою уникнення від'ємних значень варто використовувати більший коригуючий доданок, який у нашій формулі дорівнює 7.

Для оцінки частоти трапляння використовувалися геоботанічні описи та дані про площу, зайняту різними групами ценозів. Площа більшості описів відрізняється від 100 кв. м, тому робилася невелика корекція частоти трапляння (максимум в 1,5 рази), що у використаній нами логарифмічній шкалі становить менше, ніж 0,2. Для багатьох видів низької частоти трапляння, оцінка робилася на основі наявних флористичних і популяційних даних з врахуванням площі придатних для виду біотопів і його "помітності" (складності виявлення).

Наведено також частоту трапляння видів в основних групах ценозів. Це частота трапляння виду в межах квадратів 10 × 10 м, які хоча б частково зайняті даною групою ценозів.

Використано такі скорчення назв груп ценозів:

Ag – заболочені ліси з ярусом *Alnus glutinosa* (вільхові болота) та угруповання *Salix cinerea* (клас *Alnetea glutinosae*),

Ai – (періодично) вологі і сирі широколистяні ліси союзу *Alnion incanae* s.l.,

Aq – водна рослинність (класи *Lemnetea*, *Potametea*)

Art – рудеральні угруповання з домінуванням дво- і багаторічників (*Artemisietea* s.l., incl. *Galio-Urticetea*),

B – нітрофільні угруповання однорічників класу *Bidentetea tripartiti*.

Cb – відносно темні мезофільні широколистяні ліси, здебільшого грабово-дубові (союз *Carpinion betuli*),

Cn – дрібноосокові евтрофні болота союзу *Caricion nigrae*,

FB – сухі трав'яні угруповання не на піщаних ґрунтах (стеги) (клас *Festuco-Brometea*),

KC – нелісові угруповання пісків (*Koelerio-Corynepherea*, *Festucetea vaginatae*),

MA – луки, в т. ч. угруповання стійких до витоптування видів (*Molinio-Arrhenatheretea*, incl. *Plantagini-Prunellion*),

MC – гігрофільні нелісові угруповання з переважанням *Carex remota* і *Cardamine amara* (клас *Montio-Cardaminetea*),

PM – повітряно-водні угруповання та евтрофні болота класу *Phragmito-Magnocaricetea*,

Pa – угруповання стійких до витоптування однорічників класу *Polygono-Poetea annuae*,

PP – остепнені соснові та дубово-соснові ліси класу *Pulsatillo-Pinetea*,

Qp – світлі широколистяні ліси з "термофільними" видами (порядок *Quercetalia pubescentis*),

Qr – широколистяні ліси та чагарники на бідних ґрунтах (класи *Quercetea robori-petraeae*, *Franguletea*),

R – антропогенні нітрофільні ліси класу *Robinietea*,

RP – мезофільні чагарникові угруповання (*Rhamno-Prunetea*),

Sm – рудеральні і сегетальні угруповання однорічників (клас *Stellarietea mediae*),

Sp – вербові і тополеві ліси, прирічкові чагарникові угруповання (клас *Salicetea purpureae*).

Якщо таксон, який є у спонтанній флорі, трапляється також в культурі, цей факт відмічено словом Cult. Якщо вид на ділянці парку трапляється лише в культурі, після оцінки частоти трапляння на ділянці стоїть зірочка.

В табл. 2 у графі "покриття" наведено середнє проєктивне покриття виду в межах квадратів з його наявністю. У графі "натуралізація" для адвентивних видів вказано ступінь натуралізації: високий (Н) або низький (L). Інтерпретація виду як адвентивного здійснювалоя згідно зі статтею С.Л. Мосякіна і О.Г. Яворської по адвентивних видах Києва (Mosyakin, Yavorska, 2002). Ступінь натуралізації оцінювався в очновному на основі матеріалів з території парку. До групи з високим ступенем натуралізації належать агріофіти і епекофіти, до групи з низьким ступенем натуралізації – колонофіти і ефемерофіти. Культурні види без відміченого на території парку природного відновлення подані в табл. 5. Велика частина цих культурних видів може мати слабе природне відновлення, але на цей час на території парку воно не відмічене.

Назви видів у більшості випадків наводяться згідно "Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist" (Mosyakin, Fedoronchuk, 1999). Назви родин та їх обсяг подано за статтями С.Л. Мосякіна (2013) та С.Л. Мосякіна й О.В. Тищенко (2010).

Таблиця 2. Види спонтанної флори судинних рослин Голосіївського НПП та їх поширення на території парку

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покриття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
	LYCOPODIOPHYTA							
	Lycopodiaceae							
1.	<i>Lycopodium clavatum</i> L.		.	.	.	2	2	PP-2
	EQUISETOPHYTA							
	Equisetaceae							
2.	<i>Equisetum arvense</i> L.		5a	4	4	4	0	MA-6b
3.	<i>Equisetum fluviatile</i> L.		.	.	2	2	0	PM-4, Ai-5b, Ag-5b
4.	<i>Equisetum hyemale</i> L.		.	.	5a	4	2	Cb-5a
5.	<i>Equisetum palustre</i> L.		.	.	2	2	0	PM-4, MA-5a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
6.	<i>Equisetum pratense</i> L.		5а	.	2	2	0	Ai-4
7.	<i>Equisetum sylvaticum</i> L.		.	.	3	.	0	Ai-5b
POLYPODIOPHYTA								
Athyriaceae								
8.	<i>Athyrium filix-femina</i> (L.) Roth		5b	.	6а	5b	1	Cb-5b, Ai-6b, Ag-6а
Cystopteridaceae								
9.	<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh.		3	.	5а	2	0	Cb-5b
10.	<i>Gymnocarpium dryopteris</i> (L.) Newm.		.	.	2	.	10	Cb-2
Dennstaedtiaceae								
11.	<i>Pteridium aquilinum</i> (L.) Kuhn		.	.	3	5b	9	PP-5b, Qp-6b, Cb-3
Dryopteridaceae								
12.	<i>Dryopteris carthusiana</i> (Vill.) H.P.Fuchs		6а	6а	6а	6а	0	PP-6а, Cb-6а, Ai-6b, Ag-6b
13.	<i>Dryopteris cristata</i> (L.) A.Gray		.	.	2	.	0	?
14.	<i>Dryopteris dilatata</i> (Hoffm.) A. Gray		.	.	.	2	0	Qr-3
15.	<i>Dryopteris filix-mas</i> (L.) Schott		5b	5а	6а	4	1	Cb-6а, Ai-5а, Ag-5b
16.	<i>Polystichum aculeatum</i> (L.) Roth		.	.	3	.	0	Cb-3
17.	<i>Polystichum braunii</i> (Spenn.) Fee		.	.	2	.	0	Cb-2
Ophioglossaceae								
18.	<i>Botrychium virginianum</i> (L.) Sw.		.	.	.	1	0	Qp-3
19.	<i>Ophioglossum vulgatum</i> L.		.	.	.	2	1	MA-4
Polypodiaceae								
20.	<i>Polypodium vulgare</i> L.		.	.	.	1	0	Ai-3
Salviniaceae								
21.	<i>Salvinia natans</i> (L.) All.		.	.	2	3	5	Aq-5а, PM-5а
Thelypteridaceae								

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
22.	<i>Thelypteris palustris</i> Schott		.	.	4	5а	0	PM-4, Ag-6b
	PINOPHYTA							
	Cupressaceae							
23.	<i>Juniperus communis</i> L.		.	.	.	2	?	PP-2
	Pinaceae							
24.	<i>Pinus sylvestris</i> L.		3	6а	5b	6b	60	PP-6b, Cb-5b, Qp-6а, Qr-6а
	MAGNOLIOPHYTA							
	LILIOPSIDA							
	Alismataceae							
25.	<i>Alisma plantago-aquatica</i> L.		.	.	3	3	0	PM-5а
26.	<i>Sagittaria sagittifolia</i> L.		.	.	2	2	1	PM-3
	Alliaceae							
27.	<i>Allium angulosum</i> L.		.	4	.	.	0	MA-4
28.	<i>Allium oleraceum</i> L.		.	.	3	.	0	MA-4
29.	<i>Allium scorodoprasum</i> L.		.	.	2	.	0	Sm-5b
30.	<i>Allium ursinum</i> L.		3	.	2	4	10	Ai-5b
31.	<i>Allium vineale</i> L.		3	3	.	.	0	Cb-2, Ai-3
	Amaryllidaceae							
32.	<i>Galanthus nivalis</i> L.		.	.	3	.	2	Cb-3
	Acoraceae							
33.	<i>Acorus calamus</i> L.	H	.	.	2	2	10	PM-4
	Araceae							
34.	<i>Pistia stratiotes</i> L.	L	.	.	2	.	20	Aq-4
	Asparagaceae							
35.	<i>Asparagus officinalis</i> L.		.	.	2	5b	0	FB, KC-5b, MA-3, PP-6а
	Asphodelaceae							
36.	<i>Anthericum ramosum</i> L.		.	.	.	5b	0	KC-5b, PP-5b, Qp-5b
	Butomaceae							
37.	<i>Butomus umbellatus</i> L.		.	.	2	2	0	PM-4
	Convallariaceae							

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
38.	<i>Convallaria majalis</i> L.		6а	.	5b	6а	18	RP, PP-6а, Qp-6b, Cb-5b, Ai-6а
39.	<i>Majanthemum bifolium</i> (L.) F.W.Schmidt		6а	.	5b	4	0	Cb-5b, Ai-5b
40.	<i>Polygonatum hirtum</i> (Bocs ex Poir.) Pursh		.	.	.	3	0	Cb-3
41.	<i>Polygonatum multiflorum</i> (L.) All.		6b	5b	6а	5а	0	Cb-6а, Ai-6b
42.	<i>Polygonatum odoratum</i> (Mill.) Druce		.	4	.	6b	1	KC-6а, RP, PP-6b, Qp-6b
Cyperaceae								
43.	<i>Bolboschoenus maritimus</i> (L.) Palla		.	.	3	.	1	PM-3
44.	<i>Carex acuta</i> L.		.	.	2	3	1	PM-4
45.	<i>Carex acutiformis</i> Ehrh.		.	3	3	4	3	PM-6а, MC, Ag-5b
46.	<i>Carex appropinquata</i> Schum.		.	.	2	.	1	PM-3
47.	<i>Carex brizoides</i> L.		3	.	.	3	0	Ai-4
48.	<i>Carex caryophyllea</i> Latourr.		.	.	.	5b	0	PP-5b, Qp-6а
49.	<i>Carex cinerea</i> Pollich		.	.	.	1	0	Cn
50.	<i>Carex colchica</i> J.Gay		.	.	.	4	1	KC-6а
51.	<i>Carex digitata</i> L.		.	5а	5b	4	0	Cb-6а, Qp-5b
52.	<i>Carex distans</i> L.		.	.	.	2	0	MA-4
53.	<i>Carex echinata</i> Murr.		.	.	.	3	0	Cn
54.	<i>Carex elata</i> All.		.	.	3	2	20	PM-4
55.	<i>Carex elongata</i> L.		.	.	4	5b	0	Ag-6b
56.	<i>Carex ericetorum</i> Poll.		.	.	.	6b	0	KC-5а, PP-6b
57.	<i>Carex hirta</i> L.		5b	4	4	4	7	MA-6b, RP, Qp-4
58.	<i>Carex leporina</i> L.		3	.	.	2	0	MA-3
59.	<i>Carex michelii</i> Host		.	.	.	2	1	Qp-5а
60.	<i>Carex muricata</i> L.		.	.	4	3	0	Ai-4, Cb-4
61.	<i>Carex nigra</i> (L.) Reichard		.	.	2	2	2	Cn-6b
62.	<i>Carex otrubae</i> Podp.		.	.	3	3	0	PM-5b, MA-4
63.	<i>Carex pallescens</i> L.		5а	.	.	4	0	MA-5а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
64.	<i>Carex panicea</i> L.		.	4	.	5a	1	MA-5a
65.	<i>Carex pilosa</i> Scop.		.	.	6a	3	20	Cb-6a
66.	<i>Carex praecox</i> Schreb.		.	5a	3	4	2	MA-5a, RP, PP-4
67.	<i>Carex pseudocyperus</i> L.		.	.	4	3	2	PM-5a
68.	<i>Carex remota</i> L.		.	.	4	3	1	MC-6b, Ai-5b
69.	<i>Carex riparia</i> Curt.		3	.	4	5a	20	PM-6b, MA-4, Ai-4, Ag-6b
70.	<i>Carex spicata</i> Huds. (<i>Carex contigua</i> Hoppe)		5a	4	4	3	0	MA-6a, Cb-4, Ai-5a
71.	<i>Carex sylvatica</i> Huds.		3	.	5b	4	1	Cb-5b, Ai-5b
72.	<i>Carex tomentosa</i> L.		.	5a	.	3	2	MA-5b
73.	<i>Carex umbrosa</i> Host		.	.	.	2	2	Qp-3
74.	<i>Carex vesicaria</i> L.		.	.	2	.	0	PM-3
75.	<i>Carex vulpina</i> L.		3	.	2	3	0	MA-5b
76.	<i>Eleocharis acicularis</i> (L.) Roem.		.	.	2	.	0	?
77.	<i>Eleocharis palustris</i> (L.) Roem.et Schult.		.	.	2	2	2	PM-5a
78.	<i>Schoenoplectus lacustris</i> (L.) Palla		.	.	.	2	5	PM-3
79.	<i>Schoenoplectus tabernaemontani</i> (C.C.Gmel.) Palla		.	.	3	.	1	PM-4
80.	<i>Scirpus sylvaticus</i> L.		.	.	3	5a	6	PM-5a, MA-5b, Ai-5b
Hyacinthaceae								
81.	<i>Scilla bifolia</i> L.		.	.	5b	4	0	Cb-5b, Ai-5b
Hydrocharitaceae								
82.	<i>Elodea canadensis</i> Michx.	H	.	.	2	.	?	Aq-3
83.	<i>Hydrocharis morsus-ranae</i> L.		.	.	2	2	?	Aq-4, PM-3
84.	<i>Stratiotes aloides</i> L.		.	.	2	.	0	Aq-4
Iridaceae								
85.	<i>Gladiolus imbricatus</i> L.		.	.	.	3	0	MA-4
86.	<i>Iris hungarica</i> Waldst. & Kit.		.	.	.	1	0	Qp-3

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
87.	<i>Iris pseudacorus</i> L.		4	.	2	5b	0	PM-6a, MA-5b, Ag-6b
88.	<i>Iris sibirica</i> L.		3	3	2	3	0	MA-5a
Juncaceae								
89.	<i>Juncus compressus</i> Jacq.		.	.	3	.	0	MA-5a
90.	<i>Juncus conglomeratus</i> L.		3	.	2	4	0	MA-5b, Qr-6a
91.	<i>Juncus effusus</i> L.		.	.	2	.	0	Art-4
92.	<i>Juncus inflexus</i> L.		.	.	2	.	0	MA-4
93.	<i>Juncus tenuis</i> Willd.	H	4	.	4	.	1	Pa-6a, MA-5a
94.	<i>Luzula campestris</i> (L.) DC.		.	.	.	5a	0	PP-5a
95.	<i>Luzula multiflora</i> (Ehrh.) Lej.		4	.	2	.	0	MA-4
96.	<i>Luzula pallescens</i> Sw.		.	.	.	5a	0	PP-5a, Qp-5b
Lemnaceae								
97.	<i>Lemna minor</i> L.		.	.	4	5a	5	Aq-6b, PM-6a, Ag-6b
98.	<i>Lemna trisulca</i> L.		.	.	3	4	10	Aq-6a, PM-5a, Ag-6a
99.	<i>Spirodela polyrrhiza</i> (L.) Schleid.		.	.	4	4	5	Aq-6a, PM-5b
Liliaceae								
100.	<i>Gagea lutea</i> (L.) Ker Gawl.		.	5b	6a	5b	0	Cb-6a, Ai-6b
101.	<i>Gagea minima</i> (L.) Ker Gawl.		.	.	6a	4	0	FB, Cb-6a
102.	<i>Gagea pusilla</i> (F.W.Schmidt) Schult. et Schult. f.		.	.	.	4	0	KC-5b
103.	<i>Lilium martagon</i> L.		5b	.	2	3	0	Qp-5b, Cb-4
Melanthiaceae								
104.	<i>Veratrum lobelianum</i> Bernh.		4	.	.	3	0	PM-3, MA-4, Ai-4
Najadaceae								
105.	<i>Najas marina</i> L.		.	.	2	3	0	Aq-4
Orchidaceae								

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
106.	<i>Anacamptis coriophora</i> (L.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase (<i>Orchis</i> <i>coriophora</i> L.)		.	.	.	1	0	МА-3
107.	<i>Anacamptis palustris</i> (Jacq.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase (<i>Orchis palustris</i> Jacq.)		.	.	.	1	0	PM-3
108.	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch		.	.	2	.	0	Cb-2
109.	<i>Cephalanthera rubra</i> (L.) Rich.		.	.	.	2	0	Ai-3
110.	<i>Dactylorhiza incarnata</i> (L.) Soó		.	.	.	2	0	МА-4
111.	<i>Dactylorhiza maculata</i> (L.) Soó		.	.	.	2	0	МА-4
112.	<i>Epipactis albensis</i> Nováková et Rydlo		.	.	.	1	0	Ai-2
113.	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser		.	.	.	2	0	PP-2
114.	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz		3	.	2	3	0	Qp-4, Cb-2, Ai-4
115.	<i>Epipactis purpurata</i> Smith		.	.	2	.	0	Cb-2
116.	<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br. (<i>Neottia</i> <i>ovata</i> (L.) Bluff & Fingerh.)		5b	.	.	4	0	Ai-5a
117.	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich.		5a	.	4	.	0	Cb-4
118.	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) Rich.		.	.	2	2	0	Qp-4, Cb-2
Poaceae								
119.	<i>Agrostis gigantea</i> Roth		5b	5b	4	5b	1	МА-6а, PP-5b
120.	<i>Agrostis stolonifera</i> L.		.	.	3	2	?	PM-3, МА-4
121.	<i>Agrostis capillaris</i> L. (<i>A. tenuis</i> <i>Sibth.</i>)		4	4	3	6a	0	МА-5а, RP, PP-6а
122.	<i>Agrostis vinealis</i> Schreb.		.	.	.	6a	0	PP-6а
123.	<i>Alopecurus aequalis</i> Sobol.		.	.	2	3	5	PM-5а
124.	<i>Alopecurus pratensis</i> L.		4	5a	.	3	5	МА-5b, Ai-5а
125.	<i>Anisantha tectorum</i> (L.) Nevski	H	.	.	4	4	1	Sm-5а, KC-5а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
126.	<i>Arrhenatherum elatius</i> (L.) J.Presl et C.Presl		5а	3	3	3	20	МА-5b
127.	<i>Avenella flexuosa</i> (L.) Drejer		.	.	.	4	1	PP-4
128.	<i>Brachypodium sylvatica</i> (Huds.) P.Beauv.		5b	6а	5b	5	0	RP, Cb-5b, Ai-5a
129.	<i>Briza media</i> L.		.	.	.	2	?	МА-4
130.	<i>Bromopsis benekenii</i> (Lange) Holub (<i>Bromus benekenii</i> Lange)		5а	.	5а	.	1	Cb-5а
131.	<i>Bromopsis inermis</i> (Leyss.) Holub (<i>Bromus inermis</i> Leyss.)		3	4	2	3	0	МА-4
132.	<i>Bromus hordeaceus</i> L. (<i>B. mollis</i> L.)	Н	3	.	3	.	0	МА-4
133.	<i>Bromus squarrosus</i> L.	Н	.	.	.	4	0	КС-5а
134.	<i>Calamagrostis arundinacea</i> (L.) Roth		3	.	3	6а	2	PP-6b, МА-3
135.	<i>Calamagrostis canescens</i> (Weber) Roth		.	.	.	5а	0	PM-3, Ag-6а
136.	<i>Calamagrostis epigeios</i> (L.) Roth		5а	5а	4	6а	3	КС-6а, МА-6b, RP, PP-6b
137.	<i>Catabrosa aquatica</i> (L.) P.Beauv.		.	.	2	.	0	PM-3
138.	<i>Corynephorus canescens</i> (L.) P.Beauv.		.	.	2	4	1	КС-6b, PP-3
139.	<i>Cynodon dactylon</i> (L.) Pers.	Н	.	.	.	4	4	КС-6а, PP-3
140.	<i>Dactylis glomerata</i> L.		5b	4	4	3	1	Art-6b, МА-6b, Cb- 4
141.	<i>Deschampsia caespitosa</i> (L.) P.Beauv.		6а	5b	3	5а	0	Art-6а, МА-6b, RP, Ai-6а, Ag-5b, Sp
142.	<i>Digitaria sanguinalis</i> (L.) Scop.	Н	.	.	2	.	0	Sm-5b
143.	<i>Echinochloa crusgalli</i> (L.) P.Beauv.		3	.	4	.	0	Sm-6b
144.	<i>Elytrigia intermedia</i> (Host) Nevski		.	.	2	3	3	FB, Qp-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
145.	<i>Elytrigia repens</i> (L.) Nevski		5b	4	4	6a	2	Art-6b, PM-4, MA-5b, PP-6a, Qp-6b
146.	<i>Eragrostis minor</i> Host		.	.	4	.	0	Sm-5b
147.	<i>Eragrostis pilosa</i> (L.) P.Beauv.		.	.	3	.	0	Sm-4
148.	<i>Festuca beckeri</i> (Hack.) Trautv.		.	.	.	5b	1	KC-6b, PP-5b
149.	<i>Festuca ovina</i> L.		.	3	.	6a	1	KC-6a, PP-6a
150.	<i>Festuca gigantea</i> (L.) Vill.		5b	5a	5a	4	0	Ai-5b, Cb-5a, Sp
151.	<i>Festuca regeliana</i> Pavl. (<i>F. orientalis</i> (A.Kern. ex Hack.) V.Krecz. et Bobrov)		3	.	3	4	15	MA-5b
152.	<i>Festuca polesica</i> Zapal.		.	.	.	4	0	PP-4
153.	<i>Festuca pratensis</i> Huds.		5b	4	4	4	12	Art-5b, MA-6b
154.	<i>Festuca rubra</i> L. s.l.		4	4	3	5a	14	RP, MA-6b
155.	<i>Glyceria fluitans</i> (L.) R.Br.		.	.	3	4	5	PM-5a, MC
156.	<i>Glyceria maxima</i> (C.Hartm.) Holmberg		.	.	3	3	10	PM-5b
157.	<i>Glyceria nemoralis</i> (Uechtr.) Uechtr. & Körn.		.	.	2	.	0	PM-4, B-5a
158.	<i>Hierochloë repens</i> (Host) P.Beauv.		.	4	.	4	0	MA-4, PP-5a
159.	<i>Holcus lanatus</i> L.		3	.	.	3	0	MA-5b
160.	<i>Koeleria glauca</i> (Spreng.) DC. (incl. <i>K. sabuletorum</i> (Domin) Klokov)		.	.	.	5b	0	KC-6a, PP-6a
161.	<i>Leersia oryzoides</i> (L.) Sw.		.	.	3	2	4	B-5b, PM-4
162.	<i>Lolium perenne</i> L.		5a	.	5a	.	5	Art-6a, MA-5b, Pa-6b
163.	<i>Melica nutans</i> L.		.	.	5a	6a	1	PP-6a, Qp-6a, Cb-5b
164.	<i>Milium effusum</i> L.		5a	.	5b	5a	0	Ai-6a Cb-5b
165.	<i>Molinia caerulea</i> (L.) Moench		.	.	.	4	5	Qr-6b
166.	<i>Phalaroides arundinacea</i> (L.) Rausch.		4	.	2	3	5	PM-5a, MA-5b

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
167.	<i>Phleum phleoides</i> (L.) H.Karst.		.	.	.	4	0	PP-5a
168.	<i>Phleum pratense</i> L.		5b	4	2	4	0	MA-6a
169.	<i>Phragmites australis</i> (Cav.) Trin. ex Steud.		.	3	4	5a	20	Aq-5b, PM-6b, MA-5a, Ai-5b, Ag-5b
170.	<i>Poa angustifolia</i> L.		5a	4	.	6a	1	MA-6b, RP, PP-6a, Qp-6a
171.	<i>Poa annua</i> L.		5b	3	4	4	2	Pa-6b, PM-4, MC, MA-5b
172.	<i>Poa bulbosa</i> L.		.	.	3	4	0	PP-4, Art-4
173.	<i>Poa compressa</i> L.		4	4	3	3	0	Pa-5b, MA-5b, Qp-5b
174.	<i>Poa nemoralis</i> L.		4	4	6a	4	0	Cb-5a, Ai-5b
175.	<i>Poa palustris</i> L.		.	.	2	.	5	PM-4, MA-4
176.	<i>Poa pratensis</i> L.		5b	4	4	4	1	PM-3, MA-6b
177.	<i>Poa trivialis</i> L.		5a	.	3	3	3	PM-3, MC, MA-5a, Ai-5a
178.	<i>Setaria pumila</i> (Poir.) Roem. & Schult. (<i>S. glauca</i> auct. non (L.) P.Beauv.)		3	.	4	.	2	Sm-6a, MA-3
179.	<i>Setaria verticillata</i> (L.) P.Beauv.		.	.	3	.	2	Sm-6a, Art-5a
180.	<i>Setaria viridis</i> (L.) P.Beauv.		3	.	4	3	2	Sm-6b, KC-5b, MA-3
181.	<i>Stipa borysthena</i> Klokov ex Prokud.		.	.	.	2	5	KC-5a
182.	<i>Stipa capillata</i> L.		.	.	.	1	2	FB
183.	<i>Triticum aestivum</i> L.	L	.	.	3	.	0	MA-3, Ai-3
Potamogetonaceae								
184.	<i>Potamogeton acutifolius</i> Link		.	.	3	.	1	Aq-5a
185.	<i>Potamogeton berchtoldii</i> Fieber		.	.	2	.	1	Aq-4
186.	<i>Potamogeton crispus</i> L.		.	.	2	.	1	Aq-4
187.	<i>Potamogeton friesii</i> Rupr.		.	.	2	.	1	Aq-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
188.	Potamogeton lucens L.		.	.	2	2	1	Аq-4
189.	Potamogeton natans L.		.	.	3	3	15	Аq-6а, РМ-5а
190.	Potamogeton pectinatus L. (Stuckenia pectinata (L.) Börner)		.	.	3	3	1	Аq-5b
191.	Potamogeton perfoliatus L.		.	.	3	.	1	Аq-5а
192.	Potamogeton trichoides Cham. et Schlecht.		.	.	3	3	1	Аq-5а
Sparganiaceae								
193.	Sparganium emersum Rehm.		.	.	.	3	0	РМ-5а
194.	Sparganium erectum L.		.	.	2	3	10	РМ-5b
Melanthiaceae								
195.	Paris quadrifolia L.		6b	.	5а	5а	1	РР, Аі-6b, Сb-5b
Typhaceae								
196.	Typha angustifolia L.		.	.	4	4	30	РМ-6а
197.	Typha latifolia L.		.	.	4	4	20	РМ-6а
198.	Typha laxmannii Lepech.	Л	.	.	2	.	20	РМ-3
Magnoliopsida								
Aceraceae								
199.	Acer campestre L.		3	6а	6а	5b	2	Qp-6b, Сb-6а, Аі-6а, Аg-6а
200.	Acer negundo L.	Н	6а	6b	5b	5b	6	РМ-4, РР, R-6b, Сb-5b, Аі-6а, Аg-6b, Sp
201.	Acer platanoides L.		6b	6а	6b	5b	13	РР, РР-5b, R-6b, Qp-6а, Сb-6b, Аі-6b, Аg-5b, Sp
202.	Acer pseudoplatanus L.	Н	5b	5b	5b	.	4	Сb-5b, Аі-5b
203.	Acer tataricum L.		5b	6а	5b	6а	1	РР, РР-5b, Qp-6b, Аі-6b, Аg-6b
Adoxaceae								
204.	Adoxa moschatellina L.		6а	5b	6а	5b	1	Сb-6а, Аі-6а, Аg-6b
Amaranthaceae								

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
205.	<i>Amaranthus albus</i> L.	Н	.	.	2	.	0	?
206.	<i>Amaranthus retroflexus</i> L.	Н	4	.	3	.	0	Sm-5b, MA-4
Apiaceae								
207.	<i>Aegopodium podagraria</i> L.		6a	.	6a	5b	7	Art-5b, MA-4, Cb-6a, Ai-6b
208.	<i>Aethusa cynapium</i> L.	Н	.	.	5a	.	0	Cb-5a
209.	<i>Angelica palustris</i> (Besser) Hoffm. (<i>Ostericum palustre</i> (Besser) Besser)		.	.	4	2	0	MA-4
210.	<i>Angelica sylvestris</i> L.		.	.	4	3	3	Art-5a, PM-6a, MC, Ai-5a
211.	<i>Anthriscus sylvestris</i> (L.) Hoffm.		5b	5b	5b	4	1	Art-5b, MA-5a, RP, Cb-5b, Ai-5b
212.	<i>Archangelica officinalis</i> Hoffm.		.	.	4	.	10	Ag-5a
213.	<i>Chaerophyllum aromaticum</i> L.		5b	.	4	.	5	Art-5b, MA-5b, RP, Ai-5b, Cb-4
214.	<i>Chaerophyllum bulbosum</i> L.		.	.	2	1	1	Art-3, MA-3
215.	<i>Chaerophyllum temulum</i> L.		6b	6b	6a	4	0	Ai-6b, Cb-6a, Sp
216.	<i>Daucus carota</i> L.		5a	4	2	.	0	MA-5b
217.	<i>Eryngium campestre</i> L.		.	4	.	.	0	MA-5a
218.	<i>Eryngium planum</i> L.		.	5a	2	3	0	MA-5a, PP-2
219.	<i>Falcaria vulgaris</i> Bernh.		.	.	2	.	0	MA-4, FB
220.	<i>Heracleum mantegazzianum</i> Sommier & Levier	Н	.	.	3	.	5	Art-4, MA-4
221.	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	Н	4	.	3	.	10	Art-4, MA-4
222.	<i>Heracleum sibiricum</i> L.	Н	4	.	3	4	1	MA-6b
223.	<i>Oenanthe aquatica</i> (L.) Poir.		.	.	2	5a	1	PM-6a, Ag-6a
224.	<i>Pastinaca sylvestris</i> Mill.		3	.	3	.	0	MA-4
225.	<i>Peucedanum oreoselinum</i> (L.) Moench		.	.	.	6b	0	RP, PP-6b, Qp-6a
226.	<i>Peucedanum palustre</i> (L.) Moench		.	.	.	4	0	Ag-6a
227.	<i>Sanicula europaea</i> L.		5b	.	5a	.	0	Cb-5a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
228.	<i>Selinium carvifolia</i> (L.) L.		4	5а	.	4	0	МА-6b
229.	<i>Sium latifolium</i> L.		.	.	4	5а	0	PM-4, МА-5b, Ai-5а, Ag-6а
230.	<i>Torilis japonica</i> (Houtt.) DC.		5а	5b	4	.	1	RP, Ai-5а, Sp
	Apocynaceae (incl. Asclepiadaceae)							
231.	<i>Asclepias syriaca</i> L.	Н	3	3	3	2	1	МА-4
232.	<i>Vinca minor</i> L.	Н	.	.	4	3	15	Cb-4
233.	<i>Vincetoxicum hirundinaria</i> Medik.		3	5а	3	6а	0	МА-5а, Qp-5а, PP-5а
	Aristolochiaceae							
234.	<i>Aristolochia clematitis</i> L.		.	6а	3	4	1	МА-5а, FB, RP, Ai-5b
235.	<i>Asarum europaeum</i> L.		5b	.	6b	5а	1	Cb-6b, Ai-6а
	Asteraceae							
236.	<i>Achillea collina</i> J.Becker ex Rchb.		.	.	.	2	0	KC-5b
237.	<i>Achillea inundata</i> Kondr.		.	.	.	3		МА-6а
238.	<i>Achillea millefolium</i> L. s.l.		5b	4	4	5b	0	МА-6b, RP, PP-6а, Qp-6b
239.	<i>Ambrosia artemisifolia</i> L.	Н	3	.	2	1	0	МА-5а
240.	<i>Antennaria dioica</i> (L.) Gaertn.		.	.	.	2	0	PP-4
241.	<i>Arctium lappa</i> L.		3	.	2	.	0	Art-6а, PM-3
242.	<i>Arctium minus</i> (Hill.) Bernh.		.	.	2	.	0	Art-5b
243.	<i>Arctium nemorosum</i> Lej.		.	.	2	.	?	?
244.	<i>Arctium tomentosum</i> Mill.		3	.	2	4	0	Art-6а, Ai-5b
245.	<i>Artemisia absinthium</i> L.	Н	3	5а	.	5а	0	PP-5b
246.	<i>Artemisia annua</i> L.		3	.	.	.	1	?
247.	<i>Artemisia campestris</i> L.		.	4	.	4	0	KC-5а, PP-4
248.	<i>Artemisia marschalliana</i> Spreng.		.	5а	.	5b	0	KC-6а, PP-5b
249.	<i>Artemisia vulgaris</i> L.		5а	4	4	3	12	Art-6а, PM-3, МА-5а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
250.	<i>Bellis perennis</i> L.	L	.	.	2	.	0	MA-4
251.	<i>Bidens cernua</i> L.		.	.	3	.	1	B-6a, PM-5b
252.	<i>Bidens frondosa</i> L.	H	3	.	4	5a	0	B-6b, PM-6a, Ai-3, Ag-3
253.	<i>Bidens tripartita</i> L.		.	.	2	2	3	B-5b, PM-2
254.	<i>Carduus crispus</i> L.		3	.	3	1	0	Art-4
255.	<i>Centaurea borysthenea</i> Grun.		.	.	.	1	0	KC-4
256.	<i>Centaurea jacea</i> L.		.	4	2	4	0	MA-6a
257.	<i>Centaurea pannonica</i> (Heuff.) Simonk.		4	.	3	.	0	MA-4
258.	<i>Centaurea pseudophrygia</i> C.A.Mey		3	.	.	.	1	MA-4
259.	<i>Centaurea stoebe</i> L.		.	.	.	3	0	KC-5b, PP-2
260.	<i>Chondrilla juncea</i> L.		.	.	.	5a	0	KC-5b, PP-5a
261.	<i>Cichorium intybus</i> L.	H	3	.	3	2	0	MA-5a
262.	<i>Cirsium arvense</i> (L.) Scop.		5b	4	5b	5a	2	Art-6b, MA-6b, RP
263.	<i>Cirsium canum</i> (L.) All.		.	.	.	3	0	MA-5b
264.	<i>Cirsium oleraceum</i> (L.) Scop.		.	.	5a	4	6	MA-5a, Ai-5b
265.	<i>Cirsium palustre</i> (L.) Scop.		.	.	.	1	0	MA-3
266.	<i>Cirsium rivulare</i> (Jacq.) All.		.	.	2	3	0	MA-5a
267.	<i>Cirsium vulgare</i> (Savi) Ten.		3	.	.	.	0	Art-5a
268.	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronq. (<i>Erigeron canadensis</i> L.)	H	4	6a	4	6a	0	MA-5b, PP-6a
269.	<i>Crepis biennis</i> L.		3	.	.	.	0	MA-3
270.	<i>Crepis rhoeadifolia</i> M.Bieb.		.	.	.	5a	0	PP-5a
271.	<i>Crepis tectorum</i> L.		.	.	.	5a	0	KC-5b, PP-5b
272.	<i>Cyclachaena xanthiifolia</i> (Nutt.) Fresen (<i>Iva xanthiifolia</i> Nutt.)	H	.	.	2	1	0	Art-4
273.	<i>Erigeron acris</i> L.		.	4	.	.	0	MA-4
274.	<i>Eupatorium cannabinum</i> L.		3	.	5b	4	1	Art-4, PM-5a, MA-3, Ai-5a
275.	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.	H	3	.	3	.	0	Sm-6a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
276.	<i>Gnaphalium sylvaticum</i> L.		.	.	.	2	0	?
277.	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	Н	.	.	2*	2	5	Art-3, Cult
278.	<i>Helichrysum arenarium</i> (L.) Moench		.	.	.	5b	0	КC-5b, PP-5b
279.	<i>Heliopsis scabra</i> Dunal	Н	.	.	3	.	0	-
280.	<i>Hieracium filifolium</i> Üksip		.	.	.	5a	0	PP-5a
281.	<i>Hieracium murorum</i> L.		.	.	.	3	0	MA-4, RP, PP-3
282.	<i>Hieracium umbellatum</i> L.		4	5a	.	6a	0	КC-5a, MA-5a, PP-6a
283.	<i>Hypochoeris maculata</i> L.		.	.	.	5a	0	КC-5a, MA-5a, PP-5b
284.	<i>Hypochoeris radicata</i> L.		4	.	.	5b	0	КC-5a, MA-5b, PP-5b
285.	<i>Inula britannica</i> L.		3	.	2	.	0	MA-3
286.	<i>Inula helenium</i> L.		.	.	.	1	0	MA-3
287.	<i>Inula salicina</i> L.		.	4	.	.	1	MA-5a
288.	<i>Jurinea cyanoides</i> (L.) Rchb. (<i>J. pseudocyanoides</i> Klokov)		.	.	.	3	0	КC-4, PP-3
289.	<i>Lactuca serriola</i> Torner.	Н	4	5b	5a	2	0	Art-5a, MA-5a, FB, Cb-5a
290.	<i>Lactuca tatarica</i> (L.) C.A.Mey.		.	.	2	.	0	Art-4
291.	<i>Lapsana communis</i> L.		6a	5b	6a	4	0	Cb-6a
292.	<i>Leontodon autumnalis</i> L.		5a	4	3	.	0	MA-5b
293.	<i>Leontodon hispidus</i> L.		.	.	3	2	2	КC-4, MA-4
294.	<i>Lepidotheca suaveolens</i> (Pursh) Nutt. (<i>Chamomilla suaveolens</i> (Pursh) Rydb.)	Н	3	.	.	.	0	Art-5a
295.	<i>Leucanthemum vulgare</i> Lam.		.	.	2	3	0	MA-5a
296.	<i>Mycelis muralis</i> (L.) Dumort.		5b	.	6a	5a	0	PP-5a, Cb-5b, Ai-5b
297.	<i>Petasites hybridus</i> (L.) P.Gaertn., B.Mey. & Scherb.		.	.	2	.	?	Art-3

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
298.	<i>Phalacrolooma annuum</i> (L.) Dumort. aggr. (<i>Stenactis annua</i> Nees; <i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.)	Н	5b	4	5b	4	0	Art-6a, MA-6b, Cb-5b, Ai-4, Ag-5a
299.	<i>Picris hieracioides</i> L.		4	.	.	2	0	KC-4, MA-5a
300.	<i>Pilosella bauhini</i> (Besser) Arv.-Touv. (<i>Hieracium bauhini</i> Besser)		3	4	.	5a	0	MA-5a, PP-5a
301.	<i>Pilosella cymosa</i> (L.) F.Schultz et Sch.Bip (<i>Hieracium cymosum</i> L.)		4	.	.	4	0	MA-4, PP-4
302.	<i>Pilosella echioides</i> (Lum.) F.Schultz et Sch.Bip. (<i>Hieracium echioides</i> Lum.)		.	.	.	5a	0	PP-5a
303.	<i>Pilosella</i> × <i>floribunda</i> (Wimmer & Grab.) Fr.		.	.	.	3	0	MA-4, PP-3
304.	<i>Pilosella officinarum</i> F.Schultz et Sch.Bip (<i>Hieracium pilosella</i> L.)		.	4	.	6b	0	KC-6b, PP-6b
305.	<i>Psephellus sumensis</i> (Kalen.) Greuter (<i>Centaurea sumensis</i> Kalen.)		.	.	.	6a	0	KC-6b, PP-6a
306.	<i>Ptarmica cartilaginea</i> (Ledeb. ex Rchb.) Ledeb. (<i>Achillea cartilaginea</i> Ledeb. ex Rchb.)		.	.	.	4	0	MA-6a
307.	<i>Scorzonera purpurea</i> L.		.	.	.	1	0	MA(FB?)-4
308.	<i>Senecio sylvaticus</i> L.		.	.	.	4	0	PP-4
309.	<i>Senecio vulgaris</i> L.		.	.	2	.	0	Sm-5b
310.	<i>Solidago canadensis</i> L.	Н	4	.	3	4	15	Art-5b, MA-6a
311.	<i>Solidago virgaurea</i> L.		.	.	2	6a	0	PP-6a, Qp-5b
312.	<i>Sonchus arvensis</i> L.	Н	4	.	3	.	0	MA-5a
313.	<i>Sonchus oleraceus</i> L.		.	.	2	.	0	Sm-5a
314.	<i>Sonchus palustris</i> L.		.	.	3	3	0	Art-4, PM-4, MA-4
315.	<i>Tanacetum vulgare</i> L.		.	4	.	3	0	MA-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
316.	<i>Taraxacum officinale</i> Wigg. aggr.		5b	5a	4	5b	0	Sm-6b, Pa-6b, Art-6b, PM-4, MC, MA-6b, RP
317.	<i>Tragopogon major</i> Jacq.		.	.	2	.	0	?
318.	<i>Tragopogon orientalis</i> L.		.	.	.	4	0	MA-3, PP-4
319.	<i>Tragopogon pratensis</i> L.		3	.	.	.	0	MA-3
320.	<i>Tragopogon ucrainicus</i> Artemcz.		.	.	.	3	0	KC-5b
321.	<i>Tussilago farfara</i> L.		3	.	3	3	1	Art-5a, PM-3
322.	<i>Xanthium albinum</i> (Widder) H.Scholz	H	3	.	3	2	0	Art-5a
Balsaminaceae								
323.	<i>Impatiens noli-tangere</i> L.		5a	.	4	5b	3	Ai-5b, Ag-6b
324.	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	H	6b	6b	6b	6a	10	Art-6b, PM- MA-5b, RP, PP-5b, Qp-6a, Cb-6b, Ai-6b, Ag-6a, Sp
Berberidaceae								
325.	<i>Berberis vulgaris</i> L.		.	.	2*	5a	0	PP-5b, Cult
Betulaceae								
326.	<i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn.		3	.	5a	5b	50	MA-5a, Ai-6b, Ag-6b
327.	<i>Betula pendula</i> Roth		6a	4	5a	6a	6	PP-6a, Qp-6a
328.	<i>Betula pubescens</i> Ehrh.		.	.	.	4	20	Qr-6a
Boraginaceae								
329.	<i>Borago officinalis</i> L.	H	.	.	2	.	0	Sm-5a
330.	<i>Myosotis arvensis</i> (L.) Hill		.	.	3	4	0	MA-5a, Art-5a
331.	<i>Myosotis laxa</i> Lehm.		.	.	3	.	1	PM-4, MA-4
332.	<i>Myosotis micrantha</i> Pall. ex Lehm.		.	.	.	3	0	KC-5a
333.	<i>Myosotis palustris</i> (L.) L.		.	.	2	.	0	?
334.	<i>Myosotis nemorosa</i> Besser		.	.	.	3	0	PM-5a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
335.	<i>Myosotis sparsiflora</i> (J.C.Mikan ex Pohl) (<i>Strophostoma sparsiflora</i> (J.C.Mikan) Turcz.)		5b	5a	3	.	0	MA-3, Ai-4, Sp
336.	<i>Omphalodes scorpioides</i> (Haenke) Schrank		.	.	.	5a	0	Ai-6a
337.	<i>Pulmonaria angustifolia</i> L.		.	.	.	4	0	Qp-5a
338.	<i>Pulmonaria obscura</i> Dumort.		6b	5b	6b	5a	1	RP, Cb-6b, Ai-6b
339.	<i>Symphytum asperum</i> Lepech.	H	.	.	2	.	7	Art-4
340.	<i>Symphytum officinale</i> L.		5a	.	4	5a	1	PM-6a, MA-6a, Ag-6b
Brassicaceae								
341.	<i>Alliaria petiolata</i> (M.Bieb.) Cavara et Grande		5b	6a	6b	5b	0	R-6b, Qp-6a, Cb- 6b, Ai-6b, Ag-5b
342.	<i>Arabidopsis thaliana</i> (L.) Heinh.	H	.	4	.	4	0	KC-6a, PP-4
343.	<i>Armoracia rusticana</i> G.Gaertn., B.Mey. & Scherb.	H	.	3	4	.	0	MA-3, Cult
344.	<i>Barbarea vulgaris</i> R.Br.		.	.	3	2		Art-5a, Sm-5a
345.	<i>Berteroa incana</i> (L.) DC.		.	4	4	5a	0	Art, MA-5a, PP-5a
346.	<i>Brassica campestris</i> L.	H	.	.	2	.	0	Sm-5b
347.	<i>Capsella bursa-pastoris</i> (L.) Medik.	H	3	4	4	3	0	Sm-6a, Art-6a, KC- 5b, Pa-6b
348.	<i>Cardamine amara</i> L.		.	.	5a	5a	1	PM-3, MC-6b, Ai- 6a, Ag-4
349.	<i>Cardamine impatiens</i> L.		.	5b	6a	4	0	Cb-6a, Ag-5b, Ai- 5b
350.	<i>Dentaria bulbifera</i> L.		.	.	6a	4	5	Cb-6a
351.	<i>Dentaria quinquefolia</i> M.Bieb.		.	.	5b	5a	4	Cb-5b
352.	<i>Descurainia sophia</i> (L.) Webb ex Prantl		.	3	.	3	1	Sm-4
353.	<i>Draba verna</i> L. (<i>Erophila verna</i> (L.) Besser)		.	.	.	4	0	KC-6a
354.	<i>Erysimum cheiranthoides</i> L.	H	3	.	3	.	0	Art-4, FB

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
355.	<i>Erysimum hieracifolium</i> L.		.	.	.	2	0	Art-4
356.	<i>Lepidium densiflorum</i> Schrad.	H	.	.	.	4	0	KC-6a
357.	<i>Lunaria annua</i> L.	L	3	.	.	.	0	Ai-2
358.	<i>Rorippa amphibia</i> (L.) Besser		.	.	.	3	3	PM-5
359.	<i>Rorippa sylvestris</i> (L.) Besser		.	.	4	.	0	Pa-4, MA-4
360.	<i>Sinapis arvensis</i> L.	H	.	.	3	.	0	Sm-6a
361.	<i>Sisymbrium loeselii</i> L.	H	.	.	3	.	1	Art-5a, FB
362.	<i>Sisymbrium officinale</i> (L.) Scop.	H	3	.	3	.	5	Sm-5b, Pa-5a, MA-5a
363.	<i>Turritis glabra</i> L.		.	.	.	3		KC-5a
Callitrichaceae								
364.	<i>Callitriche cophocarpa</i> Sendtn.		.	.	3	.	0	PM-4, Ag-4
Campanulaceae								
365.	<i>Campanula glomerata</i> L.		.	.	.	4	0	?
366.	<i>Campanula patula</i> L.		5a	.	2	4	0	MA-6a
367.	<i>Campanula persicifolia</i> L.		.	.	5b	5b	0	PP-6a, Qp-6a, Cb-5b
368.	<i>Campanula rapunculoides</i> L.		3	.	5b	.	0	Cb-5b
369.	<i>Campanula rotundifolia</i> L.		.	.	2	6a	0	PP-6b, Qp-6a
370.	<i>Campanula trachelium</i> L.		.	.	5b	3	0	Cb-5b
371.	<i>Jasione montana</i> L.		.	.	.	5a	0	KC-5b, PP-5b
Cannabaceae								
372.	<i>Cannabis ruderalis</i> Janisch.	H	.	.	3	3	0	Art-5a
373.	<i>Humulus lupulus</i> L.		.	6a	4	5b	1	PM- 5b, FB, PP-5a, R-6a, Qp-6a, Ai-6a, Ag-6b, Sp
Caprifoliaceae								
374.	<i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F.Blake	L	.	3	2	4	1	PP-4, Ai-2, Cult
Caryophyllaceae								
375.	<i>Cerastium glomeratum</i> Thuill.		.	.	.	3	0	Sm-4
376.	<i>Cerastium holosteoides</i> Fries		3	.	2	4	0	MA-6b
377.	<i>Cerastium semidecandrum</i> L.		.	.	4	.	0	MA-6a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
378.	<i>Coccyganthe flos-cuculi</i> (L.) Fourr. (<i>Coronaria flos-cuculi</i> (L.) A.Br.)		4	.	.	4	0	МА-6b
379.	<i>Cucubalus baccifer</i> L.		3	.	2	.	0	RP, Ai-4
380.	<i>Dianthus borbassii</i> Vandas		.	4	.	6a	0	МА-5a, PP-6a
381.	<i>Dianthus deltoides</i> L.		.	.	2*	2	0	МА-4
382.	<i>Dianthus pseudosquarrosus</i> (Novak) Klokov (<i>Dianthus</i> <i>arenarius</i> aggr.)		.	.	.	2	0	КС-5a
383.	<i>Dianthus stenocalyx</i> Juz. (<i>Dianthus superbus</i> aggr.)		.	.	.	2	0	МА-4
384.	<i>Eremogone saxatilis</i> (L.) Ikonn.		.	.	.	6a	0	КС-6b, PP-6a
385.	<i>Gypsophila fastigiata</i> L.		.	.	.	2	0	КС(х PP)-4
386.	<i>Herniaria glabra</i> L.		.	.	.	3	0	КС-5b
387.	<i>Melandrium album</i> (Mill.) Garcke		.	.	2	4	0	МА-4, PP-4
388.	<i>Moehringia trinervia</i> (L.) Clairv.		6a	6a	6a	6a	0	Art-5b, PP-6a, Qp- 6a, Cb-6a, Ai-5b, Ag-6a
389.	<i>Myosoton aquaticum</i> (L.) Moench		4	.	2	5a	1	МА-4, Ag-6a, Sp
390.	<i>Oberna behen</i> (L.) Ikonn. (<i>Silene vulgaris</i> (Moench) Garcke)		.	.	.	1	0	МА-3
391.	<i>Psammophiliella muralis</i> (L.) Ikonn.		.	.	.	4	0	PP-4
392.	<i>Saponaria officinalis</i> L.	Н	.	.	3	4	0	МА-4, PP-4
393.	<i>Scleranthus perennis</i> L.		.	.	.	3	0	КС-5a
394.	<i>Silene borysthena</i> Grun. (Walter) (<i>Otites borysthenicus</i> (Grun.) Klokov)		.	.	.	4	0	КС-5a, PP-4
395.	<i>Silene eugeniae</i> Kleopow (<i>Otites eugeniae</i> (Kleopow) Klokov)		.	.	.	5a	0	КС-5b, PP-5a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
396.	<i>Silene nutans</i> L.		.	.	.	6а	0	RP, PP-6а, Qp-6а
397.	<i>Silene tatarica</i> (L.) Pers.		.	.	.	3	0	КС-5а
398.	<i>Spergula morisonii</i> Boreau		.	.	.	4	0	КС-6b, PP-4
399.	<i>Stellaria graminea</i> L.		5а	4	4	4	0	МА-6b, RP, PP-4
400.	<i>Stellaria holostea</i> L.		3	.	6b	5b	5	Сb-6b, Ai-6а
401.	<i>Stellaria media</i> (L.) Vill.		4	5b	4	3	5	Sm-6а, Pa-5b, Art-5b, R-6а, Ai-5а
402.	<i>Stellaria nemorum</i> L.		5а	.	5а	.	4	Ai-5а
403.	<i>Steris viscaria</i> (L.) Raf. (<i>Viscaria vulgaris</i> Bernh.)		.	.	2*	5b	0	PP-5b, Cult, в культурі var. flore pleno
Celastraceae								
404.	<i>Euonymus europaea</i> L.		6b	6b	6b	5b	0	Сb-6b, Ai-6b, Ag-6b, Sp
405.	<i>Euonymus verrucosa</i> Scop.		6а	5b	6а	5b	2	PP-5b, Qp-6b, Сb-6b, Ai-6а
Ceratophyllaceae								
406.	<i>Ceratophyllum demersum</i> L.		.	.	4	4	10	Aq-6b, PM-6а
407.	<i>Ceratophyllum submersum</i> L.		.	.	2	.	?	Aq-4
Chenopodiaceae								
408.	<i>Atriplex oblongifolia</i> Waldst. & Kit.		.	.	2	.	0	Art, Sm
409.	<i>Atriplex patula</i> L.		3	.	2	.	0	Art, Sm
410.	<i>Atriplex prostrata</i> Boucher		.	.	2	1	0	Art, Sm
411.	<i>Atriplex sagittata</i> Borkh. (<i>A. nitens</i> Schkuhr.)	H	3	.	.	.	3	Sm-5а
412.	<i>Atriplex tatarica</i> L.	H	.	.	2	2	0	Sm-5b
413.	<i>Chenopodium hybridum</i> L. S.Fuentes & al. (<i>Chenopodium hybridum</i> L.)	H	.	.	.	4	0	Ai-5а
414.	<i>Chenopodium album</i> L.		3	5а	3	5а	2	Sm-6b, Art-5а, PP-5а,
415.	<i>Chenopodium strictum</i> Roth	H	.	.	2	.	?	Sm, Art
416.	<i>Corispermum nitidum</i> Kit.		.	.	.	2	0	КС-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
417.	<i>Kochia laniflora</i> (S.G.Gmel.) Borbás (<i>Bassia laniflora</i> (S.G.Gmel.) A.J. Scott)		.	.	.	2	0	КС-4, РР-2
418.	<i>Lipandra polysperma</i> (L.) S.Fuentes & al. (<i>C. polyspermum</i> L.)		.	.	.	2	0	?
Clusiaceae (Hypericaceae)								
419.	<i>Hypericum elegans</i> Stephan ex Willd.		.	.	.	2	0	КС-5а
420.	<i>Hypericum perforatum</i> L.		4	3	2	4	0	МА-6а, Qp-4, РР-6а
Convolvulaceae								
421.	<i>Calystegia sepium</i> (L.) R.Br.		.	.	4	4	0	Art-6b, РМ-6а, МА-5b, Аg-6а
422.	<i>Convolvulus arvensis</i> L.		5а	3	3	4	0	МА-6а
423.	<i>Cuscuta epithymum</i> (L.) L.		4	.	.	.	0	МА-5а
424.	<i>Ipomoea purpurea</i> (L.) Roth	H	3	.	2	.	0	Art-5b
Cornaceae								
425.	<i>Swida alba</i> (L.) Opiz		.	.	2	.	4	?
426.	<i>Swida sanguinea</i> (L.) Opiz		6а	6а	5а	6а	0	РР, РР-5b, Аg-6а, Sp
Corylaceae								
427.	<i>Carpinus betulus</i> L.		6b	6b	6b	5b	50	РР, Qp-5а, Сb-6b, Ai-6а, Аg-5b
428.	<i>Corylus avellana</i> L.		6b	5а	6а	5b	3	РР, R, Qp-6а, Сb-6а, Ai-6а, Аg-6а
Crassulaceae								
429.	<i>Hylotelephium triphyllum</i> (Haw.) Holub (<i>Sedum purpureum</i> (L.) Schult.)		.	.	2*	5а	0	РР-5а, Cult
430.	<i>Hylotelephium polonicum</i> (Błocki) Holub (<i>Sedum ruprechtii</i> (Jalas) Omelczuk)		3	3	3	6а	0	КС-5а, РР, РР-6а, Qp-4, Сb-3
431.	<i>Jovibarba globifera</i> (L.) J.Parn.		.	.	.	2	0	РР-2

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
432.	<i>Petrosedum reflexum</i> (L.) Grulich (<i>Sedum reflexum</i> L.)	Н	.	.	2*	3	0	PP-3, Cult
433.	<i>Sedum acre</i> L.		.	.	.	2	0	КC-5a
434.	<i>Sedum sexangulare</i> L.		.	.	.	1	0	КC-4
435.	<i>Sempervivum ruthenicum</i> Schnittsp. et C.B.Lehm.		.	.	.	5b	0	КC-5b, PP-5b
Cucurbitaceae								
436.	<i>Echinocystis lobata</i> (Michx) Torr. et Gray	Н	4	4	3	2	1	МА-4, Ag-2
Dipsacaceae								
437.	<i>Knautia arvensis</i> (L.) Coult.		4	.	2	4	0	МА-6a
438.	<i>Scabiosa ochroleuca</i> L.		.	.	2	5	0	PP-4
Elatinaceae								
439.	<i>Elatine alsinastrum</i> L.		.	.	3	.	?	?
Ericaceae								
440.	<i>Arctostaphylos uva-ursi</i> (L.) Spreng.		.	.	.	2	0	PP-2
441.	<i>Calluna vulgaris</i> (L.) Hull		.	.	.	5a	0	КC-5a, PP-5a
442.	<i>Vaccinium vitis-idaea</i> L.		.	.	.	5a	0	КC-5a, PP-5a
Euphorbiaceae								
443.	<i>Euphorbia cyparissias</i> L.		.	5a	2	6b	0	КC-6b, МА-3, FB, RP, PP-6b
444.	<i>Euphorbia helioscopia</i> L.	Н	.	.	2	.	0	Sm-5b
445.	<i>Euphorbia seguierana</i> Neck.		.	4	.	5b	0	КC-6a, PP-5b
446.	<i>Euphorbia virgata</i> Waldst. et Kit.		4	4	2	.	0	МА-5a
447.	<i>Mercurialis perennis</i> L.		.	.	5b	4	0	Cb-5b
Fabaceae								
448.	<i>Amorpha fruticosa</i> L.	Н	.	5a	3	5a	4	RP, PP-5a, Ai-4, Cult
449.	<i>Anthyllis macrocephala</i> Wender		3	.	.	3	0	МА-4
450.	<i>Astragalus glycyphyllos</i> L.		5a	3	2	.	1	МА-5a, Qp-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
451.	<i>Caragana arborescens</i> Lam.	L	.	.	2	4	1	?
452.	<i>Chamaecytisus borysthenicus</i> (Grun.) Klášková		.	.	.	1	0	KC-3
453.	<i>Chamaecytisus ruthenicus</i> (Fisch. ex Wołoszcz.) Klášková		4	4	2	6b	0	KC-6a, MA-4, PP-6b, Qp-6a
454.	<i>Genista tinctoria</i> L.		3	4	2	5b	0	KC-5a, MA-5a, PP-5b
455.	<i>Lathyrus niger</i> (L.) Bernh.		5b	.	4	4	1	Qp-6a, Cb-5a
456.	<i>Lathyrus palustris</i> L.		.	.	.	4	0	PM-5b
457.	<i>Lathyrus pratensis</i> L.		5b	4	4	4	1	Art-5a, MA-6b
458.	<i>Lathyrus sativus</i> L.	L	.	.	2	.	0	MA-4
459.	<i>Lathyrus tuberosus</i> L.	H	3	.	2	.		MA-4
460.	<i>Lathyrus vernus</i> (L.) Bernh.		5a	.	5b	5b	0	Cb-6a, Ai-5b
461.	<i>Lotus corniculatus</i> L. aggr. (<i>Lotus ucrainicus</i> Klokov)		5a	.	2	3	0	MA-5b
462.	<i>Lupinus polyphyllus</i> Lindl.	H	4	.	2	.	1	MA-4
463.	<i>Medicago falcata</i> L.		.	.	4	.	0	MA-5a, FB
464.	<i>Medicago lupulina</i> L.		4	3	3	.	0	MA-5a, R-5a
465.	<i>Medicago sativa</i> L.	H	3	.	2	.	0	MA-4
466.	<i>Melilotus albus</i> Medik.		.	.	3	2	0	Art-4
467.	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	L	.	.	2	.	0	Sm-2
468.	<i>Ononis arvensis</i> L.		.	3	.	2	0	MA-4
469.	<i>Robinia pseudoacacia</i> L.	H	5b	3	5b	5b	7	R-6b, PP-6a, Cb-5b, Cult
470.	<i>Securigera varia</i> (L.) Lassen (<i>Coronilla varia</i> L.)		4	4	2	4	0	FB, MA-4
471.	<i>Trifolium alpestre</i> L.		4	.	.	5a	0	MA-3, Qp-4
472.	<i>Trifolium arvense</i> L.		.	3	.	2	0	KC-4, MA-4
473.	<i>Trifolium aureum</i> Pollich		3	.	.	.	0	MA-4
474.	<i>Trifolium campestre</i> Schreb.		.	.	2	.	0	MA-3
475.	<i>Trifolium fragiferum</i> L.		3	.	2	.	0	PM-3, MA-3
476.	<i>Trifolium hybridum</i> L.	H	.	.	2	.	0	MA-3
477.	<i>Trifolium medium</i> L.		3	3	2	4	1	MA-5a, PP-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
478.	<i>Trifolium montanum</i> L.		.	3	2	2	0	МА-3
479.	<i>Trifolium pratense</i> L.		5b	4	4	4	1	МА-6а
480.	<i>Trifolium repens</i> L.		5а	4	4	4	0	Pa-6b, МА-6а
481.	<i>Vicia cassubica</i> L.		.	.	2	.	0	МА-3
482.	<i>Vicia cracca</i> L.		5а	5а	4	4	1	Art-5b, МА-6b
483.	<i>Vicia sepium</i> L.		5а	.	2	.	1	Art-5а, МА-6а, Qp-4
484.	<i>Vicia tenuifolia</i> Roth		.	3	.	.	0	МА-3
Fagaceae								
485.	<i>Fagus sylvatica</i> L.	L	.	.	5b	.	70	Cb-5а, Cult
486.	<i>Quercus rubra</i> L. (<i>Q. borealis</i> Michx.)	H	5b	6а	5b	5а	15	R-6b, Cb-6а, Ai-5а
487.	<i>Quercus robur</i> L.		6b	6b	6b	6b	15	RP, PP-6b, Qr-6а, Qp-6b, Cb-6b, Ai- 6b, Ag-6b, Sp
Fumariaceae								
488.	<i>Corydalis cava</i> (L.) Schweigg. et Koerte		3	.	6а	5b	3	Cb-6а, Ai-6а
489.	<i>Corydalis intermedia</i> (L.) Mérat		4	5b	5а	4	2	Cb-6а, Ai-5а
490.	<i>Corydalis solida</i> (L.) Clairv.		4	6а	6b	5а	4	FB, Cb-6b, Ai-6а
Gentianaceae								
491.	<i>Centaurium erythraea</i> Rafn		.	3	2	.	0	МА-3
492.	<i>Gentiana cruciata</i> L.		.	.	.	2	0	МА-4
Geraniaceae								
493.	<i>Geranium palustre</i> L.		.	.	3	3	1	МА-5а, Ai-4
494.	<i>Geranium pusillum</i> L.	H	.	.	3	.	20	Sm-6а, Pa-5b, МА- 4
495.	<i>Geranium pratense</i> L.		3	.	2	1	10	МА-3, RP
496.	<i>Geranium robertianum</i> L.		6а	6b	6b	5b	0	RP, PP-5b, Qp-6а, Cb-6b, Ai-6а
497.	<i>Geranium sanguineum</i> L.		.	.	.	5b	0	RP, PP-5а, Qp-5а
498.	<i>Geranium sibiricum</i> L.	H	.	.	3	.	2	Art-4

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
	Grossulariaceae							
499.	<i>Ribes grossularia</i> L. (<i>Grossularia reclinata</i> (L.) Mill.)		3	.	5a	5a	3	PP-5a, Qp-4, Cb-5a, Cult
500.	<i>Ribes nigrum</i> L.		.	.	2	5b	3	Ai-5a, Ag-6b, Cult
501.	<i>Ribes spicatum</i> Robson		5b	6a	3	5b	1	PP-5a, Cb-3, Ai-5a
	Haloragaceae							
502.	<i>Myriophyllum spicatum</i> L.		.	.	2	.	?	Aq-4
503.	<i>Myriophyllum verticillatum</i> L.		.	.	.	2	?	Aq-4
	Hippocastanaceae							
504.	<i>Aesculus hippocastanum</i> L.	L	3	.	5a	4	0	R-5b, Cb-5a, Ai-4
	Hippuridaceae							
505.	<i>Hippuris vulgaris</i> L.		.	.	.	2	3	PM-4
	Juglandaceae							
506.	<i>Juglans mandshurica</i> Maxim.	H	.	.	4	.	30	Art-3, Ag-4, Cult
507.	<i>Juglans regia</i> L.	L	4	.	2	.	0	Cb-2
	Lamiaceae							
508.	<i>Ajuga genevensis</i> L.		.	5a	5a	5b	0	PP-5b, Cb-4
509.	<i>Ajuga reptans</i> L.		.	.	2	.	0	Cb-2
510.	<i>Ballota nigra</i> L. (<i>Ballota ruderalis</i> Sw.)	H	3	5b	5b	3	0	R-6a, Cb-5b, Ai-5a
511.	<i>Clinopodium vulgare</i> L.		5a	4	2	5a	1	MA-5b, PP-5a, Qp-5b
512.	<i>Dracocephalum ruyschiana</i> L.		.	.	.	2	0	PP-2
513.	<i>Elscholzia ciliata</i> (Thunb.) Hyl.	H	3	.	2	.	2	Sm-4
514.	<i>Galeopsis bifida</i> Boenn.		5b	.	4	5b	0	MA-6a, RP, R, PP-5b, Cb-3
515.	<i>Glechoma hederacea</i> L.		5b	5b	5b	5a	1	MA-6b, RP, R, Qp-4, Cb-5a, Ai-5a, Ag-5b, Sp
516.	<i>Glechoma hirsuta</i> Waldst. et Kit.		.	.	5a	.	3	Cb-5b
517.	<i>Lamium galeobdolon</i> (L.) L. (<i>Galeobdolon luteum</i> Huds.)		.	.	6b	4	5	Cb-6b, Ai-5b

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
518.	<i>Lamium album</i> L.	Н	3	.	2	.	7	Art-5b
519.	<i>Lamium maculatum</i> (L.) L.		.	5b	6a	5a	2	Cb-6a, Ai-6a, Ag-4
520.	<i>Lamium purpureum</i> L.	Н	.	.	3	.	1	Sm-5a
521.	<i>Leonurus quinquelobatus</i> Gilib. ex Usteri (<i>Leonurus villosus</i> Desf. ex D'Urv.)		.	.	5b	.	0	Cb-5b
522.	<i>Lycopus europaeus</i> L.		.	.	5b	5b	1	PM-6b, Ai-6a, Ag-6b
523.	<i>Mentha aquatica</i> L.		.	.	2	3	0	PM-5b
524.	<i>Mentha arvensis</i> L.		4	.	4	4	0	PM, MA-6a
525.	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.		.	.	2	.	1	MA-4
526.	<i>Origanum vulgare</i> L.		.	4	2	3	0	MA-5a, Qp-5b
527.	<i>Prunella grandiflora</i> (L.) Scholl.		.	.	.	2	0	MA-4
528.	<i>Prunella vulgaris</i> L.		5a	4	5a	5a	3	Pa-6b, MC, MA-6b, PP-5a, Cb-5a
529.	<i>Salvia nemorosa</i> L.		.	.	2	.	0	FB, Cult
530.	<i>Salvia pratensis</i> L.		.	.	.	5b	0	PP-5a
531.	<i>Scutellaria altissima</i> L.		.	.	2	.	10	Cb-2
532.	<i>Scutellaria galericulata</i> L.		4	.	4	5b	0	PM-5b, MA-4, Ai-5a, Ag-6b
533.	<i>Scutellaria hastifolia</i> L.		.	3	.	.	0	MA-3
534.	<i>Stachys officinalis</i> (L.) Trevis. (<i>Betonica officinalis</i> L.)		.	3	2	5b	0	MA-4, PP-5b
535.	<i>Stachys palustris</i> L.		5a	.	3	3	0	MA-6a, Ag-6a
536.	<i>Stachys sylvatica</i> L.		5b	5b	5b	5b	0	Cb-5b, Ai-6b
537.	<i>Teucrium chamaedrys</i> L.		.	.	.	5b	0	KC-4, PP-5b
538.	<i>Thymus marschallianus</i> Willd.		.	.	.	5a	0	KC-5a, PP-5a
539.	<i>Thymus serpyllum</i> L.		.	.	.	6a	0	KC-6a, PP-6a
Lentibulariaceae								
540.	<i>Utricularia vulgaris</i> L.		.	.	.	2	10	Aq-5a, PM-4
Linaceae								
541.	<i>Linum catharticum</i> L.		.	.	.	4	0	MA-6a
Lythraceae								

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
542.	<i>Lythrum salicaria</i> L.		5а	.	3	4	0	PM-6а, MA-5b, Ag-6а
543.	<i>Lythrum virgatum</i> L.		.	.	2	.	0	?
Malvaceae								
544.	<i>Althaea officinalis</i> L.	H	.	.	2	1	1	MA-3
545.	<i>Lavatera thuringiaca</i> L.		.	.	2	3	0	MA-4
Moraceae								
546.	<i>Morus alba</i> L.	H	.	.	3	.	5	Ai-3
Nymphaeaceae								
547.	<i>Nuphar lutea</i> (L.) Smith		.	.	3	3	15	Aq-5b
548.	<i>Nymphaea alba</i> L.		.	.	.	3	15	Aq-5b
549.	<i>Nymphaea candida</i> C.Presl		.	.	.	3	15	Aq-5b
Oleaceae								
550.	<i>Fraxinus excelsior</i> L.		6b	6b	6а	5b	8	Art-5а, MA-4, PP-5b, R-6b, Qp-6а, Cb-6а, Ai-6b, Ag-5b
551.	<i>Fraxinus lanceolata</i> Borkh.	H	3	.	4	.	5	?, Cult
552.	<i>Ligustrum vulgare</i> L.		5b	.	2	4	0	PP-4, Cb-4, Ai-5а
553.	<i>Syringa vulgaris</i> L.	L	.	.	2*	1	7	PP-1, Cult
Onagraceae								
554.	<i>Chamaenerion angustifolium</i> (L.) Scop.		.	4	2	5а	0	MA-4, PP-5а
555.	<i>Circaea lutetiana</i> L.		6b	.	5b	4	7	Cb-5b, Ai-6а
556.	<i>Epilobium hirsutum</i> L.		.	.	2	2	0	Art-5а, MA-4
557.	<i>Epilobium montanum</i> L.		5а	.	2	.	0	Ai-4
558.	<i>Epilobium palustre</i> L.		.	.	2	.	0	?
559.	<i>Epilobium parviflorum</i> Schreb.		.	.	2	.	0	MA-4
560.	<i>Epilobium roseum</i> Schreb.		.	.	2	3	0	PM-4, MA-3
561.	<i>Oenothera biennis</i> L.	H	.	5b	2	5а	0	Art, KC-6b, PP-5а
562.	<i>Oenothera rubricaulis</i> Klebahn	H	.	.	.	4	0	KC-5b, PP-4
Orobanchaceae								
563.	<i>Lathraea squamaria</i> L.		.	.	5а	4	0	Cb-5а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
564.	Melampyrum nemorosum L.		4	.	.	3	4	МА-5а
565.	Melampyrum pratense L.		.	.	.	6b	0	PP-6b
566.	Odontites vulgaris Moench		4	.	.	.	0	МА-5а
567.	Rhinanthus serotinus (Schoench.) Oborny		.	.	.	4	0	PP-4
Oxalidaceae								
568.	Xanthoxalis dillenii (Jacq.) Holub (Oxalis dillenii Jacq.)	Н	.	.	3	.	0	Sm-6а
569.	Xanthoxalis stricta (L.) Small (X. fontana (Bunge) Holub, Oxalis stricta L.)	Н	3	4	3	.	0	Sm-6b, Art-6а, R-6а
Papaveraceae								
570.	Chelidonium majus L.		5b	6а	6а	6а	1	Art-6а, PP-6а, R-6b, Qp-6а, Cb-6а, Ai-5b
Phytolaccaceae								
571.	Phytolacca americana L.	Н	.	.	2	.	1	МА-4
Plantaginaceae								
572.	Plantago intermedia DC.		.	.	3	.	1	МА-5а
573.	Plantago lanceolata L.		5а	3	4	4	2	МА-6а
574.	Plantago major L.		5а	4	4	3	3	Pa-6b, МА-5b
575.	Plantago media L.		.	.	3	.	0	МА-4
Polygalaceae								
576.	Polygala comosa Schkuhr		5а	.	.	4	0	МА-4
577.	Polygala vulgaris L.		.	.	.	2	0	МА-4
Polygonaceae								
578.	Fallopia convolvulus (L.) A.Löve (Polygonum convolvulus L.)		.	.	5b	5b	0	Art-5b, PP-5b, Qp-5b
579.	Fallopia dumetorum (L.) Holub (Polygonum dumetorum L.)		5b	6а	5b	6а	0	Art-5b, PM-4, PP-6а, RP, R-6а, Qp-6b, Cb-5b, Ai-6а, Sp

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
580.	<i>Persicaria amphibia</i> (L.) Delarbre (<i>Polygonum amphibium</i> L.)		5а	.	4	3	0	Aq-5b, PM-5b, MA-5b
581.	<i>Persicaria hydropiper</i> (L.) Delarbre (<i>Polygonum hydropiper</i> L.)		4	.	4	4	1	B-6b, PM-5b, Ai- 5a, Ag-5a
582.	<i>Persicaria dubia</i> (Stein) Fourr. (<i>Polygonum mite</i> Schrank)		.	.	4	.	0	B-6а, PM-4
583.	<i>Persicaria maculosa</i> S.F.Gray (<i>Polygonum persicaria</i> L.)		3	.	3	.	1	B-6а, Art-4
584.	<i>Persicaria minor</i> (Huds.) Opiz (<i>Polygonum minus</i> Huds.)		3	.	3	3	0	B-5b, PM-4
585.	<i>Persicaria scabra</i> (Moench) Moldenke (<i>Polygonum scabrum</i> Moench)		.	.	3	.	0	B-5b
586.	<i>Polygonum aviculare</i> L. aggr.		4	5а	4	3	0	Pa-6а, MA-5а
587.	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt. (<i>Polygonum cuspidatum</i> Siebold & Zucc.)	H	.	.	3	.	10	Art-4
588.	<i>Rumex acetosa</i> L.		.	.	.	2	0	MA-4
589.	<i>Rumex acetosella</i> L.		3	.	.	5b	0	KC-6а, MA-4, PP- 6а
590.	<i>Rumex confertus</i> Willd.		5а	.	4	4	4	PM-3, MA-6b
591.	<i>Rumex conglomeratus</i> Murray		.	.	2	.	0	Art-5а, MA-5а
592.	<i>Rumex crispus</i> L		5а	3	2	2	0	MA-5b
593.	<i>Rumex hydrolapathum</i> Huds.		.	.	3	2	0	PM-4
594.	<i>Rumex obtusifolius</i> L. (<i>Rumex sylvestris</i> (Lam.) Wallr.)		4	4	4	4	0	PM-4, MC, MA-5а, RP, Cb-4, Ai-5b
595.	<i>Rumex sanguineus</i> L.		.	.	3	.	0	Art-5а, MA-5а
596.	<i>Rumex thyrsoiflorus</i> Fingerh.		3	4	2	5а	0	MA-5b, PP-5а
Portulacaceae								
597.	<i>Portulaca oleracea</i> L.	H	.	.	4	.	5	Sm-6а
Primulaceae								
598.	<i>Hottonia palustris</i> L.		.	.	2	4	10	Aq-5а, Ag-6а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
599.	<i>Lysimachia nummularia</i> L.		6а	5b	5а	4	0	Art-6а, МС, МА-6а, РР, Qp-4, Cb-4, Ai-6а, Ag-5b, Sp
600.	<i>Lysimachia vulgaris</i> L.		5а	.	4	5b	1	PM-6а, МС, МА-6а, РР, Qp-4, Ai-5b, Ag-6b
601.	<i>Primula veris</i> L.		4	.	2	3	0	МА-4, Qp-5b
602.	<i>Trientalis europaea</i> L.		.	.	.	4	0	PP-4
Pyrolaceae								
603.	<i>Chimaphila umbellata</i> (L.) W.Barton		.	.	.	4	0	PP-4
604.	<i>Orthilia secunda</i> (L.) House		.	.	2	6а	0	PP-6а
605.	<i>Pyrola minor</i> L.		3	.	2	.	2	Ai-2
Ranunculaceae								
606.	<i>Actaea europaea</i> (Schipcz.) J. Compton (<i>Cimicifuga europaea</i> Schipcz.)		.	.	2	.	?	Qp-4
607.	<i>Actaea spicata</i> L.		6а	.	4	.	0	RP, Cb-5а, Ai-5b
608.	<i>Anemone nemorosa</i> L.		.	.	2	2	0	Cb-2
609.	<i>Anemone ranunculoides</i> L.		3	.	6b	5b	7	Cb-6b, Ai-6b, Ag-6а
610.	<i>Anemone sylvestris</i> L.		.	.	.	4	0	Qp-5а
611.	<i>Batrachium circinatum</i> (Sibth.) Spach.		.	.	2	.	?	Aq-4
612.	<i>Caltha palustris</i> L.		.	.	5а	5b	1	PM-4, МА-4, Ai-4, Ag-6b
613.	<i>Clematis recta</i> L.		3	.	2	3	0	Qp-5b
614.	<i>Ficaria verna</i> Huds.		3	5b	6b	5b	12	Cb-6b, Ai-6b, Ag-6b
615.	<i>Isopyrum thalictroides</i> L.		.	.	2	.	0	Cb-2
616.	<i>Pulsatilla patens</i> (L.) Mill. (<i>Pulsatilla latifolia</i> Rupr.)		.	.	.	5b	0	KC-5b, PP-5b
617.	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Mill. (<i>Pulsatilla nigricans</i> Stoerck)		.	.	.	5b	0	KC-5b, PP-5b

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
618.	<i>Ranunculus acris</i> L.		5а	4	4	4	0	PM-4, MA-6b
619.	<i>Ranunculus auricomus</i> L.		.	4	3	.	0	MA-4
620.	<i>Ranunculus cassubicus</i> L.		6а	4	4	.	0	Cb-4, Ai-5a
621.	<i>Ranunculus illyricus</i> L.		.	4	.	.	0	MA-4
622.	<i>Ranunculus pedatus</i> Waldst. et Kit.		.	.	2	.	?	?
623.	<i>Ranunculus polyanthemus</i> L.		3	4	3	2	0	MA-5a, Qp-4
624.	<i>Ranunculus polyphyllus</i> Waldst. et Kit. ex Willd.		.	.	2	.	0	Aq-4
625.	<i>Ranunculus repens</i> L.		5b	4	3	5b	1	PM-5b, MC, MA-5b, Ai-5b, Ag-6b
626.	<i>Ranunculus sceleratus</i> L.		.	.	2	.	1	B-5a
627.	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.		3	.	.	2	0	Qp-2, Cb-1
628.	<i>Thalictrum lucidum</i> L.		4	3	3	.	0	MA-5a, Qp-4
629.	<i>Thalictrum simplex</i> L.		3	3	.	.	0	MA-4
Rhamnaceae								
630.	<i>Frangula alnus</i> Mill.		3	5b	5a	6a	0	RP, PP-6b, Qr-6b, Qp-6b, Cb-5a, Ai-6a, Ag-5a
631.	<i>Rhamnus cathartica</i> L.		.	.	.	4	?	?
Rosaceae								
632.	<i>Agrimonia eupatoria</i> L.		3	4	3	2	1	MA-5a, Qp-5a
633.	<i>Cerasus avium</i> (L.) Moench (<i>Prunus avium</i> L.)		6b	6а	6а	5b	5	MA-4, RP, PP-5b, R-6a, Cb-6a, Ai-6a
634.	<i>Cerasus fruticosa</i> (Pall.) Woronow (<i>Prunus fruticosa</i> Pall.)		.	.	.	5a	1	PP-5a
635.	<i>Crataegus curvisepala</i> Lindm. s.l. (incl. <i>C. pseudokyrstostyla</i> Klokov)		6а	6а	5b	5b	1	RP, R-5b, Cb-5b, Ai-6a
636.	<i>Crataegus ucrainica</i> Pojark.		.	.	2	.	5	?

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
637.	<i>Filipendula ulmaria</i> (L.) Maxim. (incl. <i>Filipendula denudata</i> (J. et C. Presl) Fritsch)		5a	4	4	5b	1	MA-6a, Ai-6a, Ag-6b
638.	<i>Filipendula vulgaris</i> Moench		.	4	.	5b	0	MA-6b
639.	<i>Fragaria moschata</i> Duch.		.	.	.	3	?	?
640.	<i>Fragaria vesca</i> L.		5a	.	4	6a	0	MA-4, PP-6a, Qp-6a, Ai-4
641.	<i>Fragaria viridis</i> Duch.		.	5a	.	2	0	KC-4, MA-5a
642.	<i>Geum aleppicum</i> Jacq.		.	.	3	.	0	MA-5b
643.	<i>Geum rivale</i> L.		5b	.	5a	4	2	MC, Ai-6a
644.	<i>Geum urbanum</i> L.		6b	6a	6b	6a	1	Art-6b, MA-6a, RP, R-6b, Qp-6b, Cb-6b, Ai-6b, Sp
645.	<i>Malus praecox</i> (Pall.) Borkh.		.	.	.	3	0	PP-4
646.	<i>Malus sylvestris</i> Mill.		5b	5b	5a	4	1	Art-4, PP-5a, Qp-6a, Cb-5a, Ai-5b
647.	<i>Padus avium</i> Mill.		6b	6a	5a	4	5	Cb-4, Ai-6b, Ag-6a
648.	<i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Ag.	H	5b	5b	4	5b	0	PP-6a, R-6a, Cb-4, Ai-5a, Cult
649.	<i>Potentilla alba</i> L.		.	.	.	4	0	Qp-5b
650.	<i>Potentilla anserina</i> L.		5a	4	4	4	1	Art-5a, PM-4, MA-6b
651.	<i>Potentilla argentea</i> L.		4	4	2	4	0	Sm-5a, MA-5b
652.	<i>Potentilla impolita</i> Wahlenb.		.	3	.	3	0	MA-5b
653.	<i>Potentilla incana</i> G.Gaertn., B.Mey et Scherb. (<i>P. arenaria</i> Borkh.)		.	.	.	5a	0	KC-5a, PP-5a
654.	<i>Potentilla indica</i> (Andrews) Th.Wolf. (<i>Duchesnea indica</i> (Andrews) Focke)	L	.	.	2	.	3	Art-4
655.	<i>Potentilla reptans</i> L.		5a	3	3	4	0	MA-6a
656.	<i>Prunus divaricata</i> Ledeb.	H	.	.	2	.	20	Ai-5a
657.	<i>Prunus spinosa</i> L. s.l.		5a	6a	2	4	4	MA-4, RP, Ai-5a

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
658.	<i>Pyrus communis</i> L.		6а	6а	5а	6а	5	МА-5а, РР-6а, Qр-6b, Сb-5а, Ai-6а
659.	<i>Rosa canina</i> L.		3	4	3	5а	0	РР, РР-5а, Сb-5а
660.	<i>Rosa villosa</i> L. (<i>R. pomifera</i> Herrm.)		5а	.	3	.	0	МА-4, РР, Ai-5а
661.	<i>Rubus</i> × <i>pseudoidaeus</i> (Weihe) Lej. (<i>Rubus caesius</i> × <i>Rubus idaeus</i>)		.	.	.	3	5	РР
662.	<i>Rubus caesius</i> L.		6b	6b	4	6а	2	РМ-5а, РР, РР-6а, Qр-6а, Сb-5b, Ai-6b, Sp
663.	<i>Rubus idaeus</i> L.		.	.	2*	6а	1	РР, РР-6а, Qр-6а, Cult
664.	<i>Rubus nessensis</i> W.Hall.		.	.	2	6а	2	РР-6а
665.	<i>Rubus saxatilis</i> L.		.	.	.	6а	6	РР-6а, Qр-6а
666.	<i>Rubus scissus</i> W.C.R.Watson		.	.	.	4	1	РР-4
667.	<i>Sanguisorba officinalis</i> L.		6а	.	.	2	1	МА-5а
668.	<i>Sorbus aucuparia</i> L.		5b	6а	5b	6b	0	РР, R-6а, РР-6b, Qр-6а, Сb-6а, Ai-5b
669.	<i>Spiraea salicifolia</i> L.		.	.	2*	4	1	?, Cult
Rubiaceae								
670.	<i>Cruciata glabra</i> (L.) Ehrend.		3	.	.	5а	1	МА-5а, РР-5а, Qр-5а
671.	<i>Galium album</i> Mill.		3	.	3	4	1	МА-6а
672.	<i>Galium aparine</i> L.		6а	6b	6b	4	2	R-6b, Qр-4, Сb-6b, Ai-6а, Sp
673.	<i>Galium intermedium</i> Schult.		.	.	5а	.	0	Сb-5а
674.	<i>Galium mollugo</i> L.		5а	.	.	4	1	МА-6а
675.	<i>Galium odoratum</i> (L.) Scop.		6b	6а	6b	4	1	Сb-6b, Ai-6а
676.	<i>Galium palustre</i> L.		4	.	4	5b	1	МА-6а, РМ-6b, МС, Ai-4, Ag-6b
677.	<i>Galium physocarpum</i> Ledeb.		.	5а	.	.	3	МА-5а

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
678.	<i>Galium rivale</i> (Sibth. et Smith) Griseb.		.	.	3	.	0	Art-6a, PM-5b, MA-5b
679.	<i>Galium verum</i> L.		.	6a	2	6a	2	MA-6b, RP, PP-6a, Qp-6a
Rutaceae								
680.	<i>Ptelea trifoliata</i> L.	Н	4	.	4	4	0	PP-5a, Cb-4
Salicaceae								
681.	<i>Populus alba</i> L.		5b	5b	2	.	8	MA-4, Ai-5b
682.	<i>Populus nigra</i> L.		4	6a	4	4	15	Ai-5b
683.	<i>Populus tremula</i> L.		6a	6a	5a	5b	6	RP, Cb-6a, Ai-6a
684.	<i>Salix acutifolia</i> Willd.		.	.	.	5a	0	PP-5a
685.	<i>Salix alba</i> L.		.	5a	4	3	40	Ai-5a
686.	<i>Salix aurita</i> L.		.	.	2	.	?	?
687.	<i>Salix caprea</i> L.		5a	5b	4	4	0	R-5b, Cb-4, Ag-5b, Sp
688.	<i>Salix cinerea</i> L.		5b	3	4	4	2	MA-5a, RP, Ai-5b, Ag-6a
689.	<i>Salix fragilis</i> L.	Н	.	3	3	.	10	Ai-4
690.	<i>Salix pentandra</i> L.		.	.	3	.	5	Ai-3
691.	<i>Salix purpurea</i> L.		.	.	2	.	15	Sp
692.	<i>Salix rosmarinifolia</i> L.		.	.	.	3	0	KC, PP-3
693.	<i>Salix triandra</i> L.		.	.	3	.	5	Ai-3
694.	<i>Salix viminalis</i> L.		.	.	2	.	15	Sp
Sambucaceae								
695.	<i>Sambucus ebulus</i> L.		.	.	2	2	20	Art-4
696.	<i>Sambucus nigra</i> L.		6b	6a	6b	5b	4	RP, PP-5a, R-6b, Qp-6a, Cb-6b, Ai-6a, Ag-6a
697.	<i>Sambucus racemosa</i> L.		.	.	.	3	0	PP-3
Saxifragaceae								
698.	<i>Chrysosplenium alternifolium</i> L.		.	.	5b	4	5	Cb-5a, Ai-6a, Ag-5a
Scrophulariaceae								

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
699.	<i>Scrophularia nodosa</i> L.		5a	5b	5b	4	0	Art-5b, MA-5a, Qp-4, Cb-5b, Ai-5b
700.	<i>Scrophularia umbrosa</i> Dumort.		.	.	3	.	0	MA-4
701.	<i>Verbascum lychnitis</i> L.		.	4	3	5b	0	KC-5a, MA-4, PP-5b
702.	<i>Verbascum nigrum</i> L.		.	.	.	4	0	?
703.	<i>Verbascum phoeniceum</i> L.		.	.	.	2	0	?
704.	<i>Verbascum phlomoides</i> L.		3	.	.	.	0	MA-3
705.	<i>Verbascum thapsiforme</i> Schrad.		.	.	.	2	0	MA-4
Simaroubaceae								
706.	<i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle	H	.	.	2	.	2	Ai-2
Solanaceae								
707.	<i>Datura stramonium</i> L.	H	.	.	2	.	0	Art-5a
708.	<i>Solanum dulcamara</i> L.		.	.	5a	5b	4	PM-6a, Ai-5b, Ag-6b
709.	<i>Solanum nigrum</i> L.	H	3	.	3	5a	0	Art, MA-5a, PP-5a
Thesiaceae								
710.	<i>Thesium ebracteatum</i> Hayne		.	.	.	1	0	MA-3
711.	<i>Thesium linophyllon</i> L.		.	.	.	3	0	MA-5a
Tymelaeaceae								
712.	<i>Daphne cneorum</i> L.		.	.	.	2	0	PP-2
Tiliaceae								
713.	<i>Tilia cordata</i> Mill.		6a	6a	6b	5b	12	Qp-4, Cb-6a, Ai-6b, Ag-6a
Trapaceae								
714.	<i>Trapa borysthena</i> V.Vassil. (<i>Trapa natans</i> L. s.l.)		.	.	3	.	20	Aq-5a, PM-3
Ulmaceae								
715.	<i>Ulmus glabra</i> Huds.		6b	6a	6b	5b	6	R-6b, Qp-6a, Cb-6b, Ai-6b, Sp

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
716.	<i>Ulmus minor</i> Mill. (<i>Ulmus carpinifolia</i> Rupp. ex G.Suckow)		3	6b	5b	6a	14	FB, R-6b, Cb-5b, Ai-6b, Sp
717.	<i>Ulmus laevis</i> Pall.		3	5b	3	5b	3	PP-5b, Ai-5a, Ag-6b
Urticaceae								
718.	<i>Urtica dioica</i> L.		6a	6a	6a	6a	2	Art-6b, PM-5b, MA-5b, RP, Cb-6a, Ai-6b, Ag-6b, Sp
719.	<i>Urtica galeopsifolia</i> Wierzb. ex Opiz		5a	.	4	5a	2	MA-5a, PM-5b, Ag-6a
Valerianaceae								
720.	<i>Valeriana officinalis</i> L. (<i>Valeriana exaltata</i> J.C.Mikan.)		3	.	2	3	0	MA-4
Verbenaceae								
721.	<i>Verbena officinalis</i> L.		.	.	3	.	0	Art-4
Veronicaceae								
722.	<i>Digitalis grandiflora</i> Mill.		.	.	2	1	0	MA-4
723.	<i>Linaria dulcis</i> Klokov (<i>Linaria odora</i> (M.Bieb.) Fischer)		.	.	.	3	0	KC-3, PP-3
724.	<i>Linaria genistifolia</i> (L.) Mill.		.	3	.	5a	0	KC-4, MA-3, PP-5a
725.	<i>Linaria vulgaris</i> Mill.		.	3	2	5a	0	KC, MA-3, PP-5a
726.	<i>Veronica anagallis-aquatica</i> L.		.	.	2	.	?	?
727.	<i>Veronica arvensis</i> L.		.	.	3	2	1	Sm-5b, Art-5b
728.	<i>Veronica beccabunga</i> L.		.	.	4	.	0	Ai-4, Ag-5a
729.	<i>Veronica chamaedrys</i> L.		5b	5b	5b	5b	1	Art-6a, MA-6b, PP-5a, Qp-4, Cb-5b, Ai-4
730.	<i>Veronica dillenii</i> Crantz		.	.	.	5a	0	KC-6b, PP-5a
731.	<i>Veronica incana</i> L.		.	.	.	5	0	PP-5a
732.	<i>Veronica longifolia</i> L.		4	4	.	.	1	Art-5a, MA-5a
733.	<i>Veronica persica</i> Poir.	H	.	.	2	.	0	MA-4
734.	<i>Veronica officinalis</i> L.		3	.	3	6a	0	PP-6a, Qp-6a
735.	<i>Veronica scutellata</i> L.		3	.	.	4	2	PM-5a, MA-3

Номер	Таксон	Натураліз.	Ділянка				Покориття	Ценози
			Т	Б	Г	П		
736.	<i>Veronica serpyllifolia</i> L.		4	4	3	.	0	Pa-4, MA-4
737.	<i>Veronica spicata</i> L.		.	5b	2*	6a	1	MA-5a, PP-5a, Cult
Viburnaceae								
738.	<i>Viburnum lantana</i> L.	L	3	.	2*	.	10	RP, Cult
739.	<i>Viburnum opulus</i> L.		6b	6a	5b	5a	0	MA-5a, RP, PP-5a, Cb-5b, Ai-5a
Violaceae								
740.	<i>Viola canina</i> L.		.	3	.	5a	0	MA-4, PP-5a, Qp-5b
741.	<i>Viola elatior</i> Fr.		.	.	.	2	0	MA-4
742.	<i>Viola hirta</i> L.		4	4	3	5a	0	MA-5a, Qp-6a
743.	<i>Viola mirabilis</i> L.		6a	.	6a	5b	0	Qp-6a, Cb-6a, Ai-6a
744.	<i>Viola odorata</i> L.		6a	6a	6b	5a	1	Cb-6a, Ai-6a
745.	<i>Viola reichenbachiana</i> Jord. ex Boreau		.	5b	6a	3	0	R-5b, Cb-6a
746.	<i>Viola rupestris</i> F.W.Schmidt (<i>Viola arenaria</i> DC.)		.	.	.	5b	0	PP-5b
747.	<i>Viola suavis</i> M.Bieb.		.	.	3	.		Cb-3
748.	<i>Viola tricolor</i> L. (incl. <i>Viola matutina</i> Klokov)		3	4	2	5b	0	MA-4, PP-5b
Viscaceae								
749.	<i>Viscum album</i> L.		5a	5b	5b	4	0	Cb-5b, Ai-5b, Sp
750.	<i>Viscum austriacum</i> Wiesb.		.	.	4	5a	0	PP-5b, Cb-4
Vitaceae								
751.	<i>Partenocissus quinquefolia</i> (L.) Planch.	H	4	6a	5a	5a	1	R-6a, Ai-5b, Cb-5a, Sp
752.	<i>Vitis vinifera</i> L.	H	3	.	2	.	0	Art-3, Cult

Ділянки: Т – Теремки, Б – Бичок, Г – Голосіївський ліс, П – Південна ділянка
 Ступінь натуралізації: Н – високий, Л – низький.

Всього виявлено 752 види судинних рослин спонтанної флори, в т. ч. в ур. Теремки – 299 видів, в ур. Бичок – 212, в Голосіївському лісі – 515, в південній частині парку – 547.

Майже всі наведені в таблиці дані отримані авторами. Частина видів для Голосіївської ділянки парку дається за статтею І.Ю. Парнікози та Ю.В. Гречишкіної (2010) з врахуванням уточнень І.Ю. Парнікози щодо розташування місцезнаходжень: *Alopecurus aequalis*, *Campanula patula*, *Dryopteris cristata*, *Orthilia secunda*, *Petasites hybridus*, *Pyrola minor*, *Ranunculus auricomus*, *Stratiotes aloides*, *Veronica anagallis-aquatica*. За статтею В.М. Любченка й І.М. Падун для Голосіївської ділянки (1985) подаються *Actaea europaea*, *Cephalanthera longifolia*, *Platanthera bifolia*. За статтею Я.П. Дідуха і К.В. Чумак (1992) для південної ділянки наводиться *Platanthera bifolia*. Зі статей Д.В. Дубини зі співавторми (2002, 2005) по водоймах Голосіївського лісу взято *Callitriche sophocarpa*. Згідно з усним повідомленням С.Л. Мосякіна до переліку включений *Chenopodium strictum*, за усним повідомленням Я.П. Дідуха – *Eripactis albensis*.

Частки родин у флорі, зокрема, майже однакова кількість видів у родинях *Cyperaceae* і *Fabaceae*, є типовими для північної частини Лісостепу (табл. 3). Висока позиція родини *Rosaceae* відображає переважання лісової рослинності.

Таблиця 3. Провідні родини спонтанної флори судинних рослин Голосіївського НПП.

Родина	Кількість видів	Частка видів (%)
Asteraceae	87	11,57
Poaceae	65	8,64
Rosaceae	38	5,05
Cyperaceae	38	5,05
Fabaceae	37	4,92
Lamiaceae	32	4,26
Caryophyllaceae	29	3,86
<i>Scrophulariaceae s.l. (incl. Veronicaceae, Orobanchaceae)</i>	28	3,72
Apiaceae	24	3,19
Ranunculaceae	24	3,19
Brassicaceae	23	3,06
Polygonaceae	19	2,53

Родина	Кількість видів	Частка видів (%)
Veronicaceae	16	2,13
Salicaceae	14	1,86
Orchidaceae	13	1,73
Boraginaceae	12	1,60
Chenopodiaceae	11	1,46
Rubiaceae	10	1,33

Аналіз розподілу видів за групами ценозів (табл. 4) здійснений для 727 видів, по яких є інформація щодо їх ценотичної приуроченості на території парку. При виділенні груп ценозів, у яких вид має "максимум", в низці випадків виділялося декілька груп ценозів для одного виду. Вид враховувався в групі ценозів, якщо його розрахована постійність в цій групі становила не менше 30% його постійності у групі ценозів з найбільшою постійністю цього виду. При цьому питома вага виду розподілялася між відібраними ценозами пропорційно його постійності у цих ценозах. Наприклад, якщо вид є у чотирьох групах ценозів з постійністю відповідно 80%, 80%, 40% і 22%, він зараховувався до трьох перших груп з питомою вагою відповідно 0.4, 0.4 і 0.2. З цим пов'язані не цілі значення кількості видів у табл. 4. Інформація про видовий склад союзу Caricion pigrae на території парку дуже неповна, оскільки відсутні геоботанічні описи цих угруповань. Низьку повноту мають також дані по класах Festuco-Brometea, Montio-Cardaminetea, Quercetalia roboris, Salicetea purpureae.

Таблиця 4. Розподіл видів спонтанної флори судинних рослин Голосіївського НПП за основними групами ценозів

Синтаксон	Види, виявлені у групі ценозів		Види з максимумом у групі ценозів	
	к-ть	%	к-ть	%
Alnetea glutinosae	74	10,18	28,78	3,96
Alnion incanae	158	21,73	59,46	8,18
Potametea, Lemneta	34	4,68	27,65	3,80
Artemisietea, Galio-Urticetea	85	11,69	43,84	6,03
Bidentetea tripartiti	29	3,99	18,81	2,59
Carpinion betuli	141	19,39	59,22	8,15

Синтаксон	Види, виявлені у групі ценозів		Види з максимумом у групі ценозів	
	к-ть	%	к-ть	%
Caricion nigrae	4	0,55	3,38	0,46
Festuco-Brometea	13	1,79	7,42	1,02
Koelerio-Corynepherea	78	10,73	50,66	6,97
Molinio-Arrhenatheretea	284	39,06	174,59	24,01
Montio-Cardaminea	17	2,34	6,50	0,89
Phragmito-Magnocaricetea	101	13,89	38,98	5,36
Polygono-Poetea annuae	15	2,06	8,41	1,16
Pulsatillo-Pinetea	183	25,17	89,79	12,35
Quercetalia pubescentis	90	12,38	37,81	5,20
Quercetalia roboris, Franguletea	28	3,85	10,68	1,47
Rhamno-Prunetea	58	7,98	11,29	1,55
Robinieta	32	4,40	9,22	1,27
Stellarietea mediae	40	5,50	32,46	4,47
Salicetea purpureae	22	3,03	8,09	1,11
Сума	1486	204,40	727,00	100,00

Примітка: частки обчислювалися від кількості видів, по яких є ценотична інформація

В середньому кожен вид відмічався в 2,04 наведених групах ценозів. В лісових і чагарникових угрупованнях виявлено 410 видів, в інших ценозах – 511 видів. В синтаксонах, що відповідають листяним лісам і чагарникам (включно з лісоболотним класом *Alnetea glutinosae*), відмічено 304 види, в листяних лісах і чагарниках без врахування класу *Alnetea glutinosae* – 284 види, в соснових лісах – 183 види. Серед нелісових класів рослинності найбагатшими є луки (клас *Molinio-Arrhenathereta*) – 284 види. Велика відмінність між загальною кількістю видів у групі ценозів і кількістю видів з максимумом у цій групі свідчить про низьку своєрідність її видового складу. Такими є класи *Rhamno-Prunetea* і *Robinieta*. У трав'яній псамофітній рослинності, водній рослинності, в сегетальних та рудеральних угрупованнях однорічників, навпаки, більшість виявлених у них видів мають тут максимум свого поширення.

В Голосіївському НПП виявлено 160 видів культурних рослин, для яких не відмічене природне відновлення (табл. 5).

Таблиця 5. Культурні види судинних рослин Голосіївського НПП, для яких не відмічене природне відновлення, та їх поширення на ділянках парку.

Вид	Т	Б	Г	П
PTERIDOPHYTA				
Onocleaceae				
1. <i>Matteuccia struthiopteris</i> (L.) Tod.	.	.	2	.
PINOPHYTA				
Cupressaceae				
2. <i>Biota orientalis</i> (L.) Franco	.	.	2	.
3. <i>Juniperus sabina</i> L.	.	.	3	.
4. <i>Juniperus virginiana</i> L.	.	.	2	.
5. <i>Thuja occidentalis</i> L.	.	.	2	.
Gynkgoaceae				
6. <i>Ginkgo biloba</i> L.	.	.	2	.
Pinaceae				
7. <i>Larix sibirica</i> Ledeb.	.	.	4	.
8. <i>Picea abies</i> (L.) Karst.	.	.	2	2
9. <i>Picea glauca</i> (Moench) Voss	.	.	2	.
10. <i>Picea pungens</i> Engelm.	3	.	2	.
11. <i>Pinus banksiana</i> Lamb.	.	.	.	1
12. <i>Pinus nigra</i> ssp. <i>pallasiana</i> (D.Don) Holmboe	.	.	3	1
13. <i>Pinus strobus</i> L.	.	.	2	.
MAGNOLIOPHYTA				
LILIOPSIDA				
Alliaceae				
14. <i>Allium cepa</i> L.	.	.	3	.
15. <i>Allium sativum</i> L.	.	.	2	.
Amaryllidaceae				
16. <i>Narcissus poeticus</i> L.	.	.	2	.
Cannaceae				
17. <i>Canna</i> × <i>generalis</i> Bailey	.	.	2	.
Hemerocallidaceae				
18. <i>Hemerocallis fulva</i> (L.) L.	.	.	4	.
Hostaceae				
19. <i>Hosta lancifolia</i> Engl.	.	.	2	.

Вид	Т	Б	Г	П
20. <i>Hosta plantaginea</i> (Lam.) Aschers.	.	.	2	.
21. <i>Hosta sieboldiana</i> Engl.	.	.	2	.
22. <i>Hosta undulata</i> (Otto & A.Dietr.) L.H.Bailey	.	.	2	.
Hyacinthaceae				
23. <i>Hyacinthus orientalis</i> L.	.	.	2	.
Iridaceae				
24. <i>Iris ensata</i> Thunb.	.	.	2	.
25. <i>Iris</i> × <i>germanica</i> L.	.	.	2	.
26. <i>Iris pallida</i> Lam	.	.	2	.
27. <i>Iris sanguinea</i> Donn ex Hornem.	.	.	2	.
Liliaceae				
28. <i>Lilium</i> × <i>hollandicum</i> Bergmans	.	.	2	.
29. <i>Tulipa gesneriana</i> L.	.	.	2	.
30. <i>Tulipa quercetorum</i> Klokov & Zoz	.	.	2	.
Poaceae				
31. <i>Chloris polydactyla</i> (L.) Swartz	.	.	2	.
32. <i>Leymus arenarius</i> (L.) Hochst.	.	.	2	.
33. <i>Zea mays</i> L.	.	.	2	.
MAGNOLIOPSIDA				
Aceraceae				
34. <i>Acer saccharinum</i> L.	.	.	3	3
Anacardiaceae				
35. <i>Cotinus coggygria</i> Scop.	.	.	2	.
Apiaceae				
36. <i>Anethum graveolens</i> L.	.	.	2	.
37. <i>Daucus sativus</i> (Hoffm.) Roehl.	.	.	2	.
38. <i>Petroselinum crispum</i> (Mill.) A.W.Hill	.	.	2	.
Apocynaceae				
39. <i>Vinca herbacea</i> Waldst. et Kit.	.	.	2	.
Araliaceae				
40. <i>Hedera helix</i> L.	.	.	2	.
Asteraceae				
41. <i>Ageratum houstonianum</i> Mill.	.	.	2	.
42. <i>Artemisia ludoviciana</i> Nutt.	.	.	2	.
43. <i>Artemisia schmidtiana</i> Maxim.	.	.	2	.
44. <i>Calendula officinalis</i> L.	.	.	2	.

Вид	Т	Б	Г	П
45. <i>Coreopsis grandiflora</i> Hogg ex Sweet	.	.	2	.
46. <i>Cosmos bipinnatus</i> Cav.	.	.	2	.
47. <i>Cosmos sulphureus</i> Cav.	.	.	2	.
48. <i>Dahlia</i> × <i>hortensis</i> Guillaumin	.	.	2	.
49. <i>Doronicum orientale</i> Hoffm.	.	.	2	.
50. <i>Echinacea purpurea</i> (L.) Moench	.	.	2	.
51. <i>Erigeron speciosus</i> (Lindl.) DC.	.	.	2	.
52. <i>Gazania rigens</i> (L.) Gaertn. (<i>Gazania longiscapa</i> DC.)	.	.	2	.
53. <i>Gaillardia pulchella</i> Foug.	.	.	2	.
54. <i>Helianthus annuus</i> L.	.	.	2	.
55. <i>Lactuca sativa</i> L.	.	.	2	.
56. <i>Psephellus dealbatus</i> (Willd.) K.Koch (<i>Centaurea dealbata</i> Willd.)	.	.	2	.
57. <i>Pyrethrum parthenium</i> (L.) Smith	.	.	2	.
58. <i>Rudbeckia hirta</i> L.	.	.	2	.
59. <i>Rudbeckia laciniata</i> L.	.	.	2	.
60. <i>Senecio cineraria</i> DC.	.	.	2	.
61. <i>Symphyotrichum novi-belgii</i> (L.) G.L.Nesom	.	.	2	.
62. <i>Tagetes erecta</i> L.	.	.	2	.
63. <i>Tagetes patula</i> L.	.	.	2	.
Begoniaceae				
64. <i>Begonia semperflorens</i> Link et Otto	.	.	2	.
Berberidaceae				
65. <i>Berberis aquifolium</i> Pursh (<i>Mahonia aquifolium</i> (Pursh) Nutt.)	.	.	.	4
66. <i>Berberis thunbergii</i> DC.	.	.	2	.
Bignoniaceae				
67. <i>Catalpa bignonioides</i> Walter	3	.	2	,
Brassicaceae				
68. <i>Arabis alpina</i> L.	.	.	2	.
69. <i>Brassica oleracea</i> L.	.	.	2	.
70. <i>Lobularia maritima</i> (L.) Desv.	.	.	2	.
71. <i>Raphanus sativus</i> L.	.	.	2	.
Capparaceae				

Вид	Т	Б	Г	П
72. <i>Cleome spinosa</i> Jacq.	.	.	2	.
Caprifoliaceae				
73. <i>Weigela florida</i> (Bunge) A.DC.	.	.	2	.
74. <i>Weigela</i> × <i>hybrida</i> Dippel	.	.	2	.
Caryophyllaceae				
75. <i>Dianthus barbatus</i> L.	.	.	2	.
76. <i>Dianthus caryophyllus</i> L.	.	.	2	.
77. <i>Dianthus chinensis</i> L.	.	.	2	.
Celtidaceae				
78. <i>Celtis occidentalis</i> L.	.	.	2	.
Chenopodiaceae				
79. <i>Beta vulgaris</i> L.	.	.	3	.
Crassulaceae				
80. <i>Hylotelephium spectabile</i> (Boreau) H.Ohba	.	.	2	.
81. <i>Phedimus spurius</i> (M.Bieb.) 't Hart (<i>Sedum spurium</i> M.Bieb.)	.	.	2	.
82. <i>Sedum album</i> L.	.	.	2	.
83. <i>Sedum hispanicum</i> L.	.	.	2	.
84. <i>Sedum lineare</i> C.P.Thunberg ex A.Murray	.	.	2	.
Cucurbitaceae				
85. <i>Cucumis sativus</i> L.	.	.	2	.
86. <i>Cucurbita pepo</i> L.	.	.	2	.
Eleagnaceae				
87. <i>Hippophaë rhamnoides</i> L.	.	3	2	.
Euphorbiaceae				
88. <i>Euphorbia marginata</i> Pursh	.	.	2	.
Fabaceae s.l.				
89. <i>Gleditsia triacanthos</i> L.	.	.	2	2
90. <i>Gymnocladus dioica</i> (L.) K.Koch	.	.	2	.
91. <i>Laburnum anagyroides</i> Medik.	.	.	2	.
92. <i>Phaseolus vulgaris</i> L.	.	.	2	.
93. <i>Pisum sativum</i> L.	.	.	3	.
94. <i>Robinia viscosa</i> Vent.	.	.	2	.
Fagaceae				
95. <i>Quercus castaneifolia</i> C.A.Mey	.	.	3	.
Geraniaceae				

Вид	Т	Б	Г	П
96. <i>Geranium cinereum</i> Cav.	.	.	2	.
97. <i>Geranium platypetalum</i> Fisch. & C.A.Mey	.	.	2	.
Hydrangeaceae				
98. <i>Deutzia scabra</i> Thunb.	.	.	2	.
99. <i>Philadelphus coronarius</i> L.	.	.	2	.
100. <i>Philadelphus</i> × <i>falconeri</i> G.Nicholson	.	.	2	.
101. <i>Philadelphus pubescens</i> Loisel.	.	.	2	.
Juglandaceae				
102. <i>Juglans cinerea</i> L.	.	.	2	.
103. <i>Juglans nigra</i> L.	.	.	2	.
104. <i>Pterocarya pterocarpa</i> (Michx.) Kunth ex Iljinsk.	.	.	2	.
Lamiaceae				
105. <i>Hyssopus officinalis</i> L.	.	.	2	.
106. <i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	.	.	2	.
107. <i>Monarda didyma</i> L.	.	.	2	.
108. <i>Nepeta cataria</i> L.	.	.	2	.
109. <i>Physostegia virginiana</i> (L.) Benth.	.	.	2	.
110. <i>Salvia splendens</i> Ker Gawl.	.	.	2	.
111. <i>Stachys germanica</i> L.	.	.	2	.
Magnoliaceae				
112. <i>Liriodendron tulipifera</i> L.	.	.	2	.
Oleaceae				
113. <i>Forsythia ovata</i> Nakai	.	.	3	.
114. <i>Syringa josikaea</i> J.Jacq. ex Rchb.	.	.	2	1
Platanaceae				
115. <i>Platanus occidentalis</i> L.	.	.	2	.
Polemoniaceae				
116. <i>Phlox drummondii</i> Hook.	.	.	2	.
Primulaceae				
117. <i>Dodecatheon meadia</i> L.	.	.	2	.
118. <i>Lysimachia punctata</i> L.	.	.	2	.
Ranunculaceae				
119. <i>Anemone hupehensis</i> (Lemoine) Lemoine	.	.	2	.
120. <i>Aquilegia vulgaris</i> L.	.	.	2	.
121. <i>Consolida ajacis</i> (L.) Schur	.	.	2	.

Вид	Т	Б	Г	П
122. Delphinium elatum L.	.	.	2	.
123. Trollius ledebouri Rchb.	.	.	2	.
Rosaceae				
124. Amelanchier spicata (Lam.) K. Koch	.	.	2	4
125. Aronia melanocarpa (Michx.) Elliot	.	.	2	.
126. Cerasus tomentosa (Thunb.) Wall.	.	.	.	1
127. Cotoneaster horizontalis Decne.	.	.	2	.
128. Cotoneaster lucidus Schtdl.	.	.	2	.
129. Fragaria × ananassa Duchesne	.	.	2	.
130. Malus domestica Borkh.	.	.	4	.
131. Malus niedzwetzkyana Dieck ex Koehne	.	.	2	.
132. Pentaphylloides fruticosa (L.) O.Schwarz	.	.	2	.
133. Pentaphylloides mandshurica (Maxim.) Soják	.	.	2	.
134. Physocarpus opulifolius (L.) Maxim.	.	.	2	3
135. Prunus domestica L.	.	.	2	.
136. Pyracantha coccinea M.Roem.	.	.	2	.
137. Pyrus eleagnifolia Pall.	.	.	.	1
138. Rosa "Hybrid Tea and Climbing Hybrid Tea Roses"	.	.	3	.
139. Rosa rugosa Thunb.	.	.	2	.
140. Spiraea alba Du Roi	.	.	2	.
141. Spiraea × cinerea Zabel	.	.	2	.
142. Spiraea crenata L.	.	.	2	.
143. Spiraea decumbens Koch	.	.	2	.
144. Spiraea douglasii Hook.	.	.	2	.
145. Spiraea japonica L.	.	.	2	.
146. Spiraea × vanhouttei (Briot) Zabel	.	.	2	4
Rutaceae				
147. Phellodendron amurense Rupr.	.	.	4	.
Salicaceae				
148. Populus italica (Du Roi) Moench	.	3	3	.
149. Salix babylonica L. s.l.	.	.	2	.
Saxifragaceae				
150. Bergenia crassifolia (L.) Fritsch	.	.	2	.
151. Heuchera pulchella Wooton & Standl.	.	.	2	.
152. Heuchera rubescens Torr.	.	.	2	.

Вид	Т	Б	Г	П
Solanaceae				
153. <i>Nicotiana alata</i> Link & Otto	.	.	2	.
154. <i>Petunia × hybrida</i> E.Vilm.	.	.	2	.
155. <i>Solanum lycopersicum</i> Lam. (<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill. s.l.)	.	.	2	.
156. <i>Solanum tuberosum</i> L.	.	.	3	.
Tiliaceae				
157. <i>Tilia americana</i> L.	.	.	2	.
158. <i>Tilia platyphyllos</i> Scop.	.	.	2	.
Ulmaceae				
159. <i>Ulmus pumila</i> L.	.	.	2	.
Violaceae				
160. <i>Viola × wittrockiana</i> Gams ex Nauenb. & Buttler	.	.	2	.

Ділянки: Т – Теремки, Б – Бичок, Г – Голосіївський ліс, П – Південна ділянка

Більшість культурних видів поширені лише в Голосіївському лісі, в основному, на території Голосіївського парку ім. Максима Рильського (табл. 6). Більшість цих видів відмічалися авторами в 2012-2015 рр. За даними літератури та Проекту створення НПП подані *Biota orientalis*, *Celtis occidentalis*, *Juniperus virginiana* (Дендрозологічний каталог ..., 2011), *Pinus nigra* ssp. *pallasiana*, *Pinus strobus*, *Pterocarya pterocarpa* (Дендрозологічний каталог ..., 2011), *Quercus castaneifolia* (Клименко, 2001), *Syringa josikaea* (Дендрозологічний каталог ..., 2011).

Таблиця 6. Розподіл видів судинних рослин за категоріями природності.

Група видів	Т	Б	Г	П	НПП в цілому
Кількість					
Аборигенні	253	190	425	503	648
Адвентивні високого ступеня натуралізації	42	21	78	40	89
Адвентивні низького ступеня натуралізації	4	1	12	4	15
Культурні	2	2	157	10	160
Разом	301	214	672	557	912

Група видів	Т	Б	Г	П	НПП в цілому
Разом без врахування культурних	299	212	515	547	752
Частка спонтанної флори (%)					
Аборигенні	84,62	89,62	82,52	91,96	86,17
Адвентивні високого ступеня натуралізації	14,05	9,91	15,15	7,31	11,84
Адвентивні низького ступеня натуралізації	1,34	0,47	2,33	0,73	1,99
Разом	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

Раритетна компонента флори судинних рослин

На території парку за період з 1971 р. виявлено 30 видів судинних рослин, занесених до Червоної книги України або Додатку I Бернської конвенції, в т. ч. 29 видів з Червоної книги України і 5 видів з Додатку I Бернської конвенції. Види, які є в базі даних МСОП з категорією вищою, ніж LC, не виявлені.

Види, занесені до Червоної книги України та Додатку I Бернської конвенції

Allium ursinum L. У великій кількості росте у західній частині заказника "Лісники" (південна частина парку) в широколистяних лісах долини р. Віти, часто домінує в трав'яному ярусі. Вид виявлений також в ур. Теремки в дубово-грабовому лісі неподалік експериментальної бази Інституту зоології ім. І.І. Шмальгаузена. Висаджено в Голосіївському лісі в декількох місцях по Китаївському та Дідорівському водотоках. Спостереження останніх років показали, що цей вид добре прижився, його чисельність збільшується.

Anacamptis coriophora (L.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase (*Orchis coriophora* L.) росте в південній частині парку в лучному зниженні по краю кв. 23, яке далі в напрямку залізниці переходить у високотравне болото з *Phragmites australis*. На ділянці переважають мезофільні лучні злаки. Популяція має 12 екз.

Anacamptis palustris (Jacq.) R.M.Bateman, Pridgeon & M.W.Chase (*Orchis palustris* Jacq.). Вид рідко трапляється в південній частині парку на осокових болотах. Після створення НПП не відмічався.

Botrychium virginianum (L.) Sw. В 2000 р. був виявлений В.В. Манюком у лісі в заказнику "Лісники".

Carex umbrosa Host. Відоме місцезнаходження знаходиться в екотонній смузі між сосновим лісом злаково-зеленомоховим та дубовим лісом яглицевим в західній частині заказника "Лісники".

Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch. Перша згадка про знаходження цього виду на території Голосіївського лісу датується 1975 р. (Бортняк, 1975). Пізніше відомості про знаходження цього виду в Голосіївському лісі знаходимо в роботі В.М. Любченка і І.М. Падун (1985). Нині вид нами не виявлений.

Cephalanthera rubra L. У 2013 р. вид виявлено у світлому листяному лісі на захід від оз. Шапарня у кв. 28.

Dactylorhiza incarnata (L.) Soó. На території парку вид трапляється в урочищі Лісники (долина р. Віти). Чисельність знижується внаслідок того, що припинилося викошування лук. Відома до 2001 р. популяція в кв. 5, що налічувала кілька десятків екземплярів, зникла внаслідок заростання луки деревами *Alnus glutinosa*.

Dactylorhiza maculata (L.) Soó. Вид відмічений на лучно-болотній ділянці в заплаві р. Віта в південній частині парку (біля с. Лісники).

Daphne cneorum L. Виявлені популяції виду знаходяться в південній частині парку в заказнику "Лісники" (кв. 25) в сосновому лісі з домішкою дуба звичайного. Місцезростання виду на території парку є найпівнічнішим в придніпровській частині його ареалу.

Dracosephalum ruyschiana L. В парку поодинокі місцезростання виявлені в південній частині в сосновому лісі з домішкою дуба та домінуванням у трав'яному покриві *Calamagrostis arundinacea*.

Eipactis albensis Nováková et Rydlo. Знайдений Я.П. Дідухом на території заказника "Лісники". Росте в дубово-ясеновому лісі. Екземпляр цього виду знаходиться в гербарії KW.

Eipactis atrorubens (Hoffm. ex Bernh.) Besser. Вид відмічений в південній частині парку (Дачне лісництво) на узліссі соснового лісу з дубом. Популяція налічує 16 екземплярів. Під час обстеження всі рослини квітували. Тут закладена моніторингова ділянка.

Eipactis helleborine (L.) Crantz. Поодинокі місцезростання виявлені в Голосіївському лісі і ур. Теремки. Найбільші популяції зосереджені в дубово-липових лісах долини р. Віта (заказник "Лісники").

Eipactis purpurata Smith. На території Голосіївського НПП знаходиться найбільш північно-східний локалітет виду. Кілька десятків екземплярів трапляється в Голосіївському лісі в нижній частині схилів вздовж Дідорівського струмка. Ценоз являє собою грабово-дубовий ліс.

Частина екземплярів ростуть біля стежки, що створює небезпеку їх існуванню. З метою охорони деякі екземпляри огорожені. За всіма місцезростаннями ведуться моніторингові дослідження.

Galanthus nivalis L. Вид росте в грабово-дубових лісах Голосіївського лісу. Найбільша популяція знаходиться в східній частині лісового масиву (кв. 23). Тут здійснювалася його репатріація (Парнікоза, Шевченко, 2007). Менші локалітети відомі в центральній частині лісу на північ і схід від обсерваторії (кв. 9, 12), поблизу ставу Дідорівка та в північно-східній частині Голосіївського парку ім. Максима Рильського.

Gladiolus imbricatus L. Місцезростання цього виду знаходяться в південній частині парку в долині р. Віта, зокрема бл. 20 екз. – на найбільшій в парку лучній ділянці, що знаходиться на північ від оз. Шапарня. Бл. 70 екз. виявлено поблизу хутора Мриги по самому краю парку. Поодинокі види росте на узліссі на межі парку з боку сіл Ходосівка і Підгірці. Виявлені місцезростання знаходяться в заповідній зоні, однак локалітети на межі парку знаходяться під загрозою внаслідок освоєння прилеглих до парку територій. Локалітету на північ від озера Шапарня загрожує трансформація лук внаслідок відсутності косіння і випасання.

Iris sibirica L. В парку виявлений на луках в заказнику "Лісники", декілька екземплярів виявлені в урочищі Бичок в заплаві дуброві та в ур. Теремки на узліссі вологого дубового лісу. В ур. Теремки в останні два роки вид не виявлявся. Як і у інших лучних видів, чисельність на території парку знижується внаслідок припинення викошування лук.

Jovibarba globifera (L.) J.Parn (*Jovibarba sobolifera* (Sims.) Opiz). Вид виявлений в сухих сонових лісах південної частини парку.

Jurinea cyanoides (L.) Rchb. Трапляється в південній частині парку у світлих соснових лісах та на галявинах серед цих лісів.

Lilium martagon L. Велику чисельність (понад 1000 екз.) вид має в грабово-дубових лісах в ур. Теремки (Онищенко, 2010). Рідко трапляється в південній частині парку (в дубових і дубово-соснових лісах) та в Голосіївському лісі.

Listera ovata (L.) R. Br. В значній кількості вид трапляється у вологих дубових лісах ур. Теремки та у вологих листяних лісах в долині р. Віта (південна частина парку). В ур. Теремки вид дуже часто трапляється на території площею 7 га. За даними обліку 2008-2009 рр. чисельність виду на цій ділянці становить 2874 екз. (Онищенко, 2010).

Neottia nidus-avis (L.) Rich. На території парку зрідка зустрічається листяних лісах в ур. Теремки, Голосіївському лісі і південній частині парку. В ур. Теремки та в Голосіївському лісі закладені моніторингові площі для спостереження за цим видом.

Platanthera bifolia (L.) Rich. Вказується для Голосіївського лісу (Любченко, Падун, 1985) і заказника "Лісники" (Дідух, Чумак, 1992).

Pulsatilla patens (L.) Mill. s.l. Вид спорадично зустрічається в південній частині парку у соснових лісах та на галявинах серед цих лісів. Серед всіх видів рослин Голосіївського НПП *Pulsatilla patens* в найбільшій мірі страждає від зривання як декоративна рослина. Протягом останніх десятиріч чисельність виду знижувалася.

Pulsatilla pratensis (L.) Mill. s.l. В парку поширений в південній його частині, в т. ч. в заказнику "Лісники". Росте на піщаних відкритих ділянках та в соснових лісах. В парку ведеться моніторинг цього виду.

Salvinia natans (L.) All. На території парку цей вид та угруповання з його домінуванням виявлені в першому та другому ставах Китаївського каскаду (східна частина Голосіївського лісу) і у водоймах південної частини парку, в т. ч. в оз. Шапарня.

Stipa borysthena Klokov ex Prokud. Вид відмічений у трав'яних угрупованнях на піщаних пагорбах в південній частині парку, домінує на ділянках діаметром бл. 3 м.

Stipa capillata L. Вид виявлений на піщаному горбі в сосновому лісі в південній частині парку (кв. 38), де утворює невелику куртину на відкритому місці, та поширюється у прилеглі розріджені ділянки соснового лісу.

Trapa natans L. s.l. Поширений у водоймах Голосіївського лісу. Тут цей вид росте в ставах на трьох водотоках – Дідорівському, Китаївському та Горіхуватському. Найчисельніший у третьому ставі Горіхуватського каскаду. Утворює монодомінантні угруповання та співдомінує з *Ceratophyllum demersum* і *Nuphar lutea*.

Із наведених вище видів до Червоної книги України занесені 29 видів (всі, крім *Jurinea cyanooides*). До Додатку I Бернської конвенції занесені *Dracocephalum ruyschiana*, *Jurinea cyanooides*, *Pulsatilla patens*, *Salvinia natans*, *Trapa natans*.

За період існування парку не виявлялися *Anacamptis palustris*, *Botrychium virginianum*, *Cephalanthera longifolia*, *Platanthera bifolia*. Знахідки цих видів були зроблені в період з 1971 до 2006 р. В XIX ст. в Голосіївському лісі П.С. Рогович знаходив *Botrychium lunaria* (L.) Sw.

Види, які запропоновані для охорони в м. Києві

Список рослин, що підлягають охороні в м. Києві, був затверджений у 2000 році. Цей список нараховував 48 видів судинних рослин, 7 видів із якого за цей час потрапили на сторінки "Червоної книги

України" (2009). Крім того, у 2004 році був затверджений додаток до цього списку із 8 видів рослин. З різних причин доцільність включення деяких видів (*Iris pseudacorus* L., *Acorus calamus* L., *Sparganium erectum* L., *Alnus incana* (L.) Moench) до переліку регіонально рідкісних видів рослин м. Києва згідно цього додатку викликають сумнів. Також слід зазначити, що за останні роки з'явилося чимало публікацій, які висвітлюють результати вивчення рослинного покриву міста (Цуканова та ін., 2002; Любченко, Вірченко, 2007; Якубенко, Григора, 2007; Красняк, Тищенко, 2009; Гречишкіна, 2010; Парнікоза, Гречишкіна, 2010; Прядко, Арап, 2010, 2012 та ін.). У зв'язку з цим колективом ботаніків запропоновано новий варіант списку (Прядко та ін., 2014). Він включає 84 види вищих судинних рослин. На території парку виявлено 60 включених до нього видів, що становить 71,4% від їх загальної кількості. Вважаємо доречним навести короткі відомості щодо місцезнаходжень цих видів на території парку.

Actaea europaea (Schipcz.) J.Compton (*Cimicifuga europaea* Schipcz.). Наводиться для Голосіївського лісу за літературними даними (Любченко, Вірченко, 2007), де вказується для асоціації *Quercetum graminosum*, що сформувалася на місці дубових лісів орляково-конвалієвих.

Althaea officinalis L. Дуже рідко трапляється на лучно-болотних ділянках південної частини НПП.

Anemone sylvestris L. У дубовому лісі в південній частині парку. В дубових лісах Голосіївського лісу відома за літературними даними (Якубенко, Григора, 2007).

Antennaria dioica (L.) Gaertn. В південній частині парку (кв. 29) в сосновому лісі.

Arctostaphylos uva-ursi (L.) Spreng. В сосновому лісі в південній частині парку. Тривалий час вид в Києві вважався зниклим (Котов, 1973).

Bolboschenus maritimus (L.) Palla. На мілководді другого ставу Горіхуватського водотоку.

Carex brizodes L. У вологих лісах в південній частині парку і (рідко) в ур. Теремки.

Carlina biebersteinii Bernh. ex Hornem. Розсіяно на сухих луках в південній частині парку.

Campanula persicifolia L. Часто в дубових і соснових лісах південної частини парку на терасі Дніпра. Зрідка зустрічається на більш освітлених ділянках дубово-грабових лісів у Голосіївському лісі.

Centaureum erythraea Rafn. Поодинокі на луках біля озера Шапарня.

Cerasus fruticosa (Pall.) Woronow. Розсіяно в соснових лісах південної частини, місцями утворює підлісок зімкненістю до 0,4.

Chimaphilla umbellata (L.) W.Barton. Поодинокі особини зафіксовані у соснових лісах зеленомохових у південній частині парку.

Clematis recta L. Зрідка в світлих дубових лісах південної частини парку (відмічений біля оз. Шапарня та у кв. 3).

Corydalis cava (L.) Schweigg. & Körte. Звичайний, інколи домінуючий, вид у дубово-грабових лісах Голосіївського лісу (переважно у балках) та в широколистяних лісах південної частини парку в долині р. Віта (заказник "Лісники"). Поодинокі зустрічається в ур. Теремки на огороженій території Інституту зоології.

Cystopteris fragilis (L.) Bernh. Еродовані вкриті лісом схили в ур. Голосіївський ліс та схили на межі Київського плато і долини Дніпра в південній частині парку (кв. 27).

Dryopteris dilatata (Hoffm.) A.Gray. В листяних лісах і угрупованні *Frangula alnus* в південній частині парку (заказник "Лісники"). Рідко.

Dentaria bulbifera L. Звичайний вид широколистяних лісів у Голосіївському лісі та в південній частині парку.

Dentaria quinquefolium M.Bieb. Звичайний вид широколистяних лісів у Голосіївському лісі та в південній частині парку.

Dianthus pseudosquarrosus (Novak) Klokov. Рідко на піщаних ділянках тераси Дніпра в південній частині парку (кв. 3, 35).

Dianthus stenocalyx Juz. Розсіяно на лучних ділянках, прилеглих до оз. Шапарня (південна частина парку).

Digitalis grandiflora Mill. Поодинокі відмічений на узліссі сосново-дубового лісу в південній частині парку (кв. 23).

Eremogone saxatilis (L.) Ikonn. Звичайний вид в соснових лісах в південній частині парку.

Gagea pusilla (F.W.Schmidt) Schult. & Schult.f. Зрідка в соснових лісах і трав'яних псамофітних угрупованнях південної частини парку.

Gentiana cruciata L. На лучних ділянках на захід від оз. Шапарня.

Gymnocarpium dryopteris (L.) Newman. На стрімкому схилі до Китаївського водотоку в Голосіївському лісі на замоховілій ділянці дубово-грабового лісу. Тут проводяться постійні моніторингові спостереження.

Gypsophyla fastigiata L. Невеликими куртинами в сухих соснових лісах Конча-Заспівського л-ва (кв. 3, 35).

Hippuris vulgaris L. В прибережній смузі оз. Шапарня.

Hottonia palustris L. Часто у водоймах та заболочених вільшняках заказника "Лісники", місцями домінує.

Inula helenium L. На лучній ділянці біля оз. Шапарня. Вид є також поблизу південної ділянки парку на прилеглій до кв. 23 лучно-болотній ділянці.

Isopyrum thalictroides L. Кілька екземплярів виявлено в Голосіївському лісі (кв. 23) серед найбільшої в парку популяції *Galanthus nivalis* L. Можливо, занесений людиною.

Juniperus communis L. Поодинокі в соснових лісах південної частини парку.

Lycopodium clavatum L. У соснових лісах зеленомохових в південній частині парку на межі Конча-Заспівського та Дачного лісництв.

Nuphar lutea (L.) Smith. У водоймах Горіхуватського водотоку (територія парку ім. М. Рильського), в одній із них утворює угруповання. Високе рекреаційне навантаження створює небезпеку для існування цього виду. Невеликі куртини виду виявлені в п'ятому ставі Дідорівського водотоку (Голубе озеро).

Nymphaea alba L. Утворює угруповання в озері Шапарня (південна частина НПП).

Nymphaea candida C.Presl. Утворює угруповання в озері Шапарня (південна частина НПП). Розростання харових водоростей в озері Шапарня створює небезпеку існуванню лататтевих. Спостерігається скорочення поширення цих видів.

Ononis arvensis L. Лучні ділянки в долині р. Віта (південна частина парку) і в ур. Бичок.

Ophioglossum vulgatum L. В південній частині НПП на луках на північ від озера Шапарня.

Polypodium vulgare L. У листяному лісі в південній частині парку (кв. 31).

Polystichum aculeatum (L.) Roth. Наводився М.М. Бортняком для Голосіївського лісу (1975). Підтверджено нами для яру в східній частині цього лісового масиву.

Polystichum braunii (Spenner) Fée. Для Голосіївського лісу наводив М.М. Бортняк (1975). Підтверджено нами.

Potentilla alba L. Зрідка на ділянках дубово-соснових лісів в заказнику "Лісники" і Конча-Заспівському лісництві.

Primula veris L. Поодинокі на лучних ділянках, прилеглих до лісу біля озера Шапарня, та в ур. Теремки.

Prunella grandiflora (L.) Scholl. У сосновому лісі в південній частині парку (кв. 29).

Psephellus sumensis (Kalen.) Greuter (*Centaurea sumensis* Kalen.) Спорадично в соснових лісах і рідколіссях південної частини парку.

Pulmonaria angustifolia L. Зрідка в соснових і дубових лісах в заказнику "Лісники".

Ranunculus illyricus L. На сухих луках в південній частині парку і ур. Бичок.

Ranunculus lingua L. Рідко на болотах долини р. Віта (південна частина парку).

Salvia nemorosa L. На остепненій ділянці з домінуванням *Elytrigia intermedia* біля Китаївського монастиря. В культурі в Голосіївському парку імені Максима Рильського.

Salvia pratensis L. Зрідка в соснових лісах і рідколіссях південної частини парку (зокрема, вид відмічено в кв. 29, 53).

Sanguisorba officinalis L. На лучних ділянках вздовж водотоків р. Віта (кв. 23) та в ур. Теремки.

Sanicula europaea L. Нерідко в лісах ур. Теремки (постійність в геоботанічних описах 12%) та Голосіївського лісу (постійність 10%).

Scilla bifolia L. Нерідко в широколистяних лісах Голосіївського лісу та заказника "Лісники". Постійність в описах грабово-дубових лісів Голосіївського лісу – 9%.

Scorzonera purpurea L. На узліссі сосново-березового лісу злакового в південній частині парку (кв. 29).

Scutellaria altissima L. В грабово-кленовому лісі на крутому схилі південної експозиції в східній частині Голосіївського лісу (кв. 15).

Sempervivum ruthenicum Schnittsp. & C.V.Lehm. Нерідко на піщаних пагорбах у соснових лісах Конча-Заспівського та Дачного лісництв (Прядко, Арап, 2013).

Thalictrum aquilegifolium L. В ур. Теремки на узбіччі лісової дороги.

Typha laxmannii Lerach. В прибережній смужі ставка № 5 Горіхуватського водотоку.

Tragopogon ucrainicus Artemcz. Спорадично в трав'яних псамофітних ценозах південної частини парку (кв. 3, 29, 30, 35).

Utricularia vulgaris L. В озері Шапарня та в маленьких озерах південної частини парку.

Valeriana officinalis L. Зрідка на заболочених ділянках в долині р. Віта (південна частина парку) та в ур. Теремки. В ур. Теремки, можливо, зник.

Мохоподібні

Перші відомості про мохоподібні дослідженої території (власне Голосіївського лісу) з'явилися ще наприкінці XIX століття. Збір мохів тут провадили професор Київського університету св. Володимира І.Ф. Шмальгаузен та його учень О. Покровський. Їх результати висвітлені в статті "Материалы для флоры мхов окрестностей Киева" (Покровский, 1892), де для Голосієва та Китаєва наведено 23 види. Щоправда, через брак довідкового гербарію і вітчизняних визначників, ряд таксонів цими дослідниками був визначений помилково (Вірченко, 1990).

У XX ст., разом зі створенням Української академії наук (1918 рік), у Києві розпочинаються цілеспрямовані бріологічні дослідження на чолі з проф. О.В. Фомінім. Його учні-бріологи М.Ю. Вагнер, Д.К. Зеров, А.С. Лазаренко, а пізніше Г.Ф. Бачурина зібрали в Голосієві, Кончі-Заспі чимало зразків мохоподібних, які нині зберігаються в бріологічному гербарії Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України (KW-B). Ці матеріали були використані при написанні "Флори печіночних та сфагнових мохів України" (Зеров, 1964), "Флори мохів УРСР" (Бачурина, Мельничук, 1987-89) та інших праць. Майже всі ці відомості згодом були узагальнені в статті "Мохоподібні парків м. Києва", де для Голосіївського лісопарку наводяться 62 види, з яких 17 було вказано вперше (Ізотова, Партика, 1988).

Після створення НПП "Голосіївський" (2007 р.) розпочався новий етап у вивченні його бріофлори. В першу чергу зусилля науковців спрямовуються на дослідження ще не вивчених територій – урочищ Теремки, Бичок, південної частини парку (Вірченко, 2011). Окрема увага приділяється деяким червонокнижним видам (Вірченко, 2010), сфагновим мохам (Вірченко, Прядко, 2013), поширенню мохів на дотах (Вірченко, Година, 2013). В результаті цієї роботи встановлено особливості бріофлори парку (Вірченко, Прядко, 2014), а також підготовлено конспект мохоподібних НПП "Голосіївський", який включає 155 видів (табл. 7). Він складений на основі узагальнення матеріалів бріологічного гербарію Інституту ботаніки НАН України, відомостей з наукових публікацій і матеріалів власних досліджень. Латинські видові назви та система мохоподібних у ньому подані за "Чеклістом мохоподібних України" (Бойко, 2008) з урахуванням сучасних змін у систематиці печіночників. Роди та види в межах родин розміщені за абеткою.

Таблиця 7. Перелік мохоподібних Голосіївського національного природного парку та їх поширення на ділянках парку

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	MARCHANTIOPHYTA					
	MARCHANTIOPSIDA					
	Blasiales					
	Blasiaceae					
1.	<i>Blasia pusilla</i> L.	.	.	+		12.05.1933, Зеров, на схилі (Ізотова, Партика, 1988)
	Marchantiales					
	Marchantiaceae					
2.	<i>Marchantia polymorpha</i> L.	.	.	+	+	в листяному лісі на порушеному ґрунті; на стінці яру; в сосновому лісі на кострищі; на руїнах дота №102
	Aytoniaceae					
3.	<i>Reboulia hemisphaerica</i> (L.) Raddi ssp. dioica R.M. Schust.	.	.	+	.	Збори Д.К. Зерова 1929 р., визначив Є.О. Боровічов (Боровичев, Ныпорко, 2014).
	Conocephalaceae					
4.	<i>Conocephalum salebrosum</i> Szwedk., Buczk. et Odrzyk.	.	.	+	.	Збори Шмальгаузена (1879 р.), Ракочі (1902 р.), визначив Є.О. Боровічов
	Ricciaceae					
5.	<i>Riccia cavernosa</i> Hoffm.	.	.	.	+	на ґрунті на просіці
6.	<i>Riccia fluitans</i> L.	.	.	+	+	маленькі пересихаючі водойми і обводнені болота
7.	<i>Ricciocarpos natans</i> (L.)	.	.	.	+	маленькі пересихаючі

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	Corda					водойми
	JUNGERMANNIOPSIDA					
	Pelliales					
	Pelliaceae					
8.	<i>Pellia endiviifolia</i> (Dicks.) Dumort.	.	.	+	.	у вологих місцях (Ізотова, Партика, 1988)
	Metzgeriales					
	Metzgeriaceae					
9.	<i>Metzgeria furcata</i> (L.) Dumort.	.	.	+	+	на стовбурах листяних дерев
	Porellales					
	Porellaceae					
10.	<i>Porella platyphylla</i> (L.) Pfeiff.	.	.	+	+	на стовбурах листяних дерев
	Radulaceae					
11.	<i>Radula complanata</i> (L.) Dumort.	+	.	+	+	на стовбурах листяних дерев, на доті № 106
	Frullaniaceae					
12.	<i>Frullania dilatata</i> (L.) Dumort.	.	.	.	+	на стовбурах листяних дерев
	Ptilidiales					
	Ptilidiaceae					
13.	<i>Ptilidium pulcherrimum</i> (Weber) Vain.	+	.	+	+	на стовбурах листяних дерев
	Jungermanniales					
	Lophocoleaceae					
14.	<i>Chiloscyphus pallescens</i> (Ehrh. ex Hoffm.) Dumort.	.	.	+	.	на мертвій деревині у воді
15.	<i>Lophocolea heterophylla</i> (Schrad.) Dumort.	+	+	+	+	на корі і мертвій деревині листяних дерев
16.	<i>Lophocolea minor</i> Nees	.	.	+	+	вологий ґрунт і мертва деревина
	Cephaloziellaceae					

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
17.	<i>Cephaloziella divaricata</i> (Sm.) Schiffn.	.	.	.	+	на оголених стінках окопа
	Scapaniaceae					
18.	<i>Lophozia excisa</i> (Dicks.) Dumort.	.	.	+	+	на порушеному ґрунті
	BRYOPHYTA					
	SPHAGNOPSIDA					
	Sphagnales					
	Sphagnaceae					
19.	<i>Sphagnum fallax</i> (H.Klinggr.) H.Klinggr.	.	.	.	+	біля пересихаючого озерця
20.	<i>Sphagnum fimbriatum</i> Wilson	.	.	.	+	біля пересихаючого озерця
21.	<i>Sphagnum palustre</i> L.	.	.	.	+	біля пересихаючого озерця
22.	<i>Sphagnum platyphyllum</i> (Braithw.) Warnst.	.	.	.	+	в пересихаючому озерці
23.	<i>Sphagnum squarrosum</i> Crome	.	.	.	+	біля пересихаючого озерця
24.	<i>Sphagnum subsecundum</i> Nees	.	.	.	+	біля пересихаючого озерця
	POLYTRICHOPSIDA					
	Polytrichales					
	Polytrichaceae					
25.	<i>Atrichum angustatum</i> (Brid.) Bruch et Schimp.	.	.	+	.	(Покровский, 1892)
26.	<i>Atrichum tenellum</i> (Röhl.) Bruch et Schimp.	.	.	.	+	на стінках канав у сосновому лісі
27.	<i>Atrichum undulatum</i> (Hedw.) P.Beauv.	+	+	+	+	на ґрунті в листяному лісі
28.	<i>Polytrichastrum formosum</i> (Hedw.) G.L.Sm.	.	.	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах
29.	<i>Polytrichastrum</i>	.	.	+	+	на ґрунті у сосновому лісі

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	longisetum (Sw. ex Brid.) G.L.Sm.					і в угрупованні <i>Frangula alnus</i>
30.	Polytrichum commune Hedw.	.	.	.	+	на вологому ґрунті у дубовому лісі
31.	Polytrichum juniperinum Hedw.	.	.	+	+	часто у соснових лісах і нелісових псамофітних угрупованнях
32.	Polytrichum piliferum Hedw.	.	.	.	+	часто у сухих соснових лісах і нелісових псамофітних угрупованнях
TETRAPHIDOPSIDA						
Tetraphidales						
Tetraphidaceae						
33.	Tetraphis pellucida Hedw.	.	.	.	+	на мертвій деревині в сосновому лісі
BRYOPSIDA						
Buxbaumiales						
Buxbaumiaceae						
34.	Buxbaumia aphylla Hedw.	.	.	.	+	на стінках окопів у сосновому лісі
Funariales						
Funariaceae						
35.	Entosthodon fascicularis (Hedw.) Müll.Hal.	.	.	+	.	Голосіївський ліс, 1923 (Зеров) (Ізотова, Партика, 1988).
36.	Funaria hygrometrica Hedw.	.	.	+	+	кошища в листяних і хвойних лісах
37.	Physcomitrella patens (Hedw.) Bruch et Schimp.	.	+	+	+	на ґрунті в лісах
38.	Physcomitrium pyriforme (Hedw.) Bruch et Schimp.	.	.	+	.	на ґрунті в старій автомобільній колії
Grimmiales						
Grimmiaceae						

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
39.	<i>Grimmia pulvinata</i> (Hedw.) Sm.	.	.	+	+	на бетонних укріпленнях водойм і дотах
40.	<i>Racomitrium canescens</i> (Hedw.) Brid.	.	.	.	+	на руїнах дота № 102
41.	<i>Schistidium apocarpum</i> (Hedw.) Bruch et Schimp.	.	+	+	+	на бетонних укріпленнях водойм, дотах, бетонній трубі
Dicranales						
Fissidentaceae						
42.	<i>Fissidens bryoides</i> Hedw.	.	.	+	.	(Покровский, 1892)
43.	<i>Fissidens taxifolius</i> Hedw.	.	.	+	.	на оголеному ґрунті
44.	<i>Fissidens viridulus</i> (Sw. ex anon.) Wahlenb.	.	.	+	.	на ґрунті в грабовому лісі
Ditrichaceae						
45.	<i>Ceratodon purpureus</i> (Hedw.) Brid.	+	+	+	+	на ґрунті (часто в сосновому лісі і нелісових псамофітних угрупованнях), на бетоні, інколи на окоренках дерев
46.	<i>Pleuroidium subulatum</i> (Hedw.) Rabenh.	.	.	+	.	на оголеному ґрунті коло стежки в дубово-грабовому лісі
Rhabdoweisiaceae						
47.	<i>Cynodontium strumiferum</i> (Hedw.) Lindb.	.	.	.	+	на стовбурі берези
Dicranaceae						
48.	<i>Dicranella heteromalla</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	+	.	на ґрунті
49.	<i>Dicranella varia</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	+	.	1934 (Зеров); (Ізотова, Партика, 1988)
50.	<i>Dicranum flagellare</i>	.	.	.	+	на деревах і мертвій

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	Hedw.					деревині
51.	Dicranum montanum Hedw.	.	+	+	+	на живих деревах і мертвій деревині
52.	Dicranum polysetum Sw. ex anon.	.	.	+	+	часто в соснових лісах південної частини парку; в Голосіївському лісі – 1919 (Вагнер) (Ізотова, Партика, 1988)
53.	Dicranum scoparium Hedw.	+	+	+	+	на ґрунті в соснових лісах; на стовбурах берези і сосни; на мертвій деревині
54.	Dicranum tauricum Sapjegin	.	.	+	+	на стовбурі берези; на мертвій деревині берези
55.	Dicranum viride (Sull. et Lesq.) Lindb.	.	.	+	+	на стовбурах листяних дерев; на мертвій деревині; на ґрунті біля дерева
Leucobryaceae						
56.	Leucobryum glaucum (Hedw.) Ångstr.	.	.	.	+	на окоренку берези
Pottiaceae						
Pottiaceae						
57.	Barbula unguiculata Hedw.	.	+	+	+	на ґрунті та бетонних конструкціях
58.	Bryoerythrophyllum recurvirostrum (Hedw.) P.C.Chen	.	.	.	+	на руїнах дота № 108
59.	Microbryum davallianum (Sm.) R.H.Zander	.	.	+	.	на ґрунті в старій автомобільній колії
60.	Pterygoneurum ovatum (Hedw.) Dixon	.	.	+	.	на ґрунті
61.	Syntrichia papillosa (Wils.) Jur.	.	.	+	.	в лісі на кленах

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
62.	<i>Syntrichia ruralis</i> (Hedw.) F.Weber et D.Mohr	.	.	.	+	на дотах
63.	<i>Tortula acaulon</i> (With.) R.H.Zander	.	.	+	.	1946 (Зеров); Голосіївський лісопарк (Ізотова, Партика, 1988) як <i>Phascum cuspidatum</i> Hedw.
64.	<i>Tortula modica</i> R.H.Zander	.	.	+	+	на бетонних конструкціях
65.	<i>Tortula muralis</i> Hedw.	.	.	+	+	на бетонних конструкціях
66.	<i>Tortula subulata</i> Hedw.	.	.	+	.	на ґрунті у вільховому лісі
67.	<i>Tortula truncata</i> (Hedw.) Mitt.	.	.	+	.	16.04.1923 (Зеров); (Ізотова, Партика, 1988)
68.	<i>Weissia brachycarpa</i> (Nees et Hornsch.) Jur.	.	.	+	.	(Покровський, 1892) як <i>Hymenostomum</i> <i>microstomum</i> Brown.
Splachnales						
Meeseiaceae						
69.	<i>Leptobryum pyriforme</i> (Hedw.) Wilson	.	.	.	+	на ґрунті у вологих листяних лісах
Orthotrichales						
Orthotrichaceae						
70.	<i>Orthotrichum affine</i> Schrad. ex Brid.	.	.	+	.	на стовбурі дуба
71.	<i>Orthotrichum anomalum</i> Hedw.	.	+	.	+	на бетонних конструкціях
72.	<i>Orthotrichum cupulatum</i> Hoffm. ex Brid.	.	.	.	+	руїни дота № 108
73.	<i>Orthotrichum diaphanum</i> Schrad. ex Brid.	.	+	+	+	на бетонних конструкціях; на поваленій вербі
74.	<i>Orthotrichum lyellii</i> Hook. et Taylor	.	.	+	.	на стовбурі клена
75.	<i>Orthotrichum</i>	.	+	+	+	на стовбурах кленів,

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	<i>obtusifolium</i> Brid.					верби, дотах
76.	<i>Orthotrichum pallens</i> Bruch ex Brid.	.	.	.	+	на стовбурі похилого ясена біля озера
77.	<i>Orthotrichum patens</i> Bruch ex Brid.	.	+	+	.	на стовбурах клена
78.	<i>Orthotrichum pumilum</i> Sw. ex anon.	+	+	+	+	на стовбурах листяних дерев; на дотах
79.	<i>Orthotrichum speciosum</i> Nees	+	+	+	+	на стовбурах листяних дерев
80.	<i>Ulota crispa</i> (Hedw.) Brid.	.	.	+	+	на стовбурах листяних дерев
Bryales						
Bryaceae						
81.	<i>Bryum argenteum</i> Hedw.	.	+	+	+	на ґрунті на бетонних конструкціях
82.	<i>Bryum caespiticium</i> Hedw.	+	+	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах; на кришці каналізаційного люка; на доті № 104
83.	<i>Bryum capillare</i> Hedw.	.	.	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах
84.	<i>Bryum intermedium</i> (Brid.) Blandow	.	.	+	.	на ґрунті
85.	<i>Bryum klinggraeffii</i> Schimp.	.	.	+	+	на вологому ґрунті
86.	<i>Bryum moravicum</i> Podp.	+	+	+	+	на стовбурах дерев і дотах
87.	<i>Bryum pseudotriquetrum</i> (Hedw.) P.Gaertn., B.Mey. et Scherb.	.	.	.	+	в мокрих місцях біля озера
88.	<i>Bryum rubens</i> Mitt.	.	.	.	+	в лісі на порушеному ґрунті
89.	<i>Bryum subapiculatum</i> Hampe	.	.	.	+	на порушеному ґрунті

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
90.	<i>Rhodobryum roseum</i> (Hedw.) Limpr.	.	.	.	+	на ґрунті в сосновому лісі
Mielichhoferiaceae						
91.	<i>Pohlia annotina</i> (Hedw.) Lindb.	.	.	+	.	на відслоненні ґрунту на узбіччі стежки
92.	<i>Pohlia cruda</i> (Hedw.) Lindb.	.	.	+	.	(Покровский, 1892) як <i>Webera cruda</i> Schimp.
93.	<i>Pohlia melanodon</i> (Brid.) J.Shaw	.	+	.	.	на ґрунті по краях дороги в лісі
94.	<i>Pohlia nutans</i> (Hedw.) Lindb.	.	+	+	+	на ґрунті; на стовбурі берези; на мертвій деревині
95.	<i>Pohlia wahlenbergii</i> (F.Weber et D.Mohr) A.L.Andrews	.	.	+	.	на ґрунті в грабово-дубовому лісі
Mniaceae						
96.	<i>Mnium marginatum</i> (Dicks.) P.Beauv.	.	.	+	.	на ґрунті в листяному лісі
97.	<i>Mnium stellare</i> Reichard ex Hedw.	.	.	+	.	на ґрунті в тінистих місцях, 16.08.1919 (Вагнер); 1925 (Зеров) (Ізотова, Партика, 1988)
Cinclidiaceae						
98.	<i>Rhizomnium punctatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	.	.	+	.	на ґрунті в лісі на схилах
Plagiomniaceae						
99.	<i>Plagiomnium affine</i> (Blandow ex Funck) T.J.Kop.	.	.	.	+	на ґрунті в лісі
100.	<i>Plagiomnium cuspidatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	+	+	+	+	на ґрунті і деревах
101.	<i>Plagiomnium medium</i> (Bruch et Schimp.) T.J.Kop.	.	.	+	.	на ґрунті у вільховому лісі

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
102.	<i>Plagiomnium rostratum</i> (Schrad.) T.J.Kop.	.	.	+	.	на ґрунті у в'язовому лісі на схилі яру
103.	<i>Plagiomnium undulatum</i> (Hedw.) T.J.Kop.	+	.	+	.	на ґрунті в листяних лісах
Aulacomniaceae						
104.	<i>Aulacomnium androgynum</i> (Hedw.) Schwägr.	.	.	.	+	на трухлявій деревині
105.	<i>Aulacomnium palustre</i> (Hedw.) Schwägr.	.	.	.	+	на краю озерця
Hypnales						
Climaciaceae						
106.	<i>Climacium dendroides</i> (Hedw.) F.Weber et D.Mohr	.	.	+	+	в південній частині парку на краю озерця; в Голосіївському лісі 1919 (Вагнер); Голосіївський лісопарк (Ізотова, Партика, 1988)
Amblystegiaceae						
107.	<i>Amblystegium serpens</i> (Hedw.) Schimp.					
	var. <i>serpens</i>	+	+	+	+	на листяних деревах; на дотах в лісі
	var. <i>juratzkanum</i> (Schimp.) Rau et Herv. (<i>Amblystegium juratzkanum</i> Schimp.)	.	.	+	.	на ґрунті
108.	<i>Amblystegium subtile</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	+	+	на листяних деревах
109.	<i>Cratoneuron filicinum</i> (Hedw.) Spruce	.	.	+	.	вільховий ліс на ґрунті
110.	<i>Drepanocladus aduncus</i> (Hedw.) Warnst.	.	.	+	+	на болотах
111.	<i>Hygroamblystegium</i>	+	.	+	+	на мокрому ґрунті у

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
	varium (Hedw.) Mönk.					вільховому лісі; на стовбурах дерев
112.	Leptodictyum riparium (Hedw.) Warnst.	.	.	+	+	на мертвій деревині на вільховому болоті; на кришці каналізаційного люка; на осоковому болоті
113.	Sanionia uncinata (Hedw.) Loeske	+	.	+	.	на стовбурі берези
Calliergonaceae						
114.	Calliergon cordifolium (Hedw.) Kindb.	.	.	.	+	біля озера в зниженні з вільхою
Leskeaceae						
115.	Leskea polycarpa Hedw.	+	+	+	+	на стовбурах листяних дерев; на дотах
116.	Pseudoleskeella nervosa (Brid.) Nyholm	+	+	+	+	на стовбурах листяних дерев
Thuidiaceae						
117.	Abietinella abietina (Hedw.) M.Fleisch	.	+	.	+	в південній частині парку на піщаному ґрунті; в ур. Бичок на бетонній трубі
118.	Thuidium assimile (Mitt.) A.Jaeger	.	.	+	.	(Ізотова, Партика, 1988) як <i>Thuidium philibertii</i> Limpr.
119.	Thuidium delicatulum (Hedw.) Schimp.	.	.	.	+	на доті № 106
Brachytheciaceae						
120.	Brachythecium velutinum (Hedw.) Ignatov et Huttunen	+	+	+	+	на стовбурах; на мертвій деревині; на ґрунті; на дотах
121.	Brachythecium albicans (Hedw.) Schimp.	.	.	.	+	на ґрунті в сосновому лісі; на доті № 105
122.	Brachythecium campestre (Müll.Hal.) Schimp.	.	.	.	+	на ґрунті в сосновому лісі

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
123.	<i>Brachythecium mildeanum</i> (Schimp.) Schimp.	+	+	.	.	на ґрунті на луках
124.	<i>Brachythecium rivulare</i> Schimp.	.	.	+	.	на мертвій деревині у воді на днищі балки; на поливному газоні
125.	<i>Brachythecium rutabulum</i> (Hedw.) Schimp.	+	+	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах; на мертвій деревині; на стовбурах дерев
126.	<i>Brachythecium salebrosum</i> (Hoffm. ex F.Weber et D.Mohr) Schimp.	+	+	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах; на мертвій деревині; на стовбурах дерев
127.	<i>Eurhynchiastrum pulchellum</i> (Hedw.) Ignatov et Huttunen	.	.	+	+	на ґрунті в лісах; на доті №103
128.	<i>Homalothecium sericeum</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	.	+	на доті №102
129.	<i>Oxyrrhynchium hians</i> (Hedw.) Loeske	+	+	+	.	на ґрунті в листяних лісах та на луках
130.	<i>Rhynchostegium murale</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	.	+	на доті № 107
131.	<i>Sciuro-hypnum curtum</i> (Lindb.) Ignatov	+	+	+	+	на ґрунті в листяних і соснових лісах; на коренях берези; на мертвому стовбурі сосни
132.	<i>Sciuro-hypnum populeum</i> (Hedw.) Ignatov et Huttunen	+	.	.	+	на стовбурах листяних дерев
133.	<i>Sciuro-hypnum reflexum</i> (Starke) Ignatov et Huttunen	+	+	+	.	на деревах дуба і ґрунті біля них
Нупнасеае						

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
134.	<i>Callicladium haldanianum</i> (Grev.) H.A.Crum	.	+	+	+	на стовбурах дерев і мертвій деревині
135.	<i>Calliergonella cuspidata</i> (Hedw.) Loeske	.	.	+	.	на ґрунті на березі ставу; на ґрунті на поливному газоні; на мертвій деревині у воді
136.	<i>Campylophyllum calcareum</i> (Crundw. et Nyholm) Hedenäs	.	.	+	+	на дотах
137.	<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.	+	+	+	+	на стовбурах дерев; на дотах
138.	<i>Hypnum pallescens</i> (Hedw.) P.Beauv.	+	+	+	+	на стовбурах дерев
139.	<i>Ptilium crista-castrensis</i> (Hedw.) De Not.	.	.	.	+	на ґрунті в сосновому лісі
140.	<i>Pylaisia polyantha</i> (Hedw.) Schimp.	+	+	+	+	на стовбурах листяних дерев; на дотах
Hylocomiaceae						
141.	<i>Hylocomium splendens</i> (Hedw.) Schimp.	.	.	.	+	на ґрунті в соснових лісах
142.	<i>Pleurozium schreberi</i> (Willd. ex Brid.) Mitt.	.	.	.	+	часто на ґрунті в соснових лісах
Plagiotheciaceae						
143.	<i>Herzogiella seligeri</i> (Brid.) Z.Iwats.	.	.	.	+	на стовбурах дерев
144.	<i>Plagiothecium cavifolium</i> (Brid.) Z.Iwats.	.	.	+	+	на ґрунті, на окоренках дерев у листяних лісах
145.	<i>Plagiothecium curvifolium</i> Schlieph. ex Limpr.	.	.	.	+	на стінках ями в сосновому лісі
146.	<i>Plagiothecium denticulatum</i> (Hedw.) Schimp.	.	+	+	.	на ґрунті і в нижній частині стовбурів дерев

Номер	Таксон	Ділянка				Примітка
		Т	Б	Г	П	
147.	<i>Plagiothecium laetum</i> Schimp.	+	+	+	+	на стовбурах дубів
148.	<i>Plagiothecium succulentum</i> (Wilson) Lindb.	.	.	.	+	на мертвій деревині у вільховому лісі
Pyloisadelphaceae						
149.	<i>Platygyrium repens</i> (Brid.) Schimp.	+	+	+	+	на стовбурах та окоренках листяних дерев
Leucodontaceae						
150.	<i>Leucodon sciuroides</i> (Hedw.) Schwägr.	.	+	+	+	на стовбурах листяних дерев
Neckeraceae						
151.	<i>Homalia trichomanoides</i> (Hedw.) Schimp.	+	.	+	+	на стовбурах дерев
Lembophyllaceae						
152.	<i>Isothecium alopecuroides</i> (Lam. ex Dubois) Isov.	.	+	+	.	на стовбурах дерев
Anomodontaceae						
153.	<i>Anomodon attenuatus</i> (Hedw.) Huebener	.	+	+	+	на листяних деревах і мертвій деревині
154.	<i>Anomodon longifolius</i> (Schleich. ex Brid.) Hartm.	.	+	+	+	на листяних деревах; на мертвій деревині; на доті № 106
155.	<i>Anomodon viticulosus</i> (Hedw.) Hook. et Taylor	.	.	+	+	на листяних деревах; на мертвій деревині; на доті № 106

З урахуванням відомостей з наукової літератури, оригінальних і гербарних (*KW-B*) даних для Голосіївського національного природного парку встановлено 155 видів мохоподібних із 87 родів, 48 родин, 19 порядків, 6 класів двох відділів – печіночників і мохів (таблиця). В ур. Теремки зареєстровано 31 вид, в ур. Бичок – 42 види, в Голосіївському лісі – 108 видів, а в південній частині парку – 110 видів.

Таблиця 8. Таксономічний склад бріофлори НПП "Голосіївський"

Таксон	Кількість		
	родин	родів	видів
MARCHANTIOPHYTA	14	16	18
MARCHANTIOPSIDA	5	6	7
Blasiales	1	1	1
Marchantiales	4	5	6
JUNGERMANNIOPSIDA	9	10	11
Pelliales	1	1	1
Metzgeriales	1	1	1
Porellales	3	3	3
Ptilidiales	1	1	1
Jungermanniales	3	4	5
BRYOPHYTA	34	71	137
SPHAGNOPSIDA	1	1	6
Sphagnales	1	1	6
POLYTRICHOPSIDA	1	3	8
Polytrichales	1	3	8
TETRAPHIDOPSIDA	1	1	1
Tetraphidales	1	1	1
BRYOPSIDA	31	66	122
Buxbaumiales	1	1	1
Funariales	1	4	4
Grimmiales	1	3	3
Dicranales	5	7	15
Pottiales	1	7	12
Splachnales	1	1	1
Orthotrichales	1	2	11
Bryales	6	7	25
Hypnales	14	34	50
Загалом:	48	87	155

Печіночники (*Marchantiophyta*) репрезентовані в парку 14 родинами, 16 родами і 18 видами. На сьогодні тільки 33% видів печіночників лісопаркової зони міста Києва (Вірченко, 2006) знайдено в

Голосіївському НПП; тому склад родин гепатикофлори парку ще може бути поповненим. На даний час можна зазначити, що дещо більшою кількістю таксонів тут представлені *Ricciaceae* і *Lophocoleaceae* (по 3 види). Решта 12 родин печіночників *Blasiaceae*, *Marchantiaceae*, *Aytoniaceae*, *Conocephalaceae*, *Pelliaceae*, *Metzgeriaceae*, *Porellaceae*, *Radulaceae*, *Frullaniaceae*, *Ptilidiaceae*, *Cephaloziellaceae*, *Scapaniaceae*, виявлених на території національного парку, мають у своєму складі лише по одному виду.

Мохи (*Bryophyta*) парку представлені 34 родинами, 71 родом та 137 видами. Рівень видового багатства вище середнього показника зареєстровано в 12 родин (табл. 9). Вони об'єднують 99 видів, що складає понад 72% флори мохів парку. Решта 22 родини представлена 1–4 видами.

Таблиця 9. Спектр провідних родин мохів Голосіївського НПП

№	Родина	Кількість родів	Кількість видів	Частка від загальної кількості видів, %
1	Brachytheciaceae	7	14	10,21
2	Pottiaceae	7	12	8,75
3	Orthotrichaceae	2	11	8,02
4	Bryaceae	2	10	7,29
5	Polytrichaceae	3	8	5,83
6	Dicranaceae	2	8	5,83
7	Amblystegiaceae	6	7	5,10
8	Hypnaceae	6	7	5,10
9	Sphagnaceae	1	6	4,37
10	Plagiotheciaceae	2	6	4,37
11	Mielichhoferiaceae	1	5	3,64
12	Plagiomniaceae	1	5	3,64
	Загалом:	40	99	72,26%

Спектр провідних родин мохів Голосіївського НПП має свої особливості. Зокрема, видове багатство в ньому *Brachytheciaceae*, *Orthotrichaceae*, *Polytrichaceae*, *Dicranaceae*, *Hypnaceae* свідчить про високу залісненість цієї території. Через її низьку заболоченість нижчі позиції тут займають *Amblystegiaceae* і *Sphagnaceae*, що властиві

перезволоженим біотопам Полісся та Карпат. Натомість, вищі місця в спектрі посідають *Pottiaceae* та *Bryaceae*, представники яких характерні для глинистих відслонень, рудеральних місцезростань та штучних кам'янистих субстратів. Багатими за кількістю видів родами мохів на дослідженій території виявилися *Orthotrichum* (10) і *Bryum* (9 видів), а також *Sphagnum*, *Dicranum* і *Brachythecium* (по 6 видів), далі йдуть *Tortula*, *Pohlia*, *Plagiomnium* і *Plagiothecium* (по 5 видів). Все це вказує на те, що флора мохів Голосіївського НПП сформована переважно видами широколистих та хвойних лісів.

Бріофлора парку багата на епіфітні види. За даними Л.В. Димитрової (2009), з нашим уточненням, у селітебній зоні м. Києва зареєстровано всього 25 видів мохів-епіфітів. У межах НПП "Голосіївський" нами виявлено 49 видів епіфітів. Це пояснюється сильнішим затіненням дерев, пересіченим рельєфом, наявністю водойм і водотоків, що забезпечує підвищену вологість повітря, необхідну для існування стовбурових мохів. У парку були відмічені епіфіти, що властиві мало порушеним широколистим лісам і які переважно відсутні в селітебній зоні Києва. Це печиночники *Metzgeria furcata*, *Frullania dilatata*, *Porella platyphylla*, *Radula complanata* та мохи *Leucodon sciuroides*, *Homalia trichomanoides*, *Anomodon attenuatus*, *A. viticulosus*, *A. longifolius*, *Isothecium alopecuroides*, *Orthotrichum* spp. Причому, ряд з цих видів не тільки росли окремими дернинками на стовбурах дерев, але й утворювали епіфітні мохові обростання.

Порівняно із селітебною зоною Києва, в Голосіївському НПП значно більше поширені піски і соснові ліси на них. Це біотопи таких хвойнолісових видів, як *Pleurozium schreberi*, *Dicranum polysetum*, *D. scoparium*, *Polytrichum* spp., *Hylocomium splendens* і *Ptilium crista-castrensis*.

У південній частині парку в ацидофільному дубово-орляково-конвалієвому лісі був виявлений цікавий осередок бореальних видів – обводнене блюдцеподібне зниження зі сфагнами (50,29764° пн. шир., 30.54378° сх. д.). Крім болотних брієвих мохів *Aulacomnium palustre* і *Drepanocladus aduncus*, тут виявлено низку торфових мохів, а саме *Sphagnum palustre*, *S. squarrosum*, *S. fimbriatum*, *S. fallax*, *S. subsecundum* і *S. platyphyllum* (Вірченко, Прядко, 2013).

З часів Другої світової війни в південній частині парку збереглися доти Київського укріпленого району, які стали своєрідним оселищем для мохів. Загалом на дотах встановлено 37 видів епілітних, епіфітних та епігейних мохоподібних. До епілітів (петрофітів) ми зараховуємо *Schistidium apocarpum*, *Grimmia pulvinata*, *Orthotrichum anomalum*, *O.*

cupulatum, *Bryoerythrophyllum recurvirostrum*, *Racomitrium canescens*, *Rhynchostegium murale*, *Tortula muralis* (Вірченко, Година, 2013).

У НПП "Голосіївський" за весь період біологічних досліджень нами й іншими дослідниками виявлено низку рідкісних видів. Насамперед це *Dicranum viride*, занесений до Додатку I Бернської конвенції і "Червоної книги мохоподібних Європи" (Red Data Book..., 1995). В парку трапляються таксони, які пропонується охороняти на території Київської області: *Vuxbaumia aphylla*, *Fissidens viridulus* (*F. marginatulus*), *Lophozia excisa* (Бойко, 2010) і *Cynodontium strumiferum* (Коніщук та ін., 2012). Крім того, тут росте чимало інших регіонально рідкісних видів, дев'ять з яких виявилися новими для лісопаркової зони м. Києва (*Racomitrium canescens*, *Syntrichia papillosa*, *Orthotrichum cupulatum*, *O. lyellii*, *O. pallens*, *Pohlia annotina*, *Aulacomnium androgynum*, *Cratoneuron filicinum*, *Sciuro-hypnum reflexum*).

Види, занесені до Додатку I Бернської конвенції та "Червоної книги мохоподібних Європи" (Red Data Book..., 1995)

Dicranum viride (Sull. et Lesq.) Lindb. У межах НПП "Голосіївський" вид знайдено біля оз. Дідорівка в Голосіївському лісі та заказнику "Лісники" (листяні ліси в долині р. Віта).

Інші рідкісні види

Aulacomnium androgynum (Hedw.) Schwägr. Заказник "Лісники", кв. 29, сосновий ліс різнотравний, на трухлявій деревині, 16.05.2006 (Вірченко).

Cratoneuron filicinum (Hedw.) Spruce. Голосіївський ліс, вільховий ліс, на ґрунті, 50,38250° пн. шир. / 30,52250° сх. довг., 30.07.2009 (Онищенко)

Cynodontium strumiferum (Hedw.) Lindb. (*Cynodontium polycarpon* var. *strumiferum* (Hedw.) Schimp.). Конча-Заспівське л-во, заказник "Лісники", кв. 29, зниження в сосновому лісі, на березах, 16.05.2006 (Вірченко).

Fissidens viridulus (Sw. ex anon.) Wahlenb. (*Fissidens marginatulus* Meln.). Схили коло Китаєва, 30.08.1925 (зібр. Д.К.Зеров, визн. В.М.Мельничук як *Fissidens marginatulus* Meln.); Голосіївський ліс, грабовий ліс волосистоосоковий, на ґрунті, 50,38483° пн. шир. / 30,52444° сх. д., 18.04.2009 (Онищенко).

Orthotrichum lyellii Hook. et Taylor. Голосіївський парк ім. Рильського, на стовбурі клена, 03.10.2010 (Вірченко).

Pohlia annotina (Hedw.) Lindb. Голосіївський ліс біля виставкового центру, узбіччя стежки вздовж насадження бука, на відслоненні ґрунту, 22.03.2014 (Вірченко).

Riccocarpos natans (L.) Corda. Вид вважали зниклим в околицях Києва (Вірченко, 2006). Знайдений в ефемерних водоймах заказника "Лісники", кв. 2, 50,31295° пн. шир. / 30,5362° сх. д., 06.06.2014 (Онищенко); кв. 11, червень 2014 р. (Онищенко).

Sciuro-hypnum reflexum (Starke) Ignatov et Huttunen. Голосіївський парк біля музею Рильського, грабовий ліс, на окоренку дуба, 15.05.2011 (Вірченко); ур. Теремки, дубовий ліс, на старому пні і на ґрунті біля нього, 50,36166° пн. шир. / 30,46038° сх. д. (Онищенко); ур. Теремки, дубовий ліс, 50,35922° пн. шир. / 30,44545° сх. д., 11.08.2009 (Онищенко); ур. Бичок, дубово-сосновий ліс, на дубі, 31.10.2010 (Вірченко).

Syntrichia papillosa (Wils.) Jur. Голосіївський парк ім. Рильського, в лісі на кленах, 29.10.2010 (Вірченко).

Флористично цінні ділянки поблизу території парку

До Голосіївського НПП доцільно приєднати природні ділянки, що знаходяться біля його території і на яких наявні види з Червоної книги України та інші соцологічно цінні види.

На необхідності охорони лук, боліт і лісів, що прилягають до заказника "Лісники" з південно-західного боку, давно звертають увагу. Загальна площа цієї території бл. 320 га. Тут досі не створено території природно-заповідного фонду. Землі виділені під забудову, розпочаті меліоративні і будівельні роботи, в ході яких порушено 24 га земель. Виділення землі здійснювалося з порушенням процедури, тому ще залишається реальна можливість відмінити це рішення. Нижче охарактеризовано три ділянки цієї території, на яких виявлені рідкісні види рослин.

Одна із них знаходиться на захід від південної частини парку, межуючи з кварталами 36 і 39 на сході, залізницею на півдні і витягнутою в меридіональному напрямі водоймою на заході (50,2624° – 50,2657° пн. шир. і 30,5708° – 30,5727° сх. д.). Площа – 2,4 га. Тут знаходиться болото, на якому домінують *Phragmites australis* і *Carex vesicaria*, на периферії болота – *Carex nigra* і *Carex panicea*. Виявлені популяції *Epipactis palustris*

(L.) Crantz, *Parnassia palustris* L. (обидва види не відомі на території парку), *Angelica palustris*. Чисельність *Epipactis palustris* становить кілька десятків екземплярів.

Інша ділянка також прилягає до південної частини парку. Вона знаходиться на південний захід від оз. Шапарня, на південь від західної частини кв. 28 і північно-східної частини кв. 23 (50,2684° – 50,2767° пн. шир. і 30,5671° – 30,5727° сх. д.). Площа – бл. 30 га. Переважає листяний ліс. Значну частину площі займає світлий дубовий ліс, у якому є *Iris hungarica* Waldst. & Kit. (вид не відомий та чотирьох ділянках парку, які характеризуються у цій книзі) і *Thalictrum aquilegifolium* (не відомий в південній частині парку). На сухій луці тут виявлено *Helianthemum ovatum* (Viv.) Dunal (не відомий в парку). Далі на південь (на північ від залізниці) знаходиться кілька десятків гектарів трав'яних боліт і лук, на яких поблизу східної межі кв. 23 виявлено *Dactylorhiza incarnata*.

Третя ділянка площею бл. 5 га знаходиться на південний захід від кв. 23 (50,2733° пн. ш., 30,5448° сх. д.). Найвищі елементи рельєфу займають сухі луки. При переважанні *Agrostis vinealis* значну домішку утворюють *Phleum phleoides*, *Poa angustifolia*. Серед різнотрав'я – *Centaurea jacea*, *Galium verum*, *Securigera varia*, *Filipendula vulgaris*. Є *Linum tenuifolium* L. (не відомий на території парку). Нижчі ділянки займають дрібноосокові луки з переважанням *Carex nigra* та *Carex panicea*. Тут знаходиться популяція *Ophioglossum vulgatum* (на території парку є лише один локалітет).

Бажаним є також включення території на північ і північний схід від кв. 2, на північний схід від кв. 8, на північ від кв. 13. Межа парку тут проходить не по краю лісу, а на відстані 50-300 м від неї. Периферійна частина лісу площею бл. 50 га (переважно це вільхові ліси, як заболочені, так і не заболочені) не входить до природно-заповідного фонду і зі значною ймовірністю буде забудована в найближчі роки. Далі на північний схід знаходиться смуга перелогів завширшки бл. 100 м, за якими знову є ліс, озеро, а також р. Віта, яка прилягає до кв. 3, 15, 9, 14. Вказана територія глибоко вклинюється в територію НПП і прилягає до його заповідної зони.

Список літератури

1. Арап Р.Я. *Trapa natans* L. s.l. у приграничній частині України, Росії та Білорусі // Фіторизноманіття прикордонних територій України, Росії та Білорусі у постчорнобильський період: зб. статей за матеріалами міжнар. конф., 17-18 груд. 2010 р., Чернігів, Україна. – К.: Фітосоціоцентр, 2010. – С. 22–27.
2. Багацька Т.С. Нові місцезнаходження заносних рослин *Artemisia argentata* і *Heracleum sosnovski* на берегах Київських водойм // Укр. ботан. журн. – 2008. – 65, № 4. – С. 535-543.
3. Бойко М.Ф. Чекліст мохоподібних України. – Херсон: Айлант, 2008. – 232 с.
4. Бойко М.Ф. Червоний список мохоподібних України. – Херсон: Айлант, 2010. – 94 с.
5. Боровичев Е.А., Ныпорко С.А. Три таксона из семейства Auctoniaceae (Marchantiophyta), новые для флоры печеночников Украины // Укр. ботан. журн. – 2014. – Т. 71, № 1. – С. 66–70.
6. Бортняк М.М. Матеріали до флори Київської області // Укр. ботан. журн. – 1975. – 32, № 4. – С. 356–361.
7. Бурда Р.І. Небезпека рослинних інвазій у Голосіївському лісі та заходи щодо їх запобігання // Екологія Голосіївського лісу. – К.: Фенікс, 2007. – С. 336.
8. Вакаренко Л.П., Прядко О.І. Адвентивні види дерев і чагарників в Національному природному парку "Голосіївський" // Флорологія та фітосозологія: зб. праць всеукраїнської наукової конференції "Теоретичні та практичні аспекти флорології та фітосозології", присвяченої 90-річчю з дня заснування Ботанічного музею. – Т. 2. – Київ: Фітон, 2011. – С. 156–160.
9. Вірченко В.М. Про мохоподібні м. Києва і його околиць // Укр. ботан. журн. – 1990. – Т. 47, № 2. – С. 24–27.
10. Вірченко В.М. Мохоподібні лісопаркової зони міста Києва. – Київ: Знання України, 2006. – 32 с.
11. Вірченко В.М. Мохоподібні околиць Києва, занесені до Червоної книги України // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин. Мат-ли міжнар. конф. (11-15 жовтня 2010 р., м. Київ). – Київ, 2010. – С. 223–225.
12. Вірченко В.М. Матеріали до бріофлори НПП "Голосіївський" // Проблеми відтворення охорони біорізноманіття України. Мат-ли всеукр. наук.-практ. конф. (21-22 квітня, 2011 р., м. Полтава). – Полтава: Астроя, 2011. – С. 86–88.

13. Вірченко В.М., Година О.О. Доти НПП "Голосіївський" (м. Київ) як оселище для мохів // Рослини та урбанізація: Мат-ли третьої міжнар. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 19-20 берез. 2013). – Днепропетровск, 2013. – С. 23–25.

14. Вірченко В.М., Прядко О.І. Осередок сфагнових мохів у м. Києві (НПП "Голосіївський") // Екологія водно-болотних угідь і торфовищ (збірник наукових статей): мат-ли Міжнародної конференції (Київ, 01.02.2013 р.). – Київ: ДІА, 2013. – С. 28–30.

15. Вірченко В.М., Прядко О.І. Особливості бріофлори Національного природного парку "Голосіївський" (м. Київ) // Регіональні аспекти флористичних і фауністичних досліджень: мат-ли Першої міжнар. наук.-практ. конф. (10-12 квіт. 2014 р., м. Хотин) – Чернівці, 2014. – С. 32–35.

16. Дендросозологічний каталог природно-заповідного фонду Лісостепу України / С.Ю. Попович, Н.П. Степаненко, П.М. Устименко, Я.М. Дясенко, О.М. Корінко / під ред. С.Ю. Поповича. – К.: Аграр Медіа Груп, 2011. – 800 с.

17. Димитрова Л.В. Епіфітні мохоподібні селітебної зони міста Києва // Чорноморськ. бот. ж. – 2009. – Т. 5, № 1. – С. 101–107.

18. Дідух Я., Андрієнко Т., Серебряков В., Вольвач Ф., Філенко А., Лопарьов С., Чумак К. Заказник "Лісники" та його проблеми // Ойкумена. – 1994, № 1-2. – С. 116–127.

19. Дідух Я.П., Чумак К.В. Геоботанічна характеристика заказника "Лісники" (м. Київ) // Укр. ботан. журн. – 1992. – 49, № 6. – С. 22-27.

20. Дубина Д.В., Царенко М.П. Якубенко Б.Є. Фіторізноманіття водойм Дідорівського урочища (Голосіївський р-н. м. Києва) // Наук. вісник НАУ. – 2002. Вип. 53. – С. 257–264.

21. Дубина Д.В., Царенко М.П. Якубенко Б.Є. Фіторізноманіття водойм урочища "Китаєво" (Голосіївський р-н. м. Києва) // Наук. вісник НАУ. – 2005. Вип. 53. – С. 24–30.

22. Дубровський Ю.В., Дубровська Л.Д., Зуб Л.М. Розведення цибулі ведмежої на вологих грабово-кленових фаціях Голосіївського лісу // Екологія Голосіївського лісу. – К.: Фенікс, 2007. – С. 101-105.

23. Зеров Д.К. Флора печіночних і сфагнових мохів України. – К.: Наук. думка, 1964. – 356 с.

24. Зуб Л.М., Дубровський Ю.В., Савицький О.Л. Особливості екологічного стану каскадів руслових ставків Голосіївського лісу // Екологія Голосіївського лісу. – К.: Фенікс, 2007. – С. 302–308.

25. Зуб Л.М., Савицький О.Л. Угрупування вищих водних рослин в умовах урболандшафту (на прикладі водойм м. Києва) // Укр. фітоцен. зб. – К., 1998. – Сер. А, № 1(9). – С. 35–59.

26. Ізотова Н.В., Партика Л.Я. Мохоподібні парків м. Києва // Укр. ботан. журн. – 1988. – Т. 45, № 6. – С. 42–46.

27. Клименко Ю.О. Оцінка стану паркових насаджень та розробка шляхів їх оптимізації (на прикладі Голосіївського парку ім. М.Т. Рильського у Києві // Вісник Полтавської державної аграрної академії. – 2001. – №2. – С. 39–44.

28. Коніщук В.В., Мосякін С.Л., Царенко П.М., Кондратюк С.Я., Борисова О.В., Вірченко В.М., Придюк М.П., Фіцайло Т.В., Гаврись Г.Г., Титар В.М., Шупова Т.В. Червона книга Київської області // Агроекологічний журнал. – 2012. – № 3. – С. 46–58.

29. Лушпа В.І. Водяний латук (*Pistia stratiotes* L.) у Голосіївському ставку м. Києва В. І. Лушпа // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2009. – Вип. 134, ч. 1. – С. 147–152.

30. Любченко В.М. Весенние эфемероиды широколиственных лесов в лесопарках Киева // Охрана, изучение и обогащение растительного мира. – Киев, 1986. – Вып. 14 – С. 32–35.

31. Любченко В.М., Вірченко В.М. Стан і тенденції зміни рослинності та флори Голосіївського лісу // Екологія Голосіївського лісу. – К.: Фенікс, 2007. – С. 34–41.

32. Любченко В.М., Падун І.М. Сучасний стан рослинності Голосіївського лісопарку // Укр. ботан. журн. – 1985. – 42, № 1. – С. 65–70.

33. Мосякін С.Л. Нові відомості про поширення адвентивних видів рослин Роасаеа в м. Києві // Укр. ботан. журн. – 1992. – 48, № 3. – С. 45–48.

34. Мосякін С.Л. Територіальні закономірності експансії адвентивних рослин в урбанізованому середовищі (на прикладі м.Києва) // Укр. ботан. журн. – 1996. – 53, № 5. – С. 536–545.

35. Мосякін С.Л. Родини і порядки квіткових рослин флори України: прагматична класифікація та положення у філогенетичній системі // Укр. ботан. журн. – 2013. – 70, № 3. – С. 289–307.

36. Мосякін С.Л., Тищенко О.В. Прагматична філогенетична класифікація спорових судинних рослин флори України // Укр. ботан. журн. – 2010. – 67, № 6. – С. 802–817

37. Мосякін С.Л., Яворська О.Г. Нові знахідки адвентивних рослин у флорі Київської міської агломерації // Укр. ботан. журн. – 2001, – 58, № 4. – С. 493–498.

38. Оляницька Л.Г., Багацька Т.С. Сучасні фітокомплекси і угруповання рослин водойм м.Києва // Екологічний стан водойм м.Києва. – К.: Фітосоціоцентр, 2005, – С. 49–55.

39. Онищенко В.А. Голосіївський регіональний ландшафтний парк // Дніпровський екологічний коридор. – К.: Чорноморська програма Ветландс інтернешнл, 2008. – С. 191–195.
40. Онищенко В.А. Види з Червоної книги України в ур. Теремки (НПП "Голосіївський", м. Київ) // Мат-ли Міжнародної наукової конференції "Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин". – Київ, 2010. – С. 288–289.
41. Онищенко В.А. Рослинність ур. Теремки (НПП "Голосіївський", м. Київ) // Біологічні системи: Тернопіль, 2011. – Т. 3, вип. 1. – С. 56–74.
42. Онищенко В.А. Лісова рослинність ур. Голосіївський ліс (м. Київ) // Біологічні системи. – 2013 а. – 5, вип. 1. – С. 93–115.
43. Онищенко В.А. Рослинність ур. Бичок (НПП "Голосіївський", м. Київ) // Біологічні системи. – 2013 б. – 5, вип. 3. – С. 395–402.
44. Онищенко В.А. Соснові ліси надзапlavної тераси Дніпра в Голосіївському НПП // Біологічні системи. У друці.
45. Онищенко В.А., Прядко О.І., Арап Р.Я. НПП "Голосіївський" // Фіторізноманіття заповідників і національних природних парків України. Ч. 2. Національні природні парки / Колектив авторів під ред. В.А. Онищенка і Т.Л. Андрієнко. – Київ: Фітосоціоцентр, 2012. – С. 139–151.
46. Парнікоза І. Ю. Про стан популяцій рідкісних рослин деяких зелених масивів Києва // 36. тез наук-практ. конференції студентів природничих факультетів вищих навчальних закладів "Україна на межі тисячоліть. Погляд у майбутнє", Київ, 2001. – С. 125–128.
47. Парнікоза І.Ю. Знахідка *Epipactis purpurata* Schith на території Голосіївського лісу у м. Києві // Біологія від молекул до біосфери. Матеріали VI міжнародної конференції молодих науковців. – Харків, 2011. – С. 432–433.
48. Парнікоза І.Ю., Гречишкіна Ю.В. Списки природної флори судинних рослин Голосіївського лісу та РЛП "Лиса гора" // Наукові доповіді НУБіП. – 2010 – 4, № 20 (http://www.nbu.gov.ua/e-journals/nd/2010_4/10piigkc.pdf).
49. Парнікоза І.Ю., Шевченко М.С. Сучасний стан популяцій деяких рідкісних рослин Голосіївського лісу // Екологія Голосіївського лісу. – К. : Фенікс, 2007. – С. 61–73.
50. Покровский А. Матеріали для флоры мхов окрестностей Киева // Универ. изв. – 1892. – № 7. – С. 45–60.
51. Прядко О., Андрієвська О., Берест З., Арап Р. Озеро Шапарня – важлива складова водно-болотних комплексів НПП "Голосіївський" // Екологія водно-болотних угідь і торфовищ (збірник наукових статей). Матеріали III міжнародного науково-практичного круглого столу "Екологія

водно-болотних угідь і торфовищ", м. Київ, 03.02.2014 р. – Київ: ТОВ "НТВ "Інтерсервіс", 2014 а. – С. 195–198.

52. Прядко Е.И., Арап Р.Я. Растительность и редкие сообщества национального природного парка "Голосеевский" (г. Киев) // Растительность Восточной Европы: классификация, экология и охрана. Материалы Международной научной конференции (Россия, г. Брянск, 19-21 октября 2009 г.). – Брянськ, 2009. – С. 182–186.

53. Прядко Е.И., Арап Р.Я. Особенности формирования водной и прибрежно-водной растительности на территории НПП "Голосеевский" // Мат-лы Международной конференции по водным макрофитам "Гидрботаника". – Борок: ИБВВ РАН, 2010 а. – С. 250–252.

54. Прядко О.І., Арап Р.Я. Поширення та сучасний стан популяцій видів рослин із Червоної книги України на території НПП "Голосіївський" // Мат-ли Міжнародної наукової конференції "Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин". – Київ, 2010 б. – С. 297–300.

55. Прядко О.І., Арап Р.Я. Представленість видів рослин міжнародної охорони в національному природному парку "Голосіївський" (м. Київ) // Мат-ли Міжнародної науково-практичної конференції "Біорізноманіття: теорія, практика та методичні аспекти вивчення у загальноосвітній та вищій школі". – Полтава, 2010 в. – С. 207–209.

56. Прядко Е.И., Арап Р.Я. Охрана орхидных в Национальном природном парке "Голосеевский" // Охрана и культивирование орхидей: мат-лы: IX Международной научной конференции (Санкт-Петербург, 26-30 сентября 2011 г.). – СПб, 2011. – С. 341–344.

57. Прядко О.І., Арап Р.Я. Збереження болотного фіторізноманіття в НПП "Голосіївський" (м. Київ) // Роль природоохоронних установ у збереженні біорозмаїття, етнокультурної спадщини та збалансованому розвитку територій: Мат-ли міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 10-річчю НПП "Гуцульщина" (м. Косів, Івано-Франківська область 18-19 травня 2012 року) – Косів: ПП Павлюк М.Д., 2012 а. – С. 201–203.

58. Прядко О.І., Арап Р.Я. Збереження фіторізноманіття в лісах Національного природного парку "Голосіївський" та перспективи розширення його території // "Зелена" економіка: перспективи впровадження в Україні: мат-ли Міжнародної конференції (Київ, 24-26 квітня 2012 р.). – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2012 б. – С. 61–65.

59. Прядко О.І., Арап Р.Я. Регіонально рідкісні види м. Києва та його зеленої зони в Національному природному парку "Голосіївський" //

Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин. Мат-ли II Міжнародної наукової конференції (9-12 жовтня 2012 р., м. Умань, Черкаська область). – Київ: ПАЛИВОДА А.В., 2012 в. – С. 279–282.

60. Прядко О.І., Арап Р.Я. Рідкісні псамофітні види та угруповання НПП "Голосіївський" (м. Київ) // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія "Лісівництво та декоративне садівництво". – К.: ВЦ НУБіП України, 2012 г. – Вип. 171, ч. 1. – С. 160–163.

61. Прядко О.І., Арап Р.Я. Диз'юнкція *Epipactis purpurata* Smith в НПП "Голосіївський" (м. Київ) // Екологічні проблеми природокористування та охорона навколишнього середовища. Збірник наукових праць / за ред. проф. Д.В. Лико. – Рівне, 2013 а. – С. 200.

62. Прядко О.І., Арап Р.Я. Поширення та ценотична роль *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C. V.Lehm. в Національному природному парку "Голосіївський" // V відкритий з'їзд фітобіологів Причорномор'я (Херсон, 25 квітня 2013 р.). Збірка тез доповідей. – Херсон, 2013 б. – С. 65.

63. Прядко О.І., Арап Р.Я. Нові види рослин, включені до Червоної книги України та їх ценотична приуроченість на території НПП "Голосіївський" (м.Київ) // Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин: матеріали III Міжнародної наукової конференції (4-7 червня 2014 р., м.Львів). – Львів, 2014 б. – С. 234–237.

64. Прядко О.І., Арап Р.Я. Раритетний флорофонд Національного природного парку "Голосіївський" (м. Київ) // Флорологія та фітосозологія. Т. 3–4. – Київ: Фітон, 2014 в. – С. 121–125.

65. Прядко О.І., Арап Р.Я., Андрієвська О.Л., Берест З.Л., Крижановська О.Т. Збереження видів рослин і тварин, занесених до Червоної книги України – одна з основних функцій НПП "Голосіївський" // Матеріали науково-практичної конференції "Природозаповідання як основна форма збереження біорізноманіття" (20-21 вересня 2012 року). – Кременець: ТОВ "ПАПІРУС-К", 2012. – С. 275–281.

66. Прядко О.І., Арап Р.Я., Андрієвська О.Л., Волохова О.В., Крижановська О.Т. Водно-болотні комплекси НПП "Голосіївський" – середовища існування цінного біорізноманіття (м. Київ) // Екологія водно-болотних угідь і торфовищ (збірник наукових статей): мат-ли Міжнародної конференції (Київ, 01.02.2013 р.). – Київ: ДІА, 2013 а. – С. 233–238.

67. Прядко О.І., Арап Р.Я., Андрієвська О.Л., Волохова О.В., Крижановська О.Т. Водно-болотні комплекси НПП "Голосіївський" –

середовища існування цінного біорізноманіття (м. Київ) // Заповідна справа в Україні. – 2013 б. – Т. 19, Вип. 1. – С. 89–93.

68. Прядко О.І., Арап Р.Я., Вакаренко Л.П. Природні комплекси долини р. Віта – унікальна складова екомережі м. Києва (Національний природний парк "Голосіївський") // Матеріали міжнародного екологічного форуму "Довкілля для України". Київ – 2013 в. – С. 233–235.

69. Прядко О., Арап Р., Вакаренко Л. Особливості фіторізноманіття соснових лісів НПП "Голосіївський". // Національні природні парки – минуле, сьогодення, майбутнє. Матеріали міжнародної науко-практичної конференції до 30-річчя створення Шацького національного природного парку (Світязь, 23-25 квітня 2014 року). – Київ: ЦП "КОМПРИНТ", 2014 б. – С. 307–310.

70. Прядко О.І., Арап Р.Я., Вакаренко Л.П., Волохова О.В., Крижановська О.Т. Антропогенний вплив на природні екосистеми Національного природного парку НПП "Голосіївський" // Цілі збалансованого розвитку для України: матеріали Міжнародної конференції (Київ, 18-19 червня 2013 р.) – К.: Центр екологічної освіти та інформації, 2013 в. – С. 146–150.

71. Прядко О.І., Арап Р.Я., Вакаренко Л.П., Дацюк В.В., Крижановська О.Т. Вплив урбанізації на поширення *Galanthus nivalis* L. в м. Києві та роль НПП "Голосіївський" в його охороні // Матеріали четвертої міжнародної науково-практичної конференції "Рослини та урбанізація". Дніпропетровськ, 6-26 березня 2014. – Дніпропетровськ: ТОВ ВГ "Куніца". 2014 в.- С. 83–86.

72. Прядко О.І., Арап Р.Я., Перегрим М.М., Андрієнко Т.Л., Онищенко В.А. Оновлений список регіонально рідкісних рослин м. Києва та роль Національного природного парку "Голосіївський" в їх охороні // Заповідна справа. – 2014 г. – 20, № 1. – С. 38–42.

73. Прядко О.І., Арап Р.Я., Субота В.В. Раритетна компонента флори НПП "Голосіївський" // Мат-ли Українського екологічного конгресу 27-28 жовтня 2008 року. – К., 2008. – С. 247–251.

74. Прядко О.І., Дацюк В.В., Чорнобров О.Ю. Раритетний лісоценофонд Голосіївського НПП (м. Київ) // Природні та антропогенно трансформовані екосистеми прикордонних територій у постчорнобильський період: матер. міжнар. наук. конф. "Природні та техногеннозміннені екосистеми прикордонних територій у постчорнобильський період" і міжнар. наук.-практ. студ. конф. "Структурно-функціональна організація природних і антропогенно трансформованих екосистем прикордонних територій" (9–11 жовтня 2014 р., м. Чернігів, Україна). – Чернігів, 2014 д. – С. 61–64.

75. Прядко О.І., Чорнобров А.Ю., Дацюк В.В. Охрана лесов с *Allium ursinum* L. в Национальном природном парке "Голосеевский" (г. Киев, Украина). Растительность Восточной Европы и Северной Азии // Материалы Международной научной конференции (Брянск, 29 сентября – 3 октября 2014 г.) – Брянск, 2014 е. – 168 с.
76. Родичкин И.Д., Родичкина О.И., Гринчак И.Л. и др. // Сады, парки и заповедники Украинской ССР. – К.: Будівельник, 1985. – 167 с.
77. Романець О.М. Природоохоронна та рекреаційна характеристика соснових насаджень зони регульованої рекреації НПП "Голосіївський" // Наукові доповіді НУБіП. – 2012. – 7, 36. (http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/Nd/2012_7/12rom.pdf)
78. Фіцайло Т.В. Еколого-ценотична оцінка місцезростань рідкісних видів в околицях м. Києва (заказник "Лісники") // Укр. ботан. журн. – 1997 – 54, № 2. – С. 162–167.
79. Царенко П.М., Дубина Д.В., Рідей Н.М., Якубенко Б.Є. Фітогідробіонти водойм Дідоровського урочища: різноманіття та деякі аспекти використання // Екологія Голосіївського лісу. Монографія. – К.: Фенікс, 2007. – С. 83–92.
80. Цилюрик А.В., Урдяков І.М. Біоекологічні та морфологічні властивості омели австрійської (*Viscum austriacum*) та розповсюдження її в лісопаркових господарствах міста Києва // Наукові доповіді НУБіП, 2012. – 3, 32 (http://www.nbuu.gov.ua/e-journals/Nd/2012_3/12sav.pdf).
81. Шевченко М. С., Парнікоза І. Ю. О распространении и экологических характеристиках популяций *Epipactis helleborine* в Киеве // Материалы I (IX) международной конференции молодых ботаников в Санкт-Петербурге, 21–26 мая 2006 г., Санкт-Петербург. – СПб, 2006. – С. 119.
82. Якубенко Б.Є., Григора І.М. Флора і рослинність Голосіївського лісу та прилеглих територій // Екологія Голосіївського лісу. – К. : Фенікс, 2007. – С. 21–34.
83. Mosyakin S.L., Fedoronchuk M.M. Vascular plants of Ukraine. A nomenclatural checklist. – Kiev, 1999. – 345 p.
84. Mosyakin S.L., Yavorska O.G. The nonnative flora of the Kiev (Kyiv) Urban Area, Ukraine: A checklist and brief analysis // Urban Habitats. – 2003. – 1, № 1. – P. 45–65.
85. Red Data Book of European Bryophytes. – Trondheim: Europ. Com. for Conservation of Bryophytes, 1995. – 291 p.

Наукове видання

ОНИЩЕНКО В.А., ПРЯДКО О.І., ВІРЧЕНКО В.М.,
АРАП Р.Я., ОРЛОВ О.О., ДАЦЮК В.В.

**СУДИННІ РОСЛИНИ І МОХОПОДІБНІ НАЦІОНАЛЬНОГО
ПРИРОДНОГО ПАРКУ
"ГОЛОСІВСЬКИЙ"**

Підписано до друку січень 2016. Формат: 60 × 84/16. Папір офс. Гарнітура: Times.
Друк. офс. Умов. друк. арк. 5,45. Наклад: 300 прим. Замовлення № 16-5

«Альтерпрес», 01034 Київ, вул. В. Житомирська, 28.
Свідоцтво про реєстрацію ДК №177 від. 15.09.2000 р.

Віддруковано: «Альтерпрес», 04112 Київ, вул. Шамрила, 23